

การสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก

โดย

พลตรี สมบูรณ์ ดีรอด

ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57

ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557-2558

บทคัดย่อ

เรื่อง การสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก

ลักษณะวิชา การเมือง

ผู้วิจัย พลตรีสมบูรณ์ ตีรอด หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอันพึงประสงค์ของกองทัพบกในอนาคต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กำลังพลในสังกัดจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี จำนวน 110 นาย และนายทหารชั้นผู้ใหญ่ในกองทัพบก จำนวน 10 นาย รวมจำนวน 120 นาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยการกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05 และ .01

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง และจากการสัมภาษณ์กองทัพบกมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานแบบเชิงบวก โดยมีวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก คือ

1. ควรมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานหรือการปฏิบัติงาน
2. ควรมีการปลูกฝังจิตสำนึก จริยธรรม คุณธรรม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีความเป็นเอกภาพ
3. ภาครัฐควรมีระบบการบริหารงบประมาณแผ่นดินให้เหมาะสมกับภาวะสมกับภาวการณ์ปัจจุบัน
4. ควรจัดอบรมหรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานในองค์กรทุกคนทั้งระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติได้ทราบถึงหลักธรรมาภิบาล และการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้รวมถึงผลที่จะได้รับจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร เพื่อให้ทุกคนทราบ มีความตระหนักและยึดหลักปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง
5. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร เพื่อเป็นเครื่องมือให้ผู้บริหารนำไปพัฒนาการบริหารและการปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำนำ

การบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่งมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในการที่จะใช้บริหารงานในองค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนให้อยู่รอดและยั่งยืน ซึ่งทุกๆ ส่วนขององค์กรล้วนแต่ค้นหาหลักการบริหารที่จะทำให้เกิดความสำเร็จสูงสุดกับองค์กรของตนเองอยู่ตลอดเวลาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหารงานของรัฐทั้งภายในและต่างประเทศมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง ทั้งนี้เนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วสู่ประชาชนในขณะที่สภาพแวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ แต่ระบบการบริหารงานของภาครัฐ และสังคมไทยโดยรวมที่ผ่านมาไม่สอดคล้อง ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการปรับเปลี่ยนบทบาทของสังคมโดยการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพราะมีการปรับวิธีคิด วิธีการบริหารราชการของประเทศไทยทั้งระบบ โดยกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินเพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบแก้ปัญหา พัฒนานำพาแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืน และก้าวไกลดังพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชที่ว่า “เราจะแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” หลักธรรมาภิบาล จึงตั้งอยู่บนรากฐานของความถูกต้อง ดีงาม มั่นคง หรือธรรมาธิปไตย ที่มุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การบริหารจัดการการบริหารในทุกระดับปรับวัฒนธรรมขององค์การภาครัฐใหม่

ดังนั้นการที่ผู้วิจัยทำการศึกษาเรื่อง การสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในกองทัพบก ผู้วิจัยหวังว่าแนวทางการดูแลงานด้านความมั่นคงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีได้ หน่วยงานต้องมีการบริหารจัดการองค์กรภายในให้มีประสิทธิภาพโดยจะต้องมีการจัดระบบงาน พัฒนาองค์กร ประสิทธิภาพของงานจะเกิดได้หน่วยจะต้องได้รับความร่วมมือจากกำลังพลในการพัฒนางาน โดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปกครองอันจะนำพาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบแก้ปัญหา พัฒนานำพาแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

พลตรี

(สมบุญ ตรีรอด)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ.รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก พลตรีสรานวัตร ประดิษฐพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และพลตรีไสร็จ ร่วมพุ่ม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง เพื่อให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่าง สูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ได้กรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งนายทหารในกองทัพบกทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณครอบครัว เพื่อนร่วมงาน พี่ๆและน้องๆ วปอ.57 ทุกท่านที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจ และให้คำปรึกษาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดใคร่ขอขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรทุกท่านที่ให้โอกาสศึกษา และให้การอบรม สั่งสอน ให้ความรู้ และให้คำปรึกษาให้ผู้ศึกษาวิจัยสามารถศึกษาจนสำเร็จลุล่วง และเป็นคุณประโยชน์แก่หน่วยงานต่อไป

พลตรี

(สมบูรณ์ ดิรอด)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
คำจำกัดความ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	4
แนวคิดธรรมาภิบาลในไทย	6
แนวคิดธรรมาภิบาลในต่างประเทศ	10
แนวคิดธรรมาภิบาลในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	13
แนวคิดด้านความมั่นคงของชาติ	17
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
สมมติฐานการวิจัย	25
บทที่ 3 หลักธรรมาภิบาลในจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี	26
ประวัติและความเป็นมาของจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี	26
หน้าที่และความรับผิดชอบ ฝ่าย/แผนก หน่วยจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี	27
คุณธรรมและธรรมาภิบาลในการปกครองบังคับบัญชา	39
บทที่ 4 แนวการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารในกองทัพบก	42

สารบัญ

	หน้า
แนวความคิดของผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบก	42
แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ	56
แนวทางการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาล	
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
สรุปผลการวิจัย	75
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	88
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	89
แบบสอบถาม	89
แบบสัมภาษณ์	94
ประวัติย่อผู้วิจัย	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 4-1 จำนวน (n) และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	59
ตารางที่ 4-2 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ	60
ตารางที่ 4-3 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ	61
ตารางที่ 4-4 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ	62
ตารางที่ 4-5 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ	62
ตารางที่ 4-6 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ	63
ตารางที่ 4-7 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ	64
ตารางที่ 4-8 ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง	65
ตารางที่ 4-9 จำนวน (n) ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	66
ตารางที่ 4-10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	67
ตารางที่ 4-11 จำนวน (n) ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน	67
ตารางที่ 4-12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน	69
ตารางที่ 4-13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นรายข้อของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน	69
ตารางที่ 4-14 การทดสอบความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง กับการปฏิบัติงานธรรมาภิบาล	70

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2-1 กรอบความคิดการวิจัย	26

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่งมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในการที่จะใช้บริหารงานในองค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนให้อยู่รอดและยั่งยืน ซึ่งทุกๆ ส่วนขององค์กรล้วนแต่ค้นหาหลักการบริหารที่จะทำให้เกิดความสำเร็จสูงสุดกับองค์กรของตนเองอยู่ตลอดเวลาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

ปัจจุบันสถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหารงานของรัฐทั้งภายในและต่างประเทศมีความเปลี่ยนแปลงไปมากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง ทั้งนี้เนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้าน เทคโนโลยี การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วสู่ประชาชนในขณะที่สภาพแวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ แต่ระบบการบริหารงานของภาครัฐ และสังคมไทยโดยรวมที่ผ่านมาไม่สอดคล้อง ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการปรับเปลี่ยนบทบาทของสังคมโดยการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี(Good Governance) หรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย

แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เริ่มนำมาใช้ครั้งแรกเพื่อเป็นกรอบในการแก้ปัญหา โดยมีที่มาจากรายงานของธนาคารโลกเมื่อ ค.ศ.1989 ในรายงานเรื่อง Sub-Sahara Africa: From Crisis to Sustainable Growth ซึ่งในรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ด้อยพัฒนาที่เกิดขึ้นกับประเทศในแถบลาตินอเมริกาและแอฟริกาว่าเกิดจากการขาดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในด้านการบริหาร ทำให้เกิดการคอร์รัปชันและการรวมศูนย์อำนาจมากเกินไป ซึ่งรัฐบาลในประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นรัฐบาลเผด็จการ ทั้งการทหารและพลเรือนทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ โดยธนาคารโลกกล่าวว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเปรียบเสมือนเป็นลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจในการบริหารทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งทั้งธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้สนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพิจารณาการช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยประเทศเหล่านั้นต้องดำเนินนโยบายสาธารณะตามที่จัดทำสัญญาไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อนำไปฟื้นฟูเศรษฐกิจในประเทศให้มีเสถียรภาพโดยเร็ว(สำรวจ ทวีชัย, 2551)

ในประเทศไทยการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีได้เป็นที่รู้จักนับตั้งแต่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 ทำให้ต้องขอความช่วยเหลือจาก IMF ซึ่ง IMF ได้ระบุให้รัฐบาลไทยในขณะนั้นรักษาสัญญาที่จะต้องสร้างการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีให้เกิดขึ้นทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม ซึ่งในขณะนั้นเกิดปัญหาการทุจริต

คอร์ปชั่นอย่างกว้างขวาง รัฐบาลไทยจึงต้องมีการปฏิรูประบบราชการครั้งใหญ่ หลักธรรมาภิบาลมีสาระสำคัญจาก ความเชื่อมโยงของความพร้อมที่จะชี้แจงหรือสามารถตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ความโปร่งใส และความเสมอภาค พร้อมทั้งต้องยึดหลักความยุติธรรมและมีคุณธรรมในการปฏิบัติด้วยสิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นหัวใจหลัก ในการบริหาร

หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพราะมีการปรับวิถีคิด วิธีการบริหาร ราชการของประเทศไทยทั้งระบบ โดยกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินเพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศร่วมกันคิด ร่วมกัน ทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบแก้ปัญหา พัฒนานำพาแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข มีการพัฒนา ที่ยั่งยืน และก้าวไกลดังพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชที่ว่า “เราจะ แผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” หลักธรรมาภิบาล จึงตั้งอยู่บนรากฐานของความถูกต้อง ดี งาม มั่นคง หรือธรรมธิปไตย ที่มุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การบริหารจัดการ การบริหารในทุกระดับ ปรับวัฒนธรรมขององค์กรภาครัฐใหม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้บัญญัติรับรองการนำหลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ คือ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหาร ราชการแผ่นดินพัฒนางานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับควบคุมไป กับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน ให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งเสริมให้ หน่วยงานของรัฐให้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ จัดระบบราชการและงานรัฐ อย่างยั่งยืนเพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (วารุณี ภาระอนันต์, 2553 : 79)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554 (คณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544: 124) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ ข้อ 3.3 สร้างภาคราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล เน้นการอำนวยความสะดวกแทนการควบคุม กำกับ และการทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา โดยเน้นการสร้างภาคราชการและข้าราชการให้ทันสมัย โปร่งใส และมี ชีตสมรรถนะสูงขึ้น รวมถึงการพัฒนากระบวนการและข้าราชการให้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการ

จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี เป็นหน่วยงานที่ดูแลด้านความมั่นคง จัดตั้งครั้งแรก เมื่อ 1 ตุลาคม 2515 มีนามว่า จังหวัด ทหารบกกาญจนบุรี ส่วนแยกกาญจนบุรี โดยแปรสภาพมาจาก “ศูนย์ดำเนินกรรมวิธีส่งทหารไปรบ นอกประเทศ” และต่อมาได้แปรสภาพหน่วย และปรับการจัดหน่วย เป็นจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี แนวทางการ ดูแลงานความมั่นคงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีได้หน่วยงานต้องมีการบริหารจัดการองค์กรภายในให้มีประสิทธิภาพโดย จะต้องมีการจัดระบบงาน พัฒนาระบบ ประสิทธิภาพของงานจะเกิดได้หน่วยจะต้องได้รับความร่วมมือจากกำลังพลใน การพัฒนางาน โดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปกครองอันจะนำไปให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบแก้ปัญหา พัฒนานำพาแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบ สันติสุข เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารงานของหน่วยทหารจำเป็นต้องดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล จึงจะเป็นการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับแนวโน้มสภาพปัญหา และความต้องการในยุคโลกาภิวัตน์นำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรหรือหน่วยงาน และเป็นหลักประกันความสำเร็จในการบริหารจัดการ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเป็นสิ่งที่ยั่งยืน และมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทุกระดับ ทั้งนี้เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่ดี สร้างประโยชน์และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในอนาคต

หน่วยทหารในปัจจุบันได้มีการนำหลักบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานตั้งแต่ไทยได้มีการปฏิรูประบบราชการ เนื่องจากตระหนักดีว่าความเข้มแข็งและความมั่นคงของประเทศมาจากการพัฒนาศักยภาพของคนในชาติ โดยอาศัยระบบการบริหารงานที่ครอบคลุม เข้มแข็ง มีคุณภาพและประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งเดิมการจัดการ และการบริหารงานใช้รูปแบบของการรวมอำนาจการบริหารไว้ที่ส่วนกลาง มอบอำนาจการบริหารและการตัดสินใจเพียงบางส่วนไปให้หน่วยที่รับผิดชอบการบริหาร หลังจากที่มีการปฏิรูประบบราชการได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานด้านต่างๆ เช่น ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ไปยังภูมิภาคมากขึ้น ทั้งนี้โดยมุ่งหวังว่า การบริหารของหน่วยทหารจะเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง

การบริหารงานของหน่วยทหารจึงเป็นกระบวนการบริหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานเนื่องจากการปฏิบัติงานของหน่วยทหารเป็นต้นธารด้านความมั่นคงที่มีความสำคัญที่สุดเป็นหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติงานด้านการเสริมสร้างมวลชนสัมพันธ์เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงของชาติ ในการบริหารงานผู้บังคับบัญชาสูงสุดทุกระดับที่มีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการบริหารงานของหน่วยทหารในยุคปัจจุบันอันเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงจึงต้องมีการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมายึดเป็นกรอบแนวทางในการบริหารงานทุกด้าน เพื่อการปฏิบัติกรบริหารงานที่มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะผู้บังคับการจังหวัดทหารบกกาญจนบุรีมีแนวความคิดที่จะสรรงต้นเกิดแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารในโอกาสซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงหน่วยเป็นมณฑลทหารบก หากกองทัพมีความประสงค์และเห็นชอบตามแนวทางนี้ ก็สามารถนำไปปรับใช้บริหารหน่วยทหารในสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำลังพลจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี
2. เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอันพึงประสงค์ของกองทัพบกในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะจังหวัดทหารบกกาญจนบุรีเพื่อเป็นต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำลังพลจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี
2. ได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอันพึงประสงค์ของกองทัพบกในอนาคต

คำจำกัดความ

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะบุคคลของกำลังพล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว สถานะเศรษฐกิจของครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เพศ หมายถึง ลักษณะที่แสดงความเป็นเพศชายหรือเพศหญิงของกำลังพล

อายุ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่กำลังพลเกิด แสดงด้วยตัวเลขจำนวนเต็ม หน่วยเป็นปี นับถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุดของกำลังพล แบ่งเป็น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาหรือปวช. อนุปริญญาหรือปวส. ปริญญาตรี และอื่นๆ

กลุ่มงาน หมายถึง หน่วยงานด้านต่างๆ ที่หน่วยกำหนด

กำลังพล หมายถึง บุคลากรระดับชั้นสัญญาบัตรที่ปฏิบัติงานในจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักยึดในการปฏิบัติงานขององค์กรตามหลักของการบริหารบ้านเมืองที่ดีของจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ดังนี้

หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากกหมายที่ถูกต้องเป็นธรรมและการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

หลักคุณธรรม หมายถึง การบริหารจัดการต้องยึดความยุติธรรม ความถูกต้องดีงามเป็นหลัก

หลักความโปร่งใส หมายถึง การทำงานแบบตรงไปตรงมา ชี้แจงได้ ตอบคำถามได้ดีมีเหตุมีผล เปิดเผยข้อมูลได้

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ และร่วมปฏิบัติกิจกรรมด้วย

หลักความรับผิดชอบต่อ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่รับผิดชอบต่อผลลัพธ์และผลเสียจากการกระทำของตน

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดสูงสุดแก่ส่วนรวม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก” ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าและทบทวนเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาตามกระบวนการต่อไป โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
2. แนวคิดด้านความมั่นคง
3. ภารกิจงานของจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดของการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นเรื่องที่ได้รับการกล่าวถึงมานานแล้วในสังคมตะวันตก แต่นับว่าได้มีการกล่าวถึงกันอย่างจริงจังในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เมื่อไม่นานมานี้ ทศวรรษที่ผ่านมาโดยธรรมาภิบาลเป็นทั้งแนวความคิดหลักการพื้นฐานและวิธีการปฏิบัติงานหรือการบริหารงานเช่นที่นักวิชาการหลายท่านได้ ให้ทรรศนะไว้ว่าธรรมาภิบาลนั้น เป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นหลักการอันมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงาน หากแต่เป็นหลักการทำงานสำหรับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม โดยองค์กรเหล่านี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นกรอบกติกาและแนวทางในการบริหารจัดการ ภายใต้ความคาดหวังจะก่อให้เกิดผลท้ายสุดให้องค์กร การสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความเป็นธรรม ความสุจริต โปร่งใส ความคุ้มค่าเงิน และอื่น ๆ อันเชื่อว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่สภาพแห่งการพัฒนาองค์กรและสังคมชาติอย่างยั่งยืนแม้ว่าหลักการพื้นฐานของธรรมาภิบาลจะได้รับการกล่าวถึงแตกต่างกันไปบ้าง แล้วแต่วัตถุประสงค์ขององค์กรที่นำมาใช้ และหลายภาคส่วน โดยเฉพาะนักวิชาการ ได้นำเสนอให้เห็นอย่างหลากหลาย เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชน การมุ่งฉันทมติหรือฉันทานุมัติของประชาชน การมีความรับผิดชอบตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ความเท่าเทียมเสมอภาคกัน โดยคำนึงถึงคนทุกกลุ่มหรือที่

เรียกว่า พหุภาคี ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ เป็นต้น แต่ในประเทศไทย ได้มีการยอมรับ ธรรมนูญในองค์ประกอบสำคัญรวม 6 ประการ ซึ่งได้รับการบัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ประกอบด้วย 1.หลักนิติธรรม 2.หลักคุณธรรม 3.หลักความโปร่งใส 4.หลักการมีส่วนร่วม 5.หลักความรับผิดชอบ และ 6.หลักความคุ้มค่า

ความหมายของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลหรือคำในภาษาอังกฤษที่ว่า “Good Governance” ได้รับการยอมรับกันใน องค์กรเพื่อการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างมากว่า เป็นแนวความคิดและปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในประเทศไทยธรรมาภิบาล (Good Governance) ในความหมายที่เสนอโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในอีกชื่อหนึ่งเรียกว่า ธรรมรัฐ มีความหมายหลายประการ ดังต่อไปนี้ (สุจิตรา บุญยรัตพันธ์. 2549:30-33)

1. ธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไปในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

2. ธรรมาภิบาล หมายถึง การที่กลไกของรัฐทั้งทางการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาดโปร่งใส รับผิดชอบ

3. ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารหรือการปกครองที่ดี หรือการปกครองหรือการบริหารที่เป็นธรรม โดยจะมีองค์ประกอบ 3 ประการ ความโปร่งใส (Transparency) การตรวจสอบได้ (Accountability) และความมีประสิทธิภาพ (Efficiency)

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2541:1) อธิบายไว้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การจัดการบริหารประเทศที่ดีในทุกๆ ด้านและทุกระดับ ซึ่งรวมถึงการจัดการระบบ องค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์กรของรัฐ และรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น องค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล (Private Sector Organizations) องค์กรของเอกชน ชมรมและสมาคมเพื่อกิจกรรมต่างๆ นิติบุคคลภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (Civil Society) และการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆดังกล่าวข้างต้น

อรพินท์ สฟโซคชัย และคณะ (2541:2) กล่าวถึงความหมายของธรรมาภิบาล หมายถึง การกำหนดกลไกและกติกาในสังคมเพื่อให้บริการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีสุข มีเสถียรภาพและความมั่นคงในสังคม

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2547:1) ให้ความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล ว่าเป็น ลักษณะการปกครองที่กลไกของรัฐทั้งการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพสะอาด โปร่งใสและรับผิดชอบ เป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นหลัก

ประเวศ วะสี (2542: 1) อธิบายว่า ธรรมาภิบาล คือ ความโปร่งใส ความถูกต้องในการดำเนินงานของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ธรรมาภิบาลเป็นเสมือนพลังผลักดันที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ

สถาบันพระปกเกล้า. (2546:9) อธิบายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึงกระบวนการปกครองบริหารที่อาศัยปรัชญา หลักการที่ถูกต้อง เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาของสังคมและนำมาซึ่งความเจริญในด้านต่างๆ

สรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล Good Governance หมายถึง การบริหารการปกครองที่มีการจัดสรรและบริการทรัพยากรในการตอบสนองต่อปัญหาของประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยการบริหารการปกครองที่ดีนั้นจะมีลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วม โปร่งใส เสมอภาค มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นธรรม และรับผิดชอบต่อประชาชน

แนวคิดธรรมาภิบาลในประเทศไทย

แนวคิดธรรมาภิบาลได้อิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของระบบการเมืองไทยในเวลาต่อมา กล่าวคือ การปฏิรูประบบการเมืองโดยการร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน หรือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ซึ่งนับเป็นเอกสารสำคัญของการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ ที่มีเจตนารมณ์มุ่งส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วมของประชาชน การตรวจสอบอำนาจรัฐ การสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ และการกระจายอำนาจ จึงมีการประยุกต์แนวคิดธรรมรัฐหรือธรรมาภิบาลมาใช้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดทั้งการปฏิรูปการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กันไปในส่วนของหลักการธรรมาภิบาลของรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีสาระสำคัญที่มุ่งพยายามสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับสังคมไทย โดยการสร้างช่องทางใหม่สำหรับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและประชาสังคม เน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของภาครัฐมากขึ้น รวมทั้งการประกันและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนและส่งเสริมภาครัฐให้มีการบริหารการปกครองที่โปร่งใส สามารถถูกตรวจสอบโดยประชาชนมากขึ้น จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้วางรากฐานที่สอดคล้องกับหลักการของธรรมรัฐหรือธรรมาภิบาล

สถาบันพระปกเกล้า 2546: 15-16 ได้เสนอไว้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ .2540 ได้สร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอันเรียกเป็นศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Good Governance” โดยมีเป้าหมายร่วมกันอยู่สามประการประกอบด้วย

1. การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐมีคุณภาพได้มาตรฐานที่ประชาชนต้องการ มีความโปร่งใสในการตัดสินใจและกระบวนการทำงาน ให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารร่วมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการทำงานรวมทั้งการประหยัด มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล รับผิดชอบต่อผลงานนั้น แทนการเน้นทำให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และวิธีการเพียงอย่างเดียวผู้เขียนขออธิบายคุณลักษณะของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพิ่มเติมกล่าวคือ แนวคิดการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นแนวคิดหนึ่งที่รัฐบาลสมัยที่ผ่านมา ภายใต้กรอบที่ได้กำหนดให้การปฏิรูประบบราชการเป็นวาระแห่งชาติเพื่อให้การบริหารราชการเกิดผลสัมฤทธิ์ตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งนอกจากแผนการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจยังปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานขององค์กรภาครัฐ โดยกำหนดให้มีการทบทวนบทบาท หน้าที่เพื่อให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน อันจะนำไปสู่ขนาดขององค์กรที่มีขนาดเล็กลงและมีความสมดุลโดยต้องมีการจัดกระบวนการทำงานใหม่ภายใต้กรอบของระบบบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งจะเป็นระบบบริหาร โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยที่การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result-based Management-RBM)

2. เป็นการบริหารที่มุ่งเน้นที่วัตถุประสงค์และผลสำเร็จของงาน (Output and Outcomes) มิใช่มุ่งเน้นปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ (Input and Process) และมีการกำหนดตัวชี้วัดในการทำงาน ซึ่งรูปแบบการบริหารและการจัดการรูปแบบต่างๆ ที่ภาครัฐได้นำมาปรับใช้ได้แก่ การบริหารจัดการแบบเน้นภารกิจ Mission-oriented (การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management-TQM) การบริหารโดยการกำกับดูแล (Regulatory) การบริหารและการจัดการโดยการจัดทำสัญญาว่าจ้างให้เอกชนดำเนินการแทนและการทบทวนการบริหารและการจัดการ (Management Review) ทั้งนี้โดยมี องค์กรประกอบของการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายองค์กร วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร คือผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง ดังนั้นการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง และเป็นส่วนสำคัญของการจัดทำแผนกลยุทธ์ภายใต้วิสัยทัศน์และพันธกิจของหน่วยงาน (Vision and Mission) องค์กรจึงเริ่มต้นที่การกำหนดวิสัยทัศน์และทบทวนพันธกิจ

ภายใต้ภาวะแวดล้อมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรเป้าหมาย และกลยุทธ์หลัก

2.2 การกำหนดตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายและผลการปฏิบัติงาน (Performance Indication and Result Area Determination) การกำหนดปัจจัยหลักและตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินงาน เช่น ด้านสมรรถนะภายในองค์กรได้แก่ บุคลากร โครงสร้าง กระบวนการ ด้านการเงิน ได้แก่ ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าประหยัด ซึ่งในแต่ละด้านต้องมากำหนด ตัวชี้วัดและรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน

2.3 การจัดทำข้อตกลงเพื่อให้รับรู้ถึงเป้าหมาย การบริหารแบบมุ่งเน้นเรื่องภาระ ความรับผิดชอบต่อการบรรลุเป้าหมาย อำนาจหน้าที่ทรัพยากรที่ใช้ สิ่งตอบแทนที่จะได้รับ ระยะเวลา ของสัญญา

2.4 การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology System) ในการจัดทำฐานข้อมูล เพื่อนำมาสนับสนุนการตัดสินใจ การวางแผน การควบคุมงาน และการ ประเมินผลที่ต้องอาศัยข้อเท็จจริงและตัวเลขต่างๆมากขึ้น ความรู้และเครื่องมือของเทคโนโลยี สารสนเทศสามารถทำให้การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์มีประสิทธิภาพขึ้น

2.5 การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง (Continuous improvement)

2.6 การวัดและประเมินผลงาน (Performance Measurement and Evaluation) ซึ่งเป็นการวัดผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ เมื่อพบความ แตกต่างก็นำมาวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป และ

2.7การจัดวางกลไกการวัดตรวจสอบ (Accountability Mechanism) การบริหารแนว นี้จำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นในการบริหารสำหรับการปรับตัวขององค์กรภายใต้การเปลี่ยนแปลง

3. การบริหารแบบพหุภาคี ได้แก่ การบริหารที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมใน การกำหนดเป้าหมาย ตัดสินใจ หรือร่วมปฏิบัติงานโดยไม่ผูกขาดหรือรวมศูนย์อำนาจ (สำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2544: 3-4) บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในบางมาตราได้สะท้อนให้ เห็นแนวคิดและคุณค่าในเรื่องธรรมรัฐ และรองรับต่อแนวทางในการสร้างธรรมรัฐให้เกิดขึ้นใน สังคมไทย มีดังต่อไปนี้

3.1 หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักการปกครองโดยกฎหมายนี้ มีขึ้นเพื่อให้ ความคุ้มครองแก่ประชาชนทั้งในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพ เป็นต้น

ซึ่งถือเป็นหนึ่งในบรรดาสีทธิขั้นพื้นฐานทั้งมวลของปัจเจกบุคคล และโดยหลักการนี้ผู้ปกครองสามารถใช้อำนาจใดๆ อันละเมิดต่อกฎหมายกระทำต่อประชาชนได้ ไม่ว่าจะในเชิงการลิดรอนเพิกถอนอำนาจของประชาชนด้วยการจำกัดสิทธิเสรีภาพหรือด้วยวิธีการอื่นใด โดยมักจะถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายสูงสุดของรัฐ อาทิ ในรัฐธรรมนูญของประเทศ ทั้งนี้ หลักการการปกครองภายใต้กฎหมายหรือหลักนิติธรรมนี้ ที่ครอบคลุมไปถึงเรื่องการตรากฎหมายให้ทันสมัยและเป็นธรรมรวมทั้งเป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจในการปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว อาทิ สถานะความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ และการรับโทษทางกฎหมาย

3.2 หลักคุณธรรม (Virtues) การยึดมั่นในเรื่องความถูกต้องดีงามการส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติคนในสังคม ซึ่งบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญได้สะท้อนถึงคุณค่า (Values) ที่ดีงามของมนุษย์ อาทิ การคุ้มครองและสร้างหลักประกันสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จริยธรรมและคุณธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมาตรการลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ขาดจริยธรรมและคุณธรรม

3.3 หลักความโปร่งใส (Transparency) การปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และมีกระบวนการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและตรวจสอบความถูกต้องได้ซึ่งบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว อาทิ การสร้างกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจ และระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

3.4 หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมาส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นต่อการตัดสินใจขององค์กร ซึ่งบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้คุ้มครองสิทธิในการมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.5 หลักความรับผิดชอบ (Accountability) การสำนึกในความรับผิดชอบต่อสาธารณะและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกรอบขององค์กรการรัฐหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญในการทำงานเพื่อตอบสนองต่อผลประโยชน์ส่วนรวมการสร้างระบบรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างเช่น การกำหนดกรอบของรัฐ บุคลากรของรัฐ และองค์กรในรัฐธรรมนูญในการทำงานตอบสนองต่อผลประโยชน์ส่วนรวมสาธารณะเป็นหลักประกันในการทำงานของรัฐที่ต้องตอบสนองต่อผลประโยชน์ส่วนรวมและการสร้างระบบการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง การสร้างกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง

3.6หลักความคุ้มค่า (Effectiveness) การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ในการกำหนดกรอบหน้าที่ของบุคลากรในภาครัฐและการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์การภาครัฐโดยมุ่งเน้นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยการกำหนดกรอบหน้าที่ของบุคลากรภาครัฐ โดยมุ่งเน้นในการทำหน้าที่ของบุคลากรในภาครัฐ และการสร้างเครื่องมือของรัฐในการปรับโครงสร้างระบบราชการ เพื่อตอบสนองในเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ได้กำหนดให้การจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม เป็นไปตามแนวทางที่สร้างกลไกให้รัฐบาลในฐานะผู้กำหนดนโยบายจะได้ปรับปรุงการบริหารภาครัฐให้ตอบสนองหลักความคุ้มค่า

กฎหมายระดับรองฉบับสำคัญฉบับหนึ่งก็คือว่าเป็นปฐมบทของการวางกรอบแนวคิดและข้อกำหนดอันเกี่ยวกับการจัดการบริหารงานที่ดีของหน่วยงานภาครัฐไทย ได้แก่ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ปรากฏหลักการของคำว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ไว้ดังนี้ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและ ร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนส่งเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่อาจจะมีในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกปัจจุบัน

สรุป แนวคิดธรรมาภิบาลในประเทศไทย ใช้เป็นแนวทางในด้านการบริหารทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกัน เกี่ยวกับการบริหารกิจการที่ดีของหน่วยงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล คือ 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักความมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบและ 6. หลักความคุ้มค่า

แนวคิดธรรมาภิบาลในต่างประเทศ

สุจิตรา บุญยรัตพันธ์ (2549:5-6) อธิบายหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มีกำเนิดจากข้อสรุปของที่ประชุมองค์การให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศในช่วงต้นทศวรรษ 1990 ได้แก่ ธนาคารโลก (World Bank) องค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UN) และองค์การเพื่อความ

ร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) เป็นต้น โดยต่อมาได้แพร่หลายอย่างรวดเร็วในบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืนและการช่วยบรรเทาปัญหาความยากจน ซึ่งก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ .1989 ธนาคารโลก (World Bank อ้างถึงใน อรพินท์ ส孚โชคชัย.2541: 4) ได้ริเริ่มใช้ธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งปรากฏในรายงาน มีธรรมาภิบาลในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายและสรุปว่า ภาวะด้อยการพัฒนาและปัญหาความยากจนที่เกิดขึ้นในประเทศในซีกโลกใต้โดยเฉพาะในแถบละตินอเมริกาและแอฟริกา โดยที่องค์การทางการเงินระหว่างประเทศไม่สามารถแก้ปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากปัญหาการบริหารจัดการที่ไม่ดีของประเทศนั้น ธนาคารโลกจึงได้ใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาอนุมัติให้กู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการบริการภาครัฐที่ดียิ่งขึ้น ยึดหลักนิติธรรมรวมทั้งการขจัดคอร์รัปชันในประเทศเหล่านั้นให้หมดสิ้นไป และยังได้ให้นิยาม “Good Governance” ว่าหมายถึง ลักษณะการใช้อำนาจเพื่อนำไปสู่การจัดการทรัพยากรเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและต่อมามองการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาวิเคราะห์ในเอกสาร “Governance for Sustainable Human Development” ส่งผลให้นับจากประมาณปี ค.ศ .1990 เป็นต้นมาแนวคิดเรื่องหลักนิติธรรมาภิบาลเริ่มได้รับความสำคัญมากขึ้นและกลายเป็นประเด็นสำคัญในบริบทการพัฒนาระดับสากลแนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาลในต่างประเทศ ได้รับความสำคัญนำมากล่าวถึงอีกครั้งในช่วงปี ค.ศ .1995 โดยธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งองค์การที่ให้ความสำคัญกับแนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยได้ให้นิยามของ Good Governance ว่าเป็น ลักษณะการใช้อำนาจในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อใช้ในการพัฒนา Good Governance ในแง่มุมหนึ่งจึงมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการและกระบวนการพัฒนา ทั้งในส่วนงานของภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้การกล่าวถึง Good Governance ของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียเช่นที่ได้กล่าวไปนั้นมีเครื่องบ่งชี้หรือชี้วัดใน 4 มิติ ประกอบด้วย หลักการตรวจสอบได้ (Accountability) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักความคงเส้นคงวาของกฎหมาย (Predictability) และหลักความโปร่งใส (Transparency) แนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ได้กลายเป็นนิยามานหนึ่งที่ได้รับการทดลองใช้เมื่อหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจและขยายตัวอย่างรวดเร็วต่อมาจากปี ค.ศ .1997 การแนะนำ Good Governance แก่ประเทศที่ประสบปัญหาดังกล่าวนั้น เป็นไปตามภายใต้บทบาท

สำคัญในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและให้คำแนะนำหลักการบริหารจัดการระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในอินโดนีเซีย สาธารณรัฐเกาหลีและประเทศไทยด้วย (สุจิตรา บุญยรัตพันธ์. 2549: 6)

อีกหนึ่งองค์การที่ให้ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ในฐานะเครื่องมือที่ช่วยและส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เสถียรภาพและความยั่งยืน ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) โดยในปี ค.ศ. 1996 กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้มีมติที่จะเผยแพร่หลักการธรรมาภิบาล (Good Governance) ด้วยวิธีการให้คำแนะนำและใช้หลักการนี้ เป็นเงื่อนไขในการให้ความร่วมมือต่อประเทศที่ต้องการขอกู้ยืมเงินผ่านการแสดงหนังสือเจตจำนง (Letter of Intent) เงื่อนไขแกมบังคับที่ปรากฏผูกพันมากับบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับหลักการธรรมาภิบาล (Good Governance) ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศทำให้ประเทศไทย เป็นตัวอย่างหนึ่งของประเทศที่ประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจจำเป็นต้องยอมรับเพื่อขอกู้ยืมเงินบรรเทาภาวะปัญหา ในปี ค.ศ. 1997 เช่นเดียวกันกับการขอกู้จากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย

ในปี ค.ศ. 2000 จากการประชุมระดับสูงของคณะกรรมการเพื่อช่วยการพัฒนา (Development Assistant Committee-DAC) ซึ่งเป็นคณะทำงานชุดหนึ่งขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The Organization Economic Cooperation and Development-OECD) ได้ระบุถึงหลักการ Good Governance ตามคำนิยามของธนาคารโลกและสรุปว่าหลักการนี้นั้นนอกจากจะหมายถึงการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาลและรัฐสภาแล้วนั้น ยังครอบคลุมถึงภาคประชาสังคมรวมทั้งภาคประชาชน และยังได้ขยาย Good Governance สู่มิติด้านคงเส้นคงวาของกฎหมาย (predictability) ซึ่งเป็นมิตีย่อยประเด็นหนึ่งของหลักนิติธรรม (rule of law) และมิตีล่าสุดที่เกิดขึ้นในระหว่างวิกฤติเศรษฐกิจช่วงปลายทศวรรษ 1990 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบรรษัทภิบาลและระบบการเงินระหว่างประเทศที่เข้มแข็งและมีเสถียรภาพ (สุจิตรา บุญยรัตพันธ์. 2549: 7)

จากวิวัฒนาการโดยรวมข้างต้นเราจะเห็นได้ว่า แม้แนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance) ในปัจจุบันจะยังไม่มีคำนิยามและหลักการพื้นฐานที่เป็นมาตรฐานเดียวกันระหว่างองค์การโลกบาล โดยเฉพาะในกลุ่มองค์การที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกองทุนระหว่างประเทศ หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย เป็นต้น โดย

การตีความคำนิยามและหลักการพื้นฐานของ Good Governance ดูเหมือนจะผูกอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำแนวคิดไปใช้ของแต่ละองค์การแต่อย่างไรก็ตามเนื้อหายังเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องและใกล้เคียงกัน ด้วยเหตุแห่งความหลากหลายในเชิงการตีความและการนำไปประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะในแง่มุมมองของการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำกรอบแนวคิดมาใช้เพื่อกำหนดประเด็นของการศึกษาวิจัยจึงพบว่ามักนิยามสร้างตัวชี้วัด พื้นฐาน หรือนำเอาตัวชี้วัดพื้นฐาน ที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของการศึกษาในแต่ละงานวิจัย องค์การสหประชาชาติ (สุจิตรา บุญยรัตพันธ์.2549: 7-8) ได้สรุปองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของแนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance) ไว้อย่างน้อย 3 ประการ

1.ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นแนวคิดที่ต้องอาศัยความเชื่อมโยงรวมทั้งความสัมพันธ์ที่สนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างผู้ที่มีส่วนได้เสียทั้ง 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

2. วิธีการให้คำนิยามธรรมาภิบาล (Good Governance) ว่าประกอบด้วยมิติต่างๆ ดังที่กล่าวไว้ในข้างต้นนั้น จะพบว่ามิติที่ได้รับความนิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ หลักการตรวจสอบได้ (Accountability) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักความคงเส้นคงวาของกฎหมาย (Predictability) และหลักความโปร่งใส (Transparency) ด้านคอร์ปชั่นและตัวแปรอื่นๆ (เช่น หลักประสิทธิภาพ) ซึ่งถึงแม้จะมีการแยกออกเป็นมิติที่ชัดเจน แต่กล่าวได้ว่าทุกมิติต่างมีส่วนเกี่ยวข้องและเติมเต็มในด้านเนื้อหาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมทั้งในบางมิติก็มีความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันเช่น การคอร์ปชั่น เป็นต้น

3. ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นแนวคิดเชิงปทัสสถาน และเป็นคำนิยามซึ่งมีกำเนิดจากองค์การ ให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ โดนเฉพาะธนาคารโลกที่พยายามแพร่เพื่อสร้างความมั่นใจว่าประเทศผู้กู้และประเทศโลกที่สามสามารถนำเม็ดเงินที่ได้รับจากการช่วยเหลือมาใช้จ่ายในกระบวนการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับประเทศกำลังพัฒนานั้นหรือที่นิยมเรียกในปัจจุบันว่าธรรมาภิบาลนั้น ถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการขยายความสามารถของประเทศเพื่อสร้างรายได้และลดปัญหาความยากจนในอนาคต หรือก่อให้เกิดการพัฒนาทางการบริหารปกครองของประเทศไปได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจแล้ว หลักการธรรมาภิบาลยังได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นแนวความคิดหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้น

ส่งเสริมศักยภาพให้ภาคประชาสังคม (Civil Society) เพื่อให้เกิดการส่งเสริมพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) อย่างยั่งยืนอีกรูปแบบหนึ่ง

แนวคิดธรรมาภิบาลในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ก่อนหน้าที่จะมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 นี้ ประเทศไทยได้รับเอาแนวความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลมาใช้ในระบบราชการโดยปรากฏในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ซึ่งได้นิยามธรรมาภิบาลไว้ว่าเป็น หลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการโดยมิใช่รูปแบบทฤษฎีการบริหารงานแต่เป็นหลักการงานที่หากได้มีการนำมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐแล้ว จะเกิดการนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุดธรรมาภิบาลตามระเบียบฉบับนี้มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ อันสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับที่ปรากฏในองค์ประกอบของธรรมาภิบาลของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 และเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีดังกล่าวแล้ว ก็ได้ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีไปโดยองค์ประกอบทั้ง 6 ยังคงอยู่และจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 และได้วางกรอบแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินดังมาตรา 3/1 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 คือ “ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจและทรัพยากรในท้องถิ่นการกระจายอำนาจตัดสินใจในการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน” โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายหลังจากต่อมาได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ.2546-2550 เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติและกำหนดกติกาในการบริหารราชการให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยต้องใช้วิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารราชการที่ดี พ.ศ.2546 เป็นการนำแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานภาครัฐหรือราชการกล่าวคือ จากการประชุมของคณะรัฐมนตรีในวันที่ 22 มิถุนายน 2542 มีมติเห็นชอบสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เป็นวาระ

แห่งชาติโดยออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 เพื่อให้เป็นรูปแบบที่ชัดเจนให้ทุกส่วนราชการถือปฏิบัติ และต้องมีรายงานผลการปฏิบัติตามระเบียบ ดังกล่าว โดยจะไม่ถูกยกเลิกเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ทำให้การดำเนินงานสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นไปได้อย่างต่อเนื่องและนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในระเบียบดังกล่าวเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2542 ได้ระบุความหมายธรรมาภิบาลหมายถึง “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางที่สำคัญในการจัดระเบียบสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างความคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติการภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความร่วมมือร่วมใจ อันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน” นอกจากนี้การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ดังนี้ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542)

1.หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้นโดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2.หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในทางถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริต

3.หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานของทุกองค์การทุกวงการ ให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชน ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4.หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาวิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

5.หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6.หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทย มีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารราชการที่ดี พ.ศ.2546 ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการให้แก่หน่วยงานต่างๆที่เมื่อส่วนราชการได้มีการนำแนวทางการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกามาปรับใช้ย่อมเป็นพื้นฐานอันดีที่จะช่วยนำมาปฏิบัติงานในภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และจะช่วยแก้ปัญหาที่สั่งสมในระบบราชการรวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันในภาครัฐที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2546 แบ่งเป็น 8 หมวด มีสาระสำคัญในหมวดและมาตราต่างๆได้แก่

6.1การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้ (มาตรา 6)

6.1.1 เกิดผลประโยชน์สุขของประชาชน

6.1.2 เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

6.1.3 มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

6.1.4 ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น

6.1.5 มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

6.1.6 ประชาชนได้รับอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความ

ต้องการ

6.1.7 มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

6.2การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการอย่างมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและ

ความปลอดภัยของสังคมส่วนร่วม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ (มาตรา7) โดยส่วนราชการ จะต้องดำเนินการโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากรัฐ (มาตรา8)

6.3การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการปฏิบัติ โดยก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใดต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้ล่วงหน้าระบุขั้นตอนระยะเวลา และงบท่างที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอนเป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจและจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนฯ โดยในกรณีที่การปฏิบัติภารกิจหรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการเกิดผลกระทบต่อประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบนั้นหรือเปลี่ยนแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม (มาตรา9)

6.4การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐใน ส่วนราชการต้องกำหนดเป้าหมายแผนการดำเนินงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จ และงบประมาณที่จะต้อง ใช้ในแต่ละงานหรือโครงการ และต้องเผยแพร่ให้ข้าราชการและประชาชนทราบทั่วกันด้วย (มาตรา 20) และในการจัดซื้อหรือจัดจ้างให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเปิดเผยและเที่ยงธรรม (มาตรา23)

6.5การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการ ประชาชนหรือการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการแต่ละแห่งจัดทำ แผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนเปิดเผย ไว้ ณ ที่ทำการและในระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการเพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้า ตรวจสอบได้ (มาตรา29)

6.6การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ส่วนราชการมีหน้าที่สำรวจตรวจสอบและ ทบทวน กฎหมาย ข้อบังคับ และประกาศที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อดำเนินการยกเลิก ปรับปรุง หรือ จัดให้มีกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศขึ้นใหม่ ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาวะการณ์ หรือสอดคล้องกับความจำเป็นโดยจำเป็นโดยคำนึงถึงความสะดวกรวดเร็วและลดภาระของประชาชน เป็นสำคัญ (มาตรา 35)

6.7การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน เมื่อ ส่วนราชการใดได้รับการติดต่อสอบถามเป็นหนังสือจากประชาชนหรือจากส่วนราชการด้วยกัน เกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของราชการนั้น จะต้องตอบคำถามหรือแจ้งการดำเนินการให้ทราบ ภายในสิบห้าวันหรือภายในกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ (มาตรา38) โดยการปฏิบัติราชการในเรื่องใดๆ

โดยปกติให้ถือว่าเป็นเรื่องเปิดเผย เว้นแต่กรณีความจำเป็น (มาตรา43) และจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงานประมาณรายจ่ายแต่ละปี ให้ประชาชนสามารถขอดูหรือตรวจสอบได้ (มาตรา47)

6.8 การประเมินผลการปฏิบัติราชการ เมื่อส่วนราชการได้ดำเนินงานไปตามเป้าหมาย สามารถเพิ่มงานและผลสัมฤทธิ์โดยไม่เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายและคั่งค้างต่อภารกิจของรัฐหรือสามารถดำเนินการตามแผนการลดค่าใช้จ่ายต่อหน่วยตามหลักเกณฑ์ให้ก.พ.ร.เสนอคณะรัฐมนตรีจัดสรรเงินรางวัลการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ส่วนราชการนั้น หรือให้ส่วนราชการใช้งบประมาณเหลือจ่ายของส่วนราชการนั้น เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือจัดสรรเป็นรางวัลให้ข้าราชการในสังกัด (มาตรา49) การที่ประเทศไทยได้มีความพยายามนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นในส่วนภาคการเมืองและภาคราชการ จึงอาจบรรเทาปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและปัญหาความไร้ประสิทธิภาพที่สั่งสมมาเป็นเวลานานและนำมาสู่ผลลัพธ์สุดท้ายคือการกินดีอยู่ดีของประชาชนในที่สุด ซึ่งนอกจากธรรมาภิบาลจะเป็นวิธีการในการบรรเทาปัญหาแล้วยังเป็นเป้าหมายสุดท้ายของสังคมที่จะร่วมกันสร้างให้เกิดขึ้น เนื่องจากสังคมใดมีธรรมาภิบาลเป็นพื้นฐานย่อมบ่งชี้ว่ามีการพัฒนาในระดับหนึ่งและแม้ในปัจจุบันแนวคิดธรรมาภิบาลจะได้รับการตอบสนองจากภาครัฐและเอกชนในการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมแต่ในส่วนของภาคประชาชนและประชาสังคมก็ควรได้รับการถ่ายทอดและปลูกฝังค่านิยมให้เกิดการมีส่วนร่วมเกื้อหนุนต่อการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อสร้างธรรมาภิบาลที่สมดุลในทุกระดับและทุกภาคส่วนของสังคมอย่างสมบูรณ์

แนวคิดด้านความมั่นคงของชาติ

ความมั่นคงของชาติ หมายถึง สภากวรรณ์หรือสภาพที่รัฐชาติ ภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดนดังกล่าวด้วยตนเอง ที่สามารถดำรงอยู่ด้วยความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวงไม่ว่าจะเป็น ภัยธรรมชาติ สิ่งใด ๆ ความเกรงกลัว ความกังวล และความสงสัย มีความเจริญก้าวหน้า มีเสรีต่อความกดดันต่าง ๆ ซึ่งจะประกันให้เกิดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนภายในชาติดำเนินไปได้อย่างอิสระ มีความแน่นแฟ้นเป็นปึกแผ่น มีความแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย มีความอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่มากระทบในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเอกราชอธิปไตย ในด้านบูรภาพแห่งดินแดน ในด้านสวัสดิภาพ ความปลอดภัยและผาสุกของประชาชน ในด้านการปกครองของประเทศและวิถีการดำเนินชีวิตของคน อีกทั้งจะต้องมีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (วิชัย ชูเชิด, 2547: 15)

1. แนวความคิดความมั่นคงระหว่างประเทศ ประกอบด้วย 4 ประการ คือ

1.1. ความมั่นคงร่วม (Collective Security): แนวคิดนี้พยายามให้โลกมีความสงบสุข มีสันติภาพ ด้วยการผลักดันให้มีกฎเกณฑ์ เพื่อป้องกันและลงโทษประเทศที่ก่อสงคราม แนวคิดของความมั่นคงร่วม โดยส่วนใหญ่แล้วจะให้ความสำคัญด้านสงครามและการทหารเป็นหลัก มากกว่าความสำคัญด้านอื่น

1.2. ความมั่นคงสมบูรณ์แบบ (Comprehensive Security): เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นในพัฒนาพลังอำนาจของชาติทุกด้านอย่างได้ดุลคือพัฒนาพลังอำนาจของชาติทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน และเท่าเทียมกัน เพราะถ้ามุ่งเน้นไปในด้านใดด้านหนึ่ง อย่างเช่น การทหารเพียงด้านเดียว นอกเหนือพลังอำนาจของชาติทางด้านอื่น เช่น เศรษฐกิจอาจส่งผลกระทบต่อประเทศชาติความพร้อม ในการป้องกันประเทศอันนำไปสู่การสูญเสียเอกราชในที่สุด

1.3. ความมั่นคงสามัญ (Common Security): เป็นแนวความคิดซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันความขัดแย้งกันด้วยอาวุธนิวเคลียร์โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการชักชวนให้มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และมุ่งไปที่ความพยายามในการแสวงหาหนทางในการลดอาวุธ

1.4. ความมั่นคงร่วมมือ (Cooperative Security): แนวความคิดเน้นไปที่ความมั่นคงในภูมิภาคแปซิฟิกเหนือเป็นหลัก มีลักษณะคล้ายกับความมั่นคงแบบสามัญมากแต่จะแตกต่าง ที่จะมีลักษณะค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป โดยมีการพัฒนาความร่วมมือขึ้นในรูปแบบเป็นพหุภาคี นอกจากนี้ยังมีความอ่อนตัวและประนีประนอมกว่าความมั่นคงสามัญ .

2. แนวความคิดความมั่นคงทั่วไป ประกอบด้วย 6 ประการ ได้แก่

2.1 ความมั่นคงของชาติ (National Security): เป็นแนวความคิดที่มุ่งเน้นในการดำเนินการที่ก่อให้เกิดความมั่นคงโดยอาศัยพลังอำนาจของชาติ (National Power) เพราะพลังอำนาจของชาติจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพิทักษ์รักษาสิ่งสำคัญที่เปรียบเสมือนหัวใจของชาติ นั่นก็คือความมุ่งประสงค์ของชาติ (National Purpose) และ ผลประโยชน์ของชาติ (National Interests) ดังนั้นการดำเนินการที่จะมุ่งไปสู่ความมั่นคงประเภทนี้จะมีความแตกต่างกันไปตาม ความมุ่งประสงค์ของแต่ละชาติ และผลประโยชน์ของแต่ละชาติ

2.2 ความมั่นคงภายใน (Internal Security): เป็นแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกันโดยตรงกับความมั่นคงของชาติ โดยความมั่นคงภายในจะมุ่งเน้นไปในเรื่องของความมั่นคงภายในประเทศที่จะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติในที่สุด

2.3 ความมั่นคงของภูมิภาค (Regional Security): แนวความคิดนี้จะให้ความสำคัญกับประเทศใกล้เคียงกันหลายประเทศที่รวมตัวกันเป็นภูมิภาคย่อย ซึ่งความมั่นคงใน

ภูมิภาคนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ประเทศแต่ละประเทศมีความมั่นคงทั้งภายในและมีความมั่นคงของชาติ (พลังอำนาจของชาติที่เหมาะสม)

2.4 ความมั่นคงของโลก (International Security): แนวความคิดนี้มีลักษณะ เหมือนกับความมั่นคงของภูมิภาค แต่จะแตกต่างกันที่การรวมตัวกันเป็นกลุ่มที่ใหญ่ขึ้นคือทุกประเทศ ในโลกนี้ ซึ่งจะรวมความมั่นคงภายในแต่ละชาติและความมั่นคงของชาติแต่ละชาติ

2.5 ความมั่นคงของสภาวะแวดล้อม (Environmental Security): เป็น แนวความคิดที่พยายามจะรักษาภาวะเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมภายในโลก เพื่อให้สังคมมนุษย์ยังคง อยู่ต่อไปภายในโลกนี้ร่วมกับธรรมชาติได้ การพิจารณาแนวความคิดนี้จะมองไปในอนาคตโดยใช้หลัก วิชาการทางวิทยาศาสตร์

2.6 ความมั่นคงของบุคคล (Human Security): เป็นแนวความคิดประเด็นของ สิทธิมนุษยชน โดยการดำเนินการเพื่อให้เกิดความมั่นคงของมนุษย์นั้นจะต้องใช้พลังอำนาจของชาติใน ด้านต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือจำนวนมาก เพราะแต่ละบุคคลจะมีความมั่นคงได้ จะมีองค์ประกอบที่ต้อง พิจารณาหลายประการเช่น สิทธิมนุษยชน คุณภาพชีวิต การศึกษา ฐานะทางการเงิน อนามัยชุมชน ฯลฯ

ภารกิจงานของจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี เป็นหน่วยงานที่ดูแลด้านความมั่นคง จัดตั้งครั้งแรก เมื่อ 1 ตุลาคม 2515 มีนามว่า จังหวัด ทหารบกธนบุรี ส่วนแยกกาญจนบุรี โดยแปรสภาพมาจาก “ศูนย์ดำเนินกรรมวิธีส่งทหารไปรบ นอกประเทศ” และต่อมามีได้แปรสภาพหน่วย และปรับการจัดหน่วย เป็นจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี แนวทางการดูงาน ความมั่นคงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีได้หน่วยงานต้องมีการบริหารจัดการองค์การภายในให้มีประสิทธิภาพโดยหน่วยงาน จะต้องมีการจัดระบบงาน พัฒนาการโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปกครองอันจะนำไปให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อส่วนร่วม ก่อให้เกิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

ขีดความสามารถขององค์กร

1. รักษาระเบียบวินัย และแบบธรรมเนียมของทหารภายนอกที่ตั้งหน่วยทหาร และมีอำนาจสั่งการ แก่หน่วยทหารในเขตพื้นที่ในกรณีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายและตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด
2. ใช้อำนาจตามกฎหมายในการสั่งการแก่หน่วยทหาร เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยให้กับ บุคคลสำคัญ สถานที่ และอสังหาริมทรัพย์ของทหารในเขตพื้นที่ รวมทั้งจัดการ ฝึกรักษาสถานที่ตั้งสำคัญอย่าง ต่อเนื่อง

3. จัดการประชาสัมพันธ์ เพื่อประโยชน์ทางการ ทอดจนวนติดต่อกับหน่วยพลเรือนในเขตพื้นที่ กำกับดูแล ประสานงาน และดำเนินกิจการพลเรือนในเขตพื้นที่
4. อำนวยการรักษาความปลอดภัย และสถานที่สำคัญทางการทหารในเขตพื้นที่ในเรื่องการป้องกัน และปราบปรามการก่อความไม่สงบ การพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง การรักษาสถานที่และบุคคลสำคัญในสถานการณ์ฉุกเฉิน การข่าวกรอง และการต่อต้านข่าวกรอง
5. ดำเนินการเกี่ยวกับการศาลทหาร การคดี และเรือนจำ
6. ดำเนินการระดมกำลังพล การสวัสดิการ การส่งกำลังบำรุง และการเกณฑ์ช่วยราชการทหาร
7. จัดการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร
8. ดำเนินงานด้านกำลังพลในเรื่อง การจัดทำประวัติรับราชการ ดำเนินการเกี่ยวกับ บำเหน็จ บำนาญ สนับสนุนหน่วยทหารในเขตพื้นที่
9. บำรุงขวัญทหารในเขตพื้นที่ด้วยการสวัสดิการ และการบำรุงขวัญอื่นๆ เช่น การร้านค้า การออมทรัพย์ การสงเคราะห์ทางแผนก নিজ การพิพิธภัณฑสถาน การสโมสรทหาร การสงเคราะห์ทางการเงินการกีฬา การบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ การไปรษณีย์ กิจการสงเคราะห์ทหารผ่านศึก การอบรมจิตใจ และการบริการด้าน การศึกษา
10. สนับสนุนการฝึกให้กับหน่วยทหารในเขตพื้นที่ ในเรื่องเครื่องช่วยฝึก การบริการสนามฝึก และ สนามยิงปืน
11. รักษาและควบคุมอสังหาริมทรัพย์ ของทหารในเขตพื้นที่รวมทั้งการเก็บผลประโยชน์จาก สถานที่ หรืออสังหาริมทรัพย์เหล่านั้น
12. สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่ตนเอง และหน่วยทหารในเขตพื้นที่ตามที่หน่วยเหนือ กำหนด
13. จัดเก็บรักษา และบริการแบบธรรมเนียมแก่หน่วยทหาร และแจกจ่ายแบบธรรมเนียมของ กองทัพบก แก่หน่วยทหารในเขตพื้นที่
14. ดำเนินการบริหารการเงินราชการ ทำการเบิกจ่าย เก็บรักษา จัดทำบัญชีราชการให้เป็นไปตาม ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และรวบรวม จัดทำ บริหาร ควบคุมงบประมาณ ตลอดจนรายงานผลการใช้ งบประมาณ ของหน่วยทหารในเขตพื้นที่ ที่ต้องรับการสนับสนุนงบประมาณ จากจังหวัดทหารบก
15. จัดการติดต่อสื่อสาร ระหว่างที่ตั้งหน่วยทหารในเขตพื้นที่

จากข้อมูลทั้งหมดที่นำเสนอ เรื่ององค์ประกอบของธรรมาภิบาล องค์ประกอบที่เด่นชัดอันสร้างให้เกิดธรรมาภิบาลในองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทั้งที่เป็นงานธุรกิจบริการ ทุกชนิดนั้นมีองค์ประกอบสำคัญเด่นชัดอยู่ 6 ประการ ประกอบด้วย

- 1.หลักนิติธรรม
- 2.หลักคุณธรรม
- 3.หลักความโปร่งใส
- 4.หลักความมีส่วนร่วม
- 5.หลักความรับผิดชอบ
- 6.หลักความคุ้มค่า

การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรต่างๆมีการกระทำกันอย่างกว้างขวางในกลุ่มองค์กรราชการมักจะใช้คำว่า “การบริหารจัดการที่ดี” ส่วนในกลุ่มภาคธุรกิจเอกชนจะนิยมใช้คำว่า “บรรษัทภิบาล” จากหลักปฏิบัติต่างๆหลายองค์กร ดังจะได้นำเสนอต่อไปนี้

องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546:74) ได้ทำการศึกษาเรื่องธรรมรัฐภาคเมือง: บทบาทภาคเมืองได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของรัฐไว้ 9 ประการ ตามความหมายของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation)
2. กฎหมายที่ยุติธรรม (Rule of Law)
3. ความเปิดเผยโปร่งใส (Transparency)
4. การมีฉันทานุมัติร่วมในสังคม (Consensus Orientation)
5. กลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political Legitimacy)
6. ความเสมอภาค (Equity)
7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)
8. พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability)

9. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Vision)

อมรา พงศาพิชญ์ และนิตยา กัทลิตระพันธ์ (2541: 12-20) อธิบายถึงองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วม (Participation) (2) มีความโปร่งใส (Transparency) (3) การทำงานอย่างมีหลักการและเหตุผลสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) และ (4) สามารถคาดการณ์ได้ (Predictability)

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 กำหนดองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลไว้ 6 ประการ ได้แก่ (คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2546)

1.หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายถูกต้อง เป็นธรรม การกำหนดกฎกติกา และการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพความยุติธรรมของสมาชิก โดยในระดับองค์กร หมายถึง กฎ กติกา ที่ใช้ในการบริหารงานภายใน เช่น การมาทำงาน หรือ เข้าประชุมให้ตรงเวลา การให้บริการประชาชนให้เสมอกันรวมถึงข้อตกลงในการสับเปลี่ยนหน้าที่กัน ในองค์กร

2.หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ โดยในระดับองค์กร หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพให้ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกันรวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการคือ มีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อประชาชนและสังคม

3.หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของตนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน ส่วนในระดับองค์กร หมายถึง ประชาชนรู้ขั้นตอนที่จะติดต่อกัน และสามารถตรวจสอบการทำงานได้และภายในองค์กรต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดีภายในด้วย

4.หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ

การประชาสัมพันธ์ และการแสดงประชามติหรืออื่นๆ ทั้งนี้หลักการมีส่วนร่วมในระดับองค์กร หมายถึง กางวางระบบการรับฟังความคิดเห็น และการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานภายในด้วย

5.หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน โดยในระดับองค์กร หมายถึง การกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐใหม่ มีการกระจายอำนาจและการตัดสินใจลงสู่ระดับล่าง เพื่อให้ความรับผิดชอบต่อทุกระดับมีความชัดเจน และมีรายงานประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จ รณรงค์ให้ประชาชนรับผิดชอบ

6.หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการ ใช้จ่ายทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยการรณรงค์ให้คนไทยประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน ทั้งนี้ในระดับองค์กร หมายถึง ผู้บริหารต้องทบทวนงานในความรับผิดชอบทั้งหมด เพื่อพิจารณาถ่ายโอนงานที่ ภาครัฐกิจ เอกชน หรือภาคประชาชน ทำได้และมีประสิทธิภาพสูงกว่าออกไป เลื่อนนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ และพัฒนาความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จังหวัดทหารบกกาญจนบุรีได้อาศัยแนวคิดการนำหลักธรรมาภิบาลที่ดีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 โดยมีการประยุกต์ใช้ในกลุ่มงานต่างๆ ดังนี้

1.ด้านหลักนิติธรรม หน่วยมีการกำหนดกฎกติกาและการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพความยุติธรรม โดยมีการวางกฎ กติกา ที่ใช้ในการบริหารงานภายใน เช่น การมาทำงาน หรือเข้าประชุมให้ตรงเวลา การเคารพผู้บังคับบัญชาในแต่ละสายงาน การให้บริการประชาชนในด้านต่างๆ ให้เสมอภาค ถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม

2.ด้านหลักคุณธรรม หน่วยมีการสนับสนุนส่งเสริมให้กำลังพลยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้กำลังพลมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย โดยในระดับกรม กอง กำลังพลจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพให้

ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกันรวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการคือ มีจรรยาบรรณต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อตนเอง และต่อสังคมและประชาชน

3.ด้านหลักความโปร่งใส หน่วยมีการเสริมสร้างความไว้วางใจของกันและกันของคนในชุมชน โดยปรับปรุงกลไกการทำงานของหน่วยให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ประชาชนรู้ขั้นตอนที่จะติดต่อ

4.ด้านหลักการมีส่วนร่วม หน่วยมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ ด้านการมีส่วนร่วมมีการวางระบบการรับฟังความคิดเห็น และการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการด้วย เช่น การเสนอความคิดเห็นในระบบการบริการของโรงพยาบาลค่ายสุรสีห์ ฯลฯ

5.ด้านหลักความรับผิดชอบ หน่วยมีการส่งเสริมสนับสนุนการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน โดยในระดับองค์กร มีการกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐใหม่ มีการกระจายอำนาจและการตัดสินใจลงสู่ระดับล่าง เพื่อให้ความรับผิดชอบในทุกระดับมีความชัดเจน และมีรายงานประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงาน

6.ด้านหลักความคุ้มค่า หน่วยมีการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยการณรงค์ให้กำลังพลประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า และเน้นพัฒนางานการบริการประชาชนให้มีคุณภาพ โดยเน้นทบทวนงานในความรับผิดชอบเพื่อพิจารณาถ่ายโอนงานที่เหมาะสมกับกำลังพล เลื่อนนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ และพัฒนาความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัลยา เนติประวัติ (2544: 67) ได้ศึกษาการยอมรับรูปแบบการจัดการองค์การทางสังคมแบบใหม่ตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในองค์กรภาครัฐ: กรณีศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า

อายุ ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน และความรู้ความเข้าใจในหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้น มีความสัมพันธ์กับการยอมรับรูปแบบการจัดการทางสังคมแบบใหม่

รัชนา ศานติยานนท์ และคณะ (2544: 89) ได้ศึกษารูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัยโดยสรุปในภาพรวมว่า การบริหารจัดการที่ดีเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา ในปัจจุบันจะเน้นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบในผลการปฏิบัติ ในขณะเดียวกันก็ยังคงให้ความสำคัญแก่การศึกษาให้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยที่ดี เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตลอดจนต้องมีกระบวนการที่เอื้ออำนวยให้ประชาชนสามารถ เรียกร้องความยุติธรรมและเยียวยาความเสียหายได้

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2544: 79) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี พบว่า หลักการบริหารที่ดีทั้ง 6 ด้านมีความเหมาะสมในการอธิบายการบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิมย์ (2547: 95) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอเมืองลำพูน พบว่า การบริหารทางด้านวิชาการ ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้จัดให้มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารตระหนักมองเห็นความสำคัญของการวัดผลและประเมินผล การบริหารด้านงบประมาณได้มีการมอบหมายให้ผู้บริหารรับผิดชอบในการจัดเก็บ ควบคุม และเบิกจ่ายพัสดุ และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุ ประจำอย่างสม่ำเสมอทุกปี การบริหารด้านบุคลากร มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่รับผิดชอบให้แก่บุคลากรในแต่ละตำแหน่งตามความสามารถและความเหมาะสมเป็นลายลักษณ์อักษร การบริหารด้านการบริหารทั่วไป มีการจัดทำสำมะโนและระบบข้อมูลสารสนเทศจากการทำสำมะโนผู้เรียนเพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจนักเรียนที่จะเข้ารับการศึกษาในเขตบริการของสถานศึกษา

รุ่งอรุณ บุญสายันต์ และคณะ (2548: 84) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีต่อการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในงานพัฒนาและการดำรงชีวิตในชุมชนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดภูมิปัญญา พบว่า ปัจจัยที่มีผล ได้แก่ ปัจจัยภายในชุมชน ประกอบด้วย ความศรัทธาทางศาสนา ความเชื่อเรื่องผีสารต่างๆ ความเชื่อจากบรรพบุรุษ ปัจจัยอื่นๆ เช่น ปัญหาการขาดการเรียนรู้จากข้าราชการ นักพัฒนาเอกชน ปัญหาอันเกิดจากโครงสร้างและแนวทางการพัฒนาประเทศ ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบจากนโยบายการพัฒนาประเทศ

นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548: 103) ได้ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ อบต.อยู่ในระดับสูง และเห็นด้วยว่าหลังจากมีการจัดตั้ง อบต. ส่งผล

ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตำบล ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ส่วนคณะผู้บริหารสมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้าง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเม็งเห็นว่ององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิผลในการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

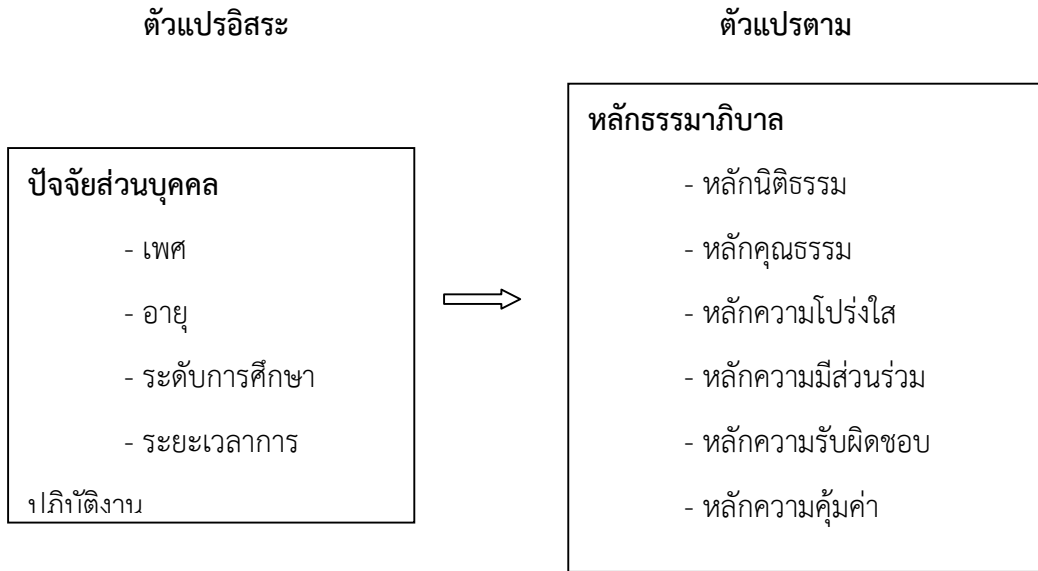
1. การบริหารงานใน อบต. ประชาชนในชุมชนมีความต้องการให้ผู้บริหารตอบสนองความต้องการของชุมชน รวมทั้งการใช้งบประมาณในการบริหารงานอย่างคุ้มค่ามากที่สุด
2. ส่งเสริมให้บุคลากร มีความร่วมมือและเคร่งครัดในกฎระเบียบ มีการปฏิบัติงานที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ต้องมีการอบรมเพิ่มพูนประสิทธิภาพ มีการลงโทษแก่ผู้กระทำผิดและให้รางวัลกับข้าราชการที่ประพฤติดี

สามารถ อินตามูล (2548: 62) ได้ศึกษาการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้ใช้หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าในการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก โดยใช้พื้นที่ต้นแบบในหน่วยจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาล จากการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้เข้าใจวิธีการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในองค์กร เพื่อเป็นข้อเสนอหรือเป็นแนวทางให้หน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและประเทศชาติต่อไป

กรอบความคิดของการวิจัย

แผนภาพที่ 2-1 กรอบความคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำลังพลจังหวัดทหารบก

กาญจนบุรี

บทที่ 3

หลักธรรมาภิบาลในจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

ความเป็นมาของจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี จัดตั้งครั้งแรกตามคำสั่งกองทัพบก เมื่อ ตุลาคม 2515 มีนามหน่วยว่า “จังหวัดทหารบกราชบุรี (ส่วนแยกกาญจนบุรี)” โดยเปลี่ยนสภาพมาจาก “ศูนย์ดำเนินกรรมวิธีส่งทหารไปรบนอกประเทศ” ณ ที่ตั้งค่ายกาญจนบุรี ต่อมาเมื่อ 14 สิงหาคม 2533 ได้เปลี่ยนสภาพหน่วยจากจังหวัดทหารบกราชบุรี (ส่วนแยกกาญจนบุรี มาเป็น “จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ” โดยเป็นหน่วยในอัตราของมณฑล ทหารบกที่ 11 มีที่ตั้งหน่วยอยู่ที่ ค่ายสุรสีห์ ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ปัจจุบันมี พลตรี สมบูรณ์ ดีรอด เป็น ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

วิสัยทัศน์

“จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี เป็นหน่วยทหารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดำรงไว้ซึ่งอุดมการณ์ ปฏิบัติภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตไปสู่ชุมชนอย่างเข้มแข็ง”

พันธกิจ

- บังคับบัญชากำลังประจำถิ่นตามที่กองทัพบก และกระทรวงกลาโหมกำหนด
- การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตพื้นที่ รวมทั้ง การศาลทหาร การคดี และการเรือนจำ
- ดำเนินการระดมสรรพกำลังในเขตพื้นที่
- สนับสนุนหน่วยทหารที่อยู่ในพื้นที่
- ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ เพื่อรักษาความสงบภายในและการป้องกันประเทศ

ภารกิจพิเศษ

จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ได้รับมอบภารกิจที่สำคัญยิ่ง คือ การจัดตั้งกองอำนวยการร่วมถวายความปลอดภัย สำหรับองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ

พระบรมราชินีนาถ องค์รัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะในวโรกาสที่ทรงเสด็จในพื้นที่รับผิดชอบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พุทธศักราช 2521 โดยมีผู้บังคับการจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี เป็นผู้อำนวยการกองอำนวยการร่วม ถวายความปลอดภัยโดยตำแหน่ง

จังหวัดทหารบกกาญจนบุรีเป็นหน่วยรับผิดชอบดูแลอุทยานประวัติศาสตร์ สงคราม 9 ท้า ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ของกองทัพบก มีที่ตั้งอยู่ที่เขาท่าเกะทิ บ้านโป่งปิด ตำบลช่องสะเดา อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเป็นอนุสรณ์สถาน โดยมีความมุ่งหวัง เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาและท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกี่ยวกับสงคราม 9 ท้า สำหรับผู้ที่สนใจ โดย พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ผู้บัญชาการทหารบก ในขณะนั้น ได้มาทำพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ.2542 และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็นประธานในพิธีเปิดอุทยานฯ เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2543 โดยมีประชาชนผู้ที่สนใจเดินทางมาเยี่ยมชมอุทยานฯ เป็นจำนวนมาก

จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ปกครองดูแลที่ดินซึ่งเป็นพื้นที่หวงห้ามตาม พระราชกฤษฎีกา 2481 ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 3 ล้านไร่ เป็นพื้นที่เพิกถอนแล้วและ ส่วนราชการอื่นๆ ขอใช้มีเนื้อที่ประมาณ 1.5 ล้านไร่ คงเหลือพื้นที่กระทรวงกลาโหม ใช้ประโยชน์ โดย จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี เป็นหน่วยปกครองที่ดิน จำนวนประมาณ 1.5 ล้านไร่

จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ได้ปฏิบัติตามกลยุทธ์ของ กองทัพบกที่ 1 โดยบริหารจัดการหน่วยให้มีความพร้อมในการให้บริการกำลังพลของกองทัพบก และส่วนราชการอื่นๆ ปรับปรุงพัฒนาหน่วยพร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการที่ทันสมัย ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต ไปสู่ชุมชนอย่างเข้มแข็ง

นอกจากนี้ จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ยังมุ่งมั่นที่จะพัฒนาหน่วยต่อไป ดังคำขวัญ กองทัพบก “เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และประชาชน”

หน้าที่ความรับผิดชอบ ฝ่าย/แผนก หน่วยจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

1. ฝ่ายกำลังพล

- 1.1 วางแผน กำหนดนโยบาย และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งกำลังพล
- 1.2 วางแผนและอำนวยการในเรื่องของกำลังพลเกี่ยวกับการแบ่งประเภท การบรรจุ การเลื่อนยศ, การย้าย, การปลด และการทดแทนกำลังพล
- 1.3 ให้ข้อเสนอในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับการให้บำเหน็จความชอบ, เหรียญตรา, การลา ฯลฯ
- 1.4 ทำรายงานยอดกำลังพล และรายงานการสูญเสียและงานสถิติต่างๆเกี่ยวกับกำลังพล

1.5 วางแผนและอำนวยการในเรื่องเกี่ยวกับศาสนา, การพักผ่อน, การให้ความสุขแก่ทหารและให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับบัญชาในเรื่องเกี่ยวกับขวัญ

1.6 อำนวยการรวบรวมและส่งทหารพลัดหน่วย และเชลยศึกไปยังตำบลที่ถูกต้อง

1.7 วางแผนการปฏิบัติเกี่ยวกับบริการทะเบียนศพ

1.8 อำนวยการปฏิบัติการของบริการไปรษณีย์สนามของหน่วย

2. ฝ่ายการข่าว

2.1 วางแผนหรือร่วมมือในการวางแผน นโยบาย และระเบียบปฏิบัติในฐานะเป็นฝ่ายเสนาธิการของกรมฝ่ายอำนวยการของกองทัพบก และ ผสธ. และ ผอ. ของหน่วยระดับรอง เพื่อช่วยผู้บังคับหน่วยในเรื่องการข่าวกรอง

2.2 กำหนดแนวปฏิบัติหรือควบคุมการค้นคว้า และการดำเนินการต่างๆ ในเรื่องเหล่านี้ตลอดจนหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3 กำหนดแนวปฏิบัติและทำคำสั่งเพื่อรวบรวมข่าวสาร, ประเมินค่า และแจกจ่ายข่าวสารความเคลื่อนไหวทั้งปวงของข้าศึก

2.4 ประสานการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ข่าวกรองของหน่วยรองตามสายการบังคับบัญชาตามปกติและด้วยการติดต่อพบปะกันของฝ่ายอำนวยการ

2.5 ประสานระบบการตรวจการณ์ทางพื้นดินและทางอากาศเพื่อให้ได้ข่าวสาร

2.6 ทำการติดต่อสำนักงานข่าวกรองอื่นๆ

2.7 รายงานผู้บังคับบัญชาในเรื่องที่ตั้ง, กำลัง, การจัดหน่วย, ความมุ่งหมาย และขีดความสามารถของข้าศึก

2.8 วางแผน, กำกับดูแลและตรวจสอบการฝึกการข่าวกรองภายในหน่วย โดยความร่วมมือกับนายทหารยุทธการ (สธ.3 ผอ.3)

3. ฝ่ายยุทธการ

3.1 เป็นเจ้าหน้าที่ในแผนยุทธการและการฝึกของหน่วยต่างๆ

3.2 ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในเรื่องเกี่ยวกับยุทธการและการฝึกในหน่วยระดับต่างๆ

3.3 อำนวยการควบคุมในเรื่องเกี่ยวกับการค้นคว้าในงานในหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.4 วางแผนการเคลื่อนย้ายหน่วยเพื่อการฝึกทางยุทธวิธี

3.5 อำนวยการเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องในเรื่องการระดมพล, การจัดตั้งหน่วยและการฝึกหน่วย

3.6 รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบถึงโครงการต่างๆ, การเปลี่ยนแปลง, คำสั่งและคำ

ชี้แจงในเรื่องเกี่ยวกับการฝึก

- 3.7 ให้ข้อเสนอถึงลำดับเร่งด่วนของการบรรจุเจ้าหน้าที่และยุทธภัณฑ์ให้แก่หน่วย
- 3.8 ทำการประมาณสถานการณ์ทางยุทธศาสตร์และยุทธวิธีอย่างต่อเนื่อง
- 3.9 ทำคำสั่งยุทธการระหว่างการรบ
- 3.10 อำนาจการในเรื่องการรักษาความปลอดภัยให้แก่ที่ตั้งทางการทหารและระบบการ

ติดต่อสื่อสาร

4. ฝ่ายส่งกำลังบำรุง

- 4.1 ให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับบัญชาในเรื่องที่เกี่ยวกับการสนับสนุนในด้านการส่งกำลังบำรุงที่ต้องการ และที่จะได้รับความมุ่งหมายทางยุทธศาสตร์หรือทางยุทธวิธี
- 4.2 อำนาจการออกคำสั่งการส่งกำลังบำรุงและกำกับดูแลการปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุง
- 4.3 วางแผนและอำนาจการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับ, จ่าย ซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์และที่ตั้งของหน่วยส่งกำลัง, ส่งกลับและการซ่อมบำรุง
- 4.4 วางแผนการซ่อมบำรุงและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับถนนและสถานที่ตั้งเกี่ยวกับส่งกำลัง
- 4.5 รับผิดชอบให้มีการอำนวยความสะดวกอย่างสูงสุดในเรื่องการขนส่ง รวมทั้งการวางแผนการเคลื่อนย้าย, กฎจราจรและการควบคุม
- 4.6 อำนาจการปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินในความรับผิดชอบค่าใช้จ่าย, การประหยัดสิ่งอุปกรณ์
- 4.7 อำนาจการปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บสิ่งอุปกรณ์เก็บซ่อม การป้องกันเส้นทางส่งกำลังและที่ตั้งของเส้นทางหลัก
- 4.8 รับผิดชอบในการวางแผน และกำกับดูแลการฝึกในหน้าที่การส่งกำลังบำรุงและประสานกับ สธ.3 หรือ ผอ.3 เกี่ยวกับการฝึก
- 4.9 ติดต่อกับกองบัญชาการหน่วยเหนือ หรือหน่วยรอง หรือสายงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังบำรุง
- 4.10. ประสานงานกับ สธ.3 หรือ ผอ.3 เกี่ยวกับรายละเอียดของแผนทางยุทธวิธีและประสานงานกับ สธ.1 หรือ ผอ.1 เกี่ยวกับการปฏิบัติการซึ่งเกี่ยวข้องด้วย

5. ฝ่ายกิจการพลเรือน

- 5.1 ให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับบัญชา ในสิ่งที่เกี่ยวกับการวางหลักการปกครองของ

กิจการพลเรือนและรัฐบาลทหาร

5.2 อำนวยการและประสานงานในด้านพลเรือน เช่น การบังคับให้เป็นไปตามตัวบทกฎหมายและคำสั่ง

5.3 จัดตั้งศาลา, วางหลักกฎหมาย, การคลัง, การป้องกันทางพลเรือน, การสาธารณสุขและการสุขภาพ, โครงการศึกษา, การประชาสัมพันธ์ การครอบครองและการปกครองทรัพย์สิน, การเงินและการธนาคาร, การพาณิชย์ การค้า, การผลิตอาหารและการจำหน่าย, การปันส่วน, การขนส่ง, การคมนาคม

5.4 สนับสนุนช่วยเหลือโครงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพลเมือง และการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่กิจการพลเรือนและรัฐบาลทหาร

6. กองบังคับการ

6.1 รับผิดชอบดูแลระเบียบงานธุรการทั้งปวงในกองบังคับการ

6.2 จัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทางธุรการ ให้แก่กองบังคับการ

6.3 จัดให้มีบริการทางธุรการภายในแผนกธุรการต่างๆ หรือให้แก่หน่วยจัดพิเศษที่มาขึ้นสมทบกับกองร้อยของตน

6.4 ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ๆ เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดที่พักอาศัย, การติดต่อสื่อสาร, การขนส่งและการส่งกำลังบำรุง

6.5 อำนวยการปฏิบัติการเลี้ยงดูเจ้าหน้าที่ ในกองบังคับการ

6.6 จัดทำรายงานเกี่ยวกับกำลังพล, การส่งกำลังและเรื่องเบ็ดเตล็ดต่างๆ

6.7 จัดการในเรื่องการเคลื่อนย้าย การจัดการรักษาการณ์, การรักษาความสงบและความปลอดภัยในพื้นที่ของกองบังคับการ

6.8 ต้อนรับผู้มาเยี่ยมกองบังคับการ

6.9 บางโอกาสผู้บังคับบัญชาอาจ สัมภาษณ์ เป็นผู้บังคับแหล่งรวมยานพาหนะการซ่อมบำรุงยานพาหนะของหน่วย

7. ฝ่ายโครงการและงบประมาณ

7.1 ประสานงาน ให้คำปรึกษาและเตรียมงบประมาณ

7.2 ชี้แจงและขยายความในพระราชบัญญัติและคำชี้แจงงบประมาณ

7.3 อำนวยการจัดสรรงบประมาณและรวบรวมสถิติเพื่อปรับปรุงแก้ไขโดยการงบประมาณ

7.4 ช่วยตัดทอนหรือเพิ่มเติมงบประมาณให้หน่วยต่างๆเพื่อความเหมาะสมและประหยัด

7.5 ให้คำปรึกษาผู้บังคับบัญชาในเรื่องการงบประมาณ สถานภาพ และประสิทธิภาพของโครงการทางการเงิน

7.6 เก็บรักษาหลักฐาน, ข้อผูกพัน, ค่าใช้จ่าย ผลงานและสถิติอื่นๆ เพื่อพัฒนาและควบคุมนโยบายและระเบียบการทางการเงิน

7.7 ควบคุมการปฏิบัติของหน่วยรอง

7.8 ตอบโต้หนังสือราชการเกี่ยวกับงบประมาณ, บัญชีเงินทุน และทรัพย์สิน

8. ฝ่ายการเงิน

8.1 ปฏิบัติการทำบัญชีเงินทั้งปวงของทางราชการ ตลอดจนบัญชีเงินของกิจการต่างๆ ซึ่งส่วนราชการนั้นๆ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

8.2 ควบคุมตรวจสอบการรับ - จ่ายเงิน

8.3 ควบคุมเก็บรักษาเงิน หลักฐานการเงินและการบัญชี

8.4 อำนาจการเกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงินราชการ และเงินทุกประเภทที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วย

8.5 ให้คำแนะนำในเรื่องการใช้เงินราชการแก่ผู้บังคับบัญชา

8.6 ประสานงานกับฝ่ายอำนาจการอื่นๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของเหล่าการเงิน

8.7 ให้คำแนะนำช่วยเหลือทางวิชาการ กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน ตลอดจนการบัญชีเงินของหน่วยรอง โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของทางราชการ

8.8 รวบรวม, วิเคราะห์ และสรุปผลรายงานกิจการเงินทั้งปวงตามที่ทางราชการกำหนด

8.9 พิจารณา แก้ไข ปรับปรุง ตามคำแนะนำและข้อทักท้วงของเจ้าหน้าที่ตรวจกิจการเงิน และบัญชีเงิน

9. ฝ่ายการสารวัตร

9.1 จัดทำแผน นโยบายและกฎต่างๆ เกี่ยวกับการจัด, การฝึก, การคิดค้นและจัดสร้างเครื่องช่วยฝึก, การปฏิบัติการ, การจัดยุทธภัณฑ์และสิ่งอุปกรณ์ให้แก่หน่วยและตัวทหารสารวัตร

9.2 อำนาจการ, กำกับดูแล หรือบังคับบัญชาหน่วยทหารสารวัตร เพื่อควบคุมให้

หน่วยต่างๆ และทหารทุกคนปฏิบัติการต่างๆ ให้ดำเนินไปตามกฎ, ข้อบังคับ, คำสั่งของทหาร ดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลทหาร ป้องกันและวิจัยอาชญากรรมใน กองทัพบก และควบคุมการจราจรด้วยยานพาหนะและด้วยการเดินเท้า

9.3 อำนวยการ หรือกำกับดูแลเกี่ยวกับเชลยศึก ในเรื่องการรวบรวม, กักกัน, ฝึกอบรมให้ทำงาน, จับกุมทหารหลบหนี และการส่งคืนไปให้เข้าศึก

9.4 อำนวยการ หรือกำกับดูแลการปฏิบัติการของทหารสารวัตรในการป้องกันและ สอบสวนอาชญากรรม, ปรากฏพยานพวก่อการวุ่นวาย, ป้องกันสถานที่สำคัญๆ, ป้องกันทรัพย์สินสมบัติ ต่างๆ เช่นการป้องกันสิ่งอุปกรณ์และยุทธภัณฑ์ในที่เก็บให้พ้นจากการลอบทำลาย

9.5 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่พลเรือนและเจ้าหน้าที่อื่นๆ อาทิ การควบคุมทหาร นอกที่ตั้งของสารวัตรทหารได้เป็นไปตามกฎหมายรวมทั้งการแลกเปลี่ยนข่าวสารกันด้วย

9.6 ทำหน้าที่เป็นสารวัตรใหญ่ของหน่วยขนาดกองพลหรือเทียบเท่า หรือที่ตั้งที่มี ขนาดต่ำกว่ากองพล

9.7 อำนวยการควบคุมให้มีการปฏิบัติการของหน่วยต่างๆ ของทหารดำเนินไปตาม กฎข้อบังคับคำสั่ง และวินัยอาทิจการจราจรในพื้นที่ทหาร, การเดินทางของเจ้าหน้าที่ออกไปหรือเข้ามา ในพื้นที่ของทหาร

9.8 กำกับดูแลหรืออำนวยการปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ฝ่าฝืนกฎ, ข้อบังคับคำสั่งรวมทั้งทหาร พลัดหน่วย, นักโทษทหารที่หลบหนี และทหารที่หนีราชการ

9.9 วางแผน, ประสานและทำการรวบรวมขั้นต้น, ดำเนินกรรมวิธีและควบคุมเชลย ศึกอำนวยการควบคุมผู้ลี้ภัย

9.10 บังคับบัญชาหน่วยสารวัตรทหาร ที่ทำหน้าที่ป้องกันภัยให้แก่บุคคลในการ ควบคุมเชลยศึกในขณะที่ทำการส่งกลับหรือเปลี่ยนที่ควบคุม

9.11 อำนวยการใช้ทางเทคนิคและยุทธวิธี ดำเนินการงานธุรการ การฝึก การส่ง กำลังและการให้ความปลอดภัยแก่หน่วย หรือหน่วยที่มาสมทบ

9.12 อำนวยการและกำกับดูแลการปฏิบัติการควบคุม เช่น กองรักษาการณ์ เรือรบ พยาบาลของผู้ถูกคุมขัง ตลอดจนความเป็นอยู่ วินัย การปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขังให้ถูกต้องตามข้อบังคับ เช่น รับประทานอาหารไม่พึงพอใจของนักโทษ ตลอดจนหาทางแก้ไข จัดให้มีพิธีทางศาสนา, บริการความเป็นอยู่, การไปรษณีย์ของผู้ถูกคุมขัง และจัดให้มีและกำกับดูแลการเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมขัง

9.13 จัดทำบันทึกรายงานเกี่ยวกับผู้ถูกคุมขัง, การเบิกสิ่งอุปกรณ์ที่จำเป็นแก่การ ดำเนินการและซ่อมบำรุงที่ควบคุม

9.14 ให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับหน่วยในเรื่องทั้งปวงเกี่ยวกับที่ควบคุม

9.15 พิจารณาแผน, นโยบายการฝึก และอำนวยการฝึก กับสั่งการแก่เจ้าหน้าที่ให้

ถูกต้องตามเทคนิคของการคุมขัง

10. ฝ่ายสวัสดิการ

- 10.1 วางแผน ประสานงานและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการบำรุงความสุข รวมทั้งโครงการเกี่ยวกับกีฬาและบันเทิง
- 10.2 ปฏิบัติการเกี่ยวกับศูนย์กลางการพักผ่อนและสโมสร์ ร้านอาหารของ, สนามกีฬา อาคารบ้านพัก, ห้องสมุด
- 10.3 ดำเนินการในเรื่องมหรสพของทหาร เช่น การฉายภาพยนตร์
- 10.4 จัดหาคณะละคร หรือคณะบันเทิงต่างๆ มาแสดงเป็นครั้งคราว
- 10.5 ดำเนินการเกี่ยวกับการพักผ่อนนอกที่ตั้งให้ประสานกับการพักผ่อนภายในที่ตั้ง
- 10.6 ในฐานะเป็นนายทหารฝ่ายการบำรุงความสุขของกองบังคับการ จึงต้องทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติการของบริการบำรุงความสุขของหน่วยใต้บังคับบัญชาทั้งปวง และให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายการอำนวยความสะดวกในเรื่องเกี่ยวกับการพักผ่อน

11. ฝ่ายสรรพกำลัง

- 11.1 ควบคุมวิทยาการสัสดีของฝ่ายการสัสดีจังหวัดทหารบก
- 11.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่สัสดีตามคำสั่งผู้บังคับการจังหวัดทหารบกเพชรบุรี
- 11.3 เก็บรักษาทะเบียนกองประจำการ
- 11.4 บันทึกจำหน่ายทะเบียนกองประจำการ
- 11.5 รวบรวมยอดทหารกองเกินและทหารกองหนุน

12. ฝ่ายการสื่อสาร

- 12.1 อำนวยการปฏิบัติการและการซ่อมบำรุงของเครื่องมือสื่อสารประจำที่ และเครื่องมือสื่อสารในสนาม
- 12.2 อำนวยการในเรื่องกำหนดที่ตั้งของศูนย์การสื่อสาร และการติดตั้งเครื่องมือสื่อสารต่างๆ ภายในศูนย์การสื่อสาร
- 12.3 อำนวยการจัดทำคำสั่งยุทธการในหัวข้อ เรื่องการติดต่อสื่อสาร
- 12.4 อำนวยการ ปฏิบัติการในทางเทคนิคและยุทธวิธีในเรื่องการสื่อสาร เช่น การสื่อสารทางสาย, วิทยุ, ทัศนะ, การถ่ายภาพ, พลนำสาร, นกพิราบนำสารและการใช้เครื่องมือสื่อสารของพลเรือน

- 12.5 อำนวยการจัดตั้งและการปฏิบัติการในเรื่องการซ่อม, การซ่อมบำรุง
- 12.6 อำนวยการในเรื่องระบบการส่งกำลังสายสื่อสาร รวมทั้งการจัดทำรายงาน และบันทึกการปฏิบัติ
- 12.7 ปฏิบัติการในเรื่องอื่นๆ ทั้งทางเทคนิค, ชุรการที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารและปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนมีตำแหน่งเป็นผู้บังคับหน่วยสื่อสาร หรือเป็นนายทหารฝ่ายการสื่อสาร

13. ฝ่ายการแผนที่

- 13.1 อำนวยการใช้ทางเทคนิคของหน่วย สํารวจในสนามที่ปฏิบัติการเกี่ยวกับการสำรวจทางภูมิมาปนะวิทยาและภูวดลมาปนะวิทยา
- 13.2 วางแผนและอำนวยการสำรวจเกี่ยวกับน้ำ เช่น แม่น้ำและพื้นที่น้ำ
- 13.3 ใช้ภาพถ่ายทางอากาศในการปฏิบัติการสำรวจในพื้นที่ที่ได้รับมอบ
- 13.4 ส่งผลการสำรวจตลอดจนมาตรฐานต่างๆ ที่จัดทำขึ้นไปให้หน่วยทำแผนที่
- 13.5 จัดทำและรักษาบันทึกการสำรวจ
- 13.6 อำนวยการฝึก, งานทางชุรการ, การติดต่อสื่อสาร, การส่งกำลังการซ่อมบำรุง, การขนส่ง และการให้ความปลอดภัยแก่หน่วย

14. อัยการและศาล

- 14.1 ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนคดีอาญา แล้วเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง หรือสั่งการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี
- 14.2 เป็นโจทก์ฟ้องและดำเนินคดีอาญาในศาลทหาร
- 14.3 ร้องขอศาลทหารที่มีอำนาจให้พิพากษาให้จำเลยคืนทรัพย์สิน ใช้ราคาทรัพย์สิน หรือใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายให้แก่รัฐบาลในกรณีที่จำเลยมีเจตนากระทำความผิดต่อทรัพย์สินนั้นโดยตรง
- 14.4 ร้องขอศาลทหารที่มีอำนาจเกี่ยวแก่การยึดทรัพย์สินจำเลย เพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษาศาลทหารให้แก่รัฐบาล
- 14.5 สอบสวนคดีอาญาทั้งปวงซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
- 14.6 สอบสวนเพิ่มเติม หรือจะสั่งให้ผู้มีอำนาจสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม
- 14.7 ออกหมายเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารวัตถุ หรือสิ่งอื่นใดที่จะใช้พยานหลักฐานได้
- 14.8 ส่งสำนวนสอบสวนคดีอาญาให้พนักงานอัยการ เมื่อเห็นว่าคดีไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร และแจ้งให้ผู้สอบสวนคดีนั้นทราบ

14.9 ในคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษบุคคลได้ ถ้าศาลทหารกลางพิพากษาให้ปล่อยผู้นั้น เมื่ออัยการทหารเห็นสมควรจะฎีกาก็ได้

14.10 มีอำนาจและหน้าที่อื่นๆตามกฎหมาย, กฎ ข้อบังคับ และระเบียบซึ่งบัญญัติว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของอัยการทหาร (ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยอัยการทหาร พ.ศ.2499)

15. เรือนจำ

15.1 อำนาจการและกำกับดูแลการปฏิบัติการควบคุม เช่น กองรักษาการณ์, เรือนจำ เรือนพยาบาลของผู้ถูกคุมขัง

15.2 กำกับดูแลการฝึก, ความเป็นอยู่ วินัย, การใช้และการปฏิบัติการต่อผู้ถูกคุมขัง ให้ถูกต้องตามกฎหมายข้อบังคับ

15.3 จัดทำบันทึก, รายงานเกี่ยวกับผู้ถูกคุมขัง, กองรักษาการณ์

15.4 ควบคุมการเคลื่อนย้ายผู้ถูกคุมขัง

15.5 พิจารณาแผนและนโยบายการฝึกและความเป็นอยู่ของผู้ถูกคุมขัง

15.6 รักษาทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ถูกคุมขัง

15.7 อำนาจการในเรื่องการดำเนินกรรมวิธีต่อผู้ถูกคุมขัง ในการเข้าออกจากที่ควบคุม

15.8 อำนาจการเบิกสิ่งอุปกรณ์ ที่จำเป็นแก่การดำเนินงานและซ่อมบำรุงที่ควบคุม หรือกองรักษาการณ์

15.9 รับฟังและสอบสวนข้อไม่พึงพอใจของนักโทษ ตลอดจนหาทางแก้ไข

15.10 จัดให้มีพิธีทางศาสนา, บริการความเป็นอยู่, การไปรษณีย์ของผู้ถูกคุมขัง, และการจัดให้มีและกำกับดูแลการเยี่ยมเยือนผู้ถูกคุมขัง

15.11 อำนาจการฝึก และสั่งการปฏิบัติต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่ให้ถูกต้องตามเทคนิคของการคุมขังและการรักษาการณ์

15.12 ให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับหน่วย ในเรื่องทั้งปวงเกี่ยวกับที่ควบคุมและการรักษาการณ์

16. สำนักงานขนส่ง

16.1 เตรียมนโยบายในการเคลื่อนย้ายหน่วยทหารและสิ่งอุปกรณ์

16.2 ให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนาจการในเรื่องการสนับสนุนในด้านการขนส่งหรือสนองแผนทางยุทธศาสตร์หรือแผนทางยุทธวิธี

- 16.3 ประสานงานกับหน่วยอื่นๆ ในเรื่องแผนการปฏิบัติการขนส่งและแผน
หมุนเวียนการจราจร
- 16.4 อำนวยการใช้การขนส่งทางน้ำ, ทางรถไฟ, ทางถนน, ทางอากาศ, ทางท่อทางน้ำ,
ในแผ่นดินของหน่วยที่มาสมทบหรือในพื้นที่รับผิดชอบ
- 16.5 จัดการในเรื่องการป้องกันสิ่งของเสียหาย, การเก็บรักษา การแจกจ่าย
เครื่องมือขนส่งและสิ่งอุปกรณ์
- 16.6 ศึกษาถึงขีดความสามารถของการขนส่งทางรถไฟ, ทางถนน, ทางอากาศ, ทาง
ท่อที่มีอยู่
- 16.7 ปฏิบัติการตรวจตราเครื่องมือขนส่งทุกชนิด
- 16.8 พิจารณาข่าวสารเกี่ยวกับเครื่องมือขนส่งของข้าศึก, เส้นทางและสิ่งอำนวยความสะดวก
ความสะดวกของข้าศึก
- 16.9 วางแผนและกำกับดูแลการฝึกหน่วยทหารขนส่งที่มีในอัตราหรือที่มาขึ้นสมทบ

17. แผนยุทธโยธา

- 17.1 อำนวยการจัดทำแผนรายละเอียด และข้อจำกัดต่างๆ ในการก่อสร้างอาคาร
และโรงเรือนต่างๆ ของทหาร
- 17.2 ประเมินแบบของการก่อสร้างและวัสดุก่อสร้างตลอดเวลาที่ต้องใช้ในการ
ก่อสร้าง
- 17.3 อำนวยการวางแผนผังที่ตั้งตลอดจนรากฐานอาคาร
- 17.4 อำนวยการก่อสร้างให้ถูกต้องตามข้อจำกัดต่างๆ ที่วางไว้
- 17.5 ให้คำแนะนำทางเทคนิค และช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น
- 17.6 อำนวยการจัดทำรายงานและบันทึก
- 17.7 ทำหน้าที่ฝ่ายอำนวยการในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการก่อสร้าง

18. แผนกสรรพาวุธ

- 18.1 ให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับบัญชา และฝ่ายอำนวยการในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาทาง
เทคนิคในด้านการสรรพาวุธ และให้ข้อเสนอที่จำเป็นอันเกี่ยวกับปัญหาเหล่านั้น
- 18.2 วางแผนและอำนวยการในเรื่องการส่งกำลังสายสรรพาวุธ
- 18.3 คาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการเบิกของหน่วย และดำเนินการการจัดทำบันทึก

เกี่ยวกับสถานภาพของกระสุน, วัตถุประสงค์ และสิ่งอุปกรณ์สายสรรพาวุธ

- 18.4 อำนาจการ ปฏิบัติการเกี่ยวกับการเก็บ, ซ่อมบำรุง, รวมทั้งการเก็บซ่อม
- 18.5 ปฏิบัติการตรวจตรายุทธภัณฑ์สายสรรพาวุธ
- 18.6 รวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับยุทธภัณฑ์สายสรรพาวุธที่ฝ่ายเราและข้าศึกใช้
- 18.7 แจกจ่ายสิ่งพิมพ์อันเกี่ยวกับเทคนิคของกิจการต่างๆ ในสายสรรพาวุธ
- 18.8 ทำหน้าที่เป็นนายทหารฝ่ายการสรรพาวุธของหน่วย
- 18.9 ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับการเพิ่มหรือลดระดับสิ่งอุปกรณ์
- 18.10 ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับความต้องการแรงงาน, พื้นที่ และการขนส่ง
- 18.11 ประสานงานกับหน่วยที่มาสสนับสนุนเกี่ยวกับนโยบายและปัญหาการซ่อมบำรุง
- 18.12 ถ้าเป็นผู้บังคับหน่วยทหารสรรพาวุธ อำนาจการทางธุรการ การติดต่อสื่อสาร

เทคนิคและยุทธวิธีของการฝึก การขนส่ง การซ่อมบำรุง การส่งกำลังและการให้ความปลอดภัยแก่หน่วย

19. แผนกพลาธิการ

- 19.1 อำนาจการรับ, เก็บ, รักษา และแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์สายพลาธิการ
- 19.2 จัดทำบันทึกและรายงานเกี่ยวกับสิ่งอุปกรณ์สายพลาธิการ
- 19.3 อำนาจการจัดทำแผนผังการเก็บสิ่งอุปกรณ์ เพื่อสะดวกแก่การค้นหา ตลอดจนดำเนินการรักษาระดับสิ่งอุปกรณ์ ในความครอบครองให้มีอยู่ตามคำสั่ง
- 19.4 ใ้รับเบิกและจ่ายสิ่งอุปกรณ์ให้แก่หน่วยหรือบุคคลผู้เบิก
- 19.5 อำนาจการซ่อมบำรุงหรือขจัดสิ่งอุปกรณ์ที่เสียหายซึ่งหน่วยที่ใช้หรือผู้ใช้ส่งคืนมา
- 19.6 ให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับบัญชาในเรื่องเกี่ยวกับการส่งกำลังสายพลาธิการ และแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับสถานภาพของการส่งกำลัง

20. แผนกประวัติ บำเหน็จ และบำนาญ

- 20.1 อำนาจการแบ่งประเภท, การบรรจุเจ้าหน้าที่ต่างๆ ของหน่วยรอง
- 20.2 ให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับบัญชาในเรื่องการเลื่อนยศ, การแบ่งประเภทกำลังพล
- 20.3 สัมภาษณ์ และทดสอบกำลังพลที่ได้รับการบรรจุใหญ่, ผู้ที่กลับมาสมัครใหม่ เพื่อประกันให้การบรรจุเป็นไปอย่างเหมาะสมถูกต้อง
- 20.4 ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชาในการคัดเลือกกำลังพลเพื่อส่งเข้าโรงเรียนฝึกในหน้าที่ผู้ชำนาญการ
- 20.5 ให้ข้อเสนอแนะผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนาจการในเรื่องเกี่ยวกับประวัติรับ

ราชการเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญพิเศษ และบำเหน็จตกทอด

20.6 ดำเนินการจัดทำและบันทึกประวัติรับราชการตลอดจนจัดทำเรื่องราวขอรับ เบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ บำนาญพิเศษ และบำเหน็จตกทอด แก่กำลังพลหรือทายาท

21. หมวดสื่อสาร

21.1 วางแผนหรือจัดระบบการติดต่อสื่อสารทางสาย, วิทยุสแตทัสและ การนำสาร

21.2 อำนวยการและกำกับดูแลการติดตั้ง, การปฏิบัติการติดต่อสื่อสารภายในที่ บังคับการในระหว่างที่มีสถานการณ์ทางยุทธวิธี

21.3 อำนวยการให้มีการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับหน่วยที่มาสมทบ หน่วยที่มาสนับสนุนและให้มีการติดต่อสื่อสารกับหน่วยข้างเคียงด้วย

21.4 ดำเนินการให้มีการระวังป้องกันข่าวรั่วไหลเนื่องจากการติดต่อสื่อสาร เช่นการ งดใช้วิทยุ แต่ใช้การเปิดรับฟัง, การใช้การติดต่อสื่อสารวิธีอื่นแทน เช่นการนำสาร

21.5 ให้คำแนะนำในเรื่องการติดต่อสื่อสารต่อผู้บังคับหน่วยและนายทหารฝ่าย อำนวยการของหน่วย

21.6 อำนวยการในเรื่องการซ่อมบำรุงเครื่องมือสื่อสาร

21.7 อำนวยการฝึก, การปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่วิทยุของหน่วย, การใช้รหัส, การ สร้าง, ซ่อมทางสาย, การปฏิบัติการของศูนย์รับส่ง, การใช้ทัศนศาสตร์สัญญาณ เช่น ธงสัญญาณและพลุ สัญญาณ

22. ตอนสถานีวิทยุกระจายเสียง

22.1 อำนวยการปฏิบัติการทั้งปวงของสถานีวิทยุกระจายเสียง

22.2 ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่สถานีวิทยุในการตรวจข่าว เขียนข่าว, การจัดทำรายการ

22.3 อำนวยการจัดทำรายการกระจายเสียงให้ถูกต้องกับความต้องการของผู้ฟัง และนโยบายของผู้บังคับการ

23. กองร้อยจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

23.1 จัดตั้งและปฏิบัติการ ณ ตำบลจ่ายสิ่งอุปกรณ์ สำหรับสิ่งอุปกรณ์ประเภทต่างๆ

- 23.2 ปฏิบัติการรับ, แบ่งจ่ายสิ่งอุปกรณ์ให้แก่หน่วยที่รับการสนับสนุน
- 23.3 อำนวยการปฏิบัติของแหล่งรวมยานพาหนะ และการซ่อมบำรุง
- 23.4 จัดทำรายงาน, บันทึกเกี่ยวกับการส่งกำลัง การซ่อมบำรุง
- 23.5 อำนวยการและควบคุมการใช้หน่วยทางยุทธวิธีในการตั้งรับและการให้ความปลอดภัยในท้องถิ่นด้วย
- 23.6 ทำหน้าที่บริการทั้งปวงแก่หน่วยจังหวัดทหารบกกาญจนบุรีหรือตามที่อยู่บังคับบัญชามอบหมายให้

24. กองร้อยทหารสารวัตร

- 24.1 จัดทำแผน, นโยบายและกฎต่างๆ เกี่ยวกับการจัด, การฝึก, การคิดค้นและจัดสร้างเครื่องช่วยฝึก, การปฏิบัติการ, การจัดยุทธภัณฑ์และสิ่งอุปกรณ์ให้แก่หน่วยและตัวสารวัตร
- 24.2 อำนวยการ, กำกับดูแล หรือบังคับบัญชาหน่วยทหารสารวัตรทหาร เพื่อควบคุมให้หน่วยต่างๆ และทหารทุกคนปฏิบัติการต่างๆ ให้ดำเนินไปตามกฎ, ข้อบังคับ คำสั่งทหาร ดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลทหาร ป้องกันและวิจัยอาชญากรรมในกองทัพบก และควบคุมการจราจร ด้วยยานพาหนะและด้วยการเดินเท้า
- 24.3 อำนวยการ หรือ กำกับดูแล เกี่ยวกับเชลยศึกในเรื่องการรวบรวม, กักกัน, ฝึกอบรมให้ทำงาน, จับกุมทหารหลบหนี และการส่งคืนไปให้เข้าศึก
- 24.4 อำนวยการ หรือกำกับดูแลการปฏิบัติการของทหารสารวัตรในการป้องกันและสอบสวนอาชญากร, ปรามปรามพวกก่อการจลาจล, ป้องกันสถานที่สำคัญๆ, ป้องกันทรัพย์สินสมบัติต่างๆเช่นการป้องกันสิ่งอุปกรณ์และยุทธภัณฑ์ในที่เก็บให้พ้นจากการลอบทำลาย
- 24.5 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่พลเรือนและเจ้าหน้าที่อื่นๆ อาทิ การควบคุมทหารนอกที่ตั้งของสารวัตรทหารได้เป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข่าวสารกันด้วย
- 24.6 ทำหน้าที่เป็นสารวัตรใหญ่ของหน่วยขนาดกองพลหรือเทียบเท่า หรือที่ตั้งที่มีขนาดต่ำกว่ากองพล
- 24.7 อำนวยการควบคุมให้มีการปฏิบัติการของหน่วยต่างๆ ของทหาร ดำเนินไปตามกฎข้อบังคับ คำสั่ง และวินัย อาทิ การจราจรในพื้นที่ทหาร, การเดินทางของเจ้าหน้าที่ออกไปหรือเข้ามาในพื้นที่ของทหาร
- 24.8 กำกับดูแลหรืออำนวยการปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ฝ่าฝืนกฎ, ข้อบังคับคำสั่ง รวมทั้งทหารพลัดหน่วย, นักโทษทหารที่หลบหนี และทหารที่หนีราชการ
- 24.9 วางแผน, ประสาน และทำการรวบรวมขั้นต้น, ดำเนินกรรมวิธีและควบคุมเชลยศึก อำนวยการควบคุมผู้ลี้ภัย

24.10 บังคับบัญชาหน่วยสารวัตรทหาร ที่ทำหน้าที่ป้องกันภัยให้แก่บุคคลในการควบคุมเชลยศึกในขณะทำการส่งกลับหรือเปลี่ยนที่ควบคุม

24.11 อำนาจการใช้ทางเทคนิคและทางยุทธวิธี ดำเนินการงานธุรการ การฝึก การส่งกำลังและการให้ความปลอดภัยแก่หน่วย หรือหน่วยที่มาสมทบ

24.12 อำนาจการและกำกับดูแลการปฏิบัติการควบคุม เช่น กองรักษาการณ์, เรือนพยาบาล ของผู้ถูกคุมขัง ตลอดจนความเป็นอยู่, วินัย, การปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขังให้ถูกต้องตามข้อบังคับ เช่น รับประทานอาหารไม่พึงพอใจของนักโทษ ตลอดจนหาทางแก้ไข จัดให้มีพิธีทางศาสนา, บริการความเป็นอยู่, การไปรษณีย์ของผู้ถูกคุมขังและจัดให้มีการกำกับดูแลการเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมขัง

24.13 จัดทำบันทึก, รายงานเกี่ยวกับผู้ถูกคุมขัง, การเบิกสิ่งอุปกรณ์ที่จำเป็นแก่การดำเนินการและซ่อมบำรุงที่ควบคุม

24.14 ให้คำแนะนำแก่ผู้บังคับหน่วยในเรื่องทั้งปวงเกี่ยวกับที่ควบคุม

24.15 พิจารณาแผน, นโยบายการฝึก และอำนาจการฝึก กับสั่งการแก่เจ้าหน้าที่ให้ถูกต้องตามเทคนิคของการคุมขัง

25. หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

25.1 สอนหรืออำนาจการสอนวิชาทหารและยุทธวิธี

25.2 ทำการสอนหรืออำนาจการสอนวิชาทหารและยุทธวิธีในหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

26. โรงพยาบาลค่ายสุรสีห์

26.1 บังคับบัญชาหน่วยทหารสหายแพทย์ รวมทั้งสถานที่รักษาพยาบาลปกติและสนามหรือหน่วยเคลื่อนที่

26.2 เสนอแนะนโยบายการแพทย์ทางธุรการ, ยุทธการ, และวิทยาการทางแพทย์ รวมทั้งการรับผู้ป่วยไว้รักษาพยาบาล และการจำหน่ายผู้ป่วยกลับไปยังหน่วยเดิม การส่งกลับ, การรายงานสถิติรัก

26.3 อำนาจการใช้หน่วยแพทย์ทางยุทธวิธี, การกำหนดที่ตั้ง การรวบรวมผู้ป่วยเจ็บ การระวังป้องกัน, การส่งกำลังและขนส่ง, การบริการทางการแพทย์ในการรักษาพยาบาล

27. หมวดดุริยางค์

27.1 ตรวจสอบดูความสามารถทางดนตรีของผู้ที่ถูกบรรจุเข้าเป็นทหารดุริยางค์

27.2 ดำเนินการฝึกหน่วยดุริยางค์ รวมทั้งฝึกบรรเลงเพลงเดินในการสวนสนามการบรรเลงเพลงคอนเสิร์ต โดยฝึกเป็นบุคคลและฝึกเป็นวง

27.3 คัดเลือก, บรรจุและกำกับดูแลพวกดุริยางค์และคัดเลือกหัวหน้าวงอย่างถูกต้อง

27.4 อำนวยการปฏิบัติของวงดุริยางค์ในการสวนสนาม, ตรวจสอบกองเกียรติยศและงานพิธีต่างๆ

27.5 คัดเลือกเพลงหรือบรรเลงในโอกาสต่างๆ

27.6 อำนวยการจัดหาหรือซื้อเครื่องดนตรี

27.7 อำนวยการทางธุรการ, การขนส่ง, การส่งกำลังและการซ่อมบำรุงให้แก่หน่วย

28. สัสดีจังหวัด

28.1 ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับหน้าที่สัสดี ตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ประจำอยู่

28.2 การเรียกและการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการกองประจำการ

28.3 การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม เรียกเพื่อฝึกวิชาทหารและการระดม

28.4 การยกเว้น ผ่อนผัน ไม่ต้องเข้ารับราชการกองประจำการ

28.5 กิจการที่เกี่ยวกับทะเบียนกองประจำการ และบัญชีรายนามทหารกองประจำการและทหารกองหนุน

28.6 กิจการที่เกี่ยวกับหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ

28.7 การปลด จำหน่าย และย้ายภูมิลำเนาทหาร

28.8 การทำยอดจำนวนทหารกองเกินและทหารกองหนุนประจำปี

คุณธรรมและธรรมาภิบาลในการปกครองบังคับบัญชา

หลังจากแนวความคิดในการปกครองตามแนวธรรมาภิบาล ได้เผยแพร่เข้ามาสู่ประเทศไทยจนกระทั่งคณะรัฐบาล โดยสำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกระเบียบว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 มาใช้แล้ว ได้มีหน่วยงานต่างๆนำหลักการดังกล่าวมาปฏิบัติชัดเจนมากขึ้นในองค์การต่างๆ ก็ได้นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้เช่นกันโดยยึดหลักสำคัญต่อไปนี้ (สุวกิจศรีปัดถา. 2545:35)

1. การรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติและการควบคุมการบริหารที่เข้มแข็งมีจุดเน้นสำคัญ 2 จุด คือ ความรับผิดชอบกับการควบคุมการบริหารที่เข้มแข็ง การปฏิบัติดังกล่าวเป็นบทบาท

ของกระทรวงกลาโหมที่จะเป็นหน่วยออกระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่ชัดเจนไม่คลุมเครือให้นำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง

2. ความมีประสิทธิภาพ หน่วยทหารต้องพึงเล็ง เป้าหมายไปที่ความเป็นเลิศทางการรักษาความมั่นคงของประเทศเป็นสำคัญ

3. ความมีประสิทธิภาพ การบริหารต้องพิจารณาถึงต้นทุนการผลิตและประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร โดยพิจารณาความคุ้มค่าและคุ้มค่าทางสังคมประกอบกัน

4. หลักการประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม การบริหารงานหน่วยทหารต้องยึดหลักประชาธิปไตยที่มีการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเป็นสำคัญบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถาบันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและมั่นคง

5. หลักการยุติธรรม มีความยุติธรรมในการมอบงาน ประเมินผลงาน การจัดสรรงบประมาณ และควรให้ผลตอบแทนตามผลงาน ควรมีความยุติธรรมในโอกาสตามความสามารถ

6. ความสามารถคาดการณ์ได้ การบริหารที่มีคุณภาพที่ดีต้องมีการวางแผนที่ดี จัดงบประมาณเหมาะสม สามารถคาดคะเนผลงานได้ เพราะแผนและงบประมาณจะเป็นสิ่งกำหนดผลงานในอนาคตอย่างถูกต้อง

7. ความยืดหยุ่น การบริหารหน่วยทหาร ต้องมีความยืดหยุ่น กล่าวคือมีทางเลือกหลายทางและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัวเหมาะสมกับสถานการณ์เป็นกรณีๆไป

สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอแนวทางพัฒนาเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี (ธรรมาภิบาล) ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2549 ไว้ว่าควรดำเนินการดังนี้ (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549:25)

1. ปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ ไปสู่แนวทางการบริหารจัดการที่ดีให้สามารถเอื้ออำนวยต่อการทำงานของทุกภาคส่วน ในการฟื้นฟูประเทศและการสร้างความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กับการกระจายผลการพัฒนาสู่ประชาชนอย่างเป็นธรรม และมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ จัดให้มีระบบการทำงานระบบข้อมูลและระบบงบประมาณแบบมุ่งผลลัพธ์ ปรับปรุงระบบกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมโดยจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1.1 ปรับบทบาทภารกิจและวิธีบริหารของระบบราชการแนวใหม่ โดย

1.1.1 ปรับโครงสร้างลดขนาด และเพิ่มประสิทธิภาพของภาครัฐรวมทั้ง
ปรับระบบบริหารบุคคลและจำนวนบุคคลให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจ

1.1.2 ปรับระบบงบประมาณเป็นแบบมุ่งผลลัพธ์

1.1.3 ปฏิรูปกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคม

1.1.4 พัฒนาระบบข้อมูลให้มีเอกภาพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.1.5 รณรงค์การแพร่ค่านิยมสร้างสรรค์และจรรยาบรรณการทำงานที่มุ่ง
ประโยชน์ของประชาชนด้วยความสุจริต ชยัน อดทน มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จและ
สามารถทำงานร่วมกับประชาชนได้

1.2 ปรับระบบบริหารจัดการของภาครัฐให้เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างขีด
ความสามารถของภาคธุรกิจเอกชนและเศรษฐกิจชุมชน โดย

1.2.1 กำหนดแนวทางและมาตรการที่สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการลงทุน
ยกระดับต่อขีดความสามารถของเศรษฐกิจชุมชน

1.2.2 ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารการผลิตและการตลาดแก่วิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อมรวมทั้งเศรษฐกิจชุมชน

1.2.3 สนับสนุนให้มีโครงการพื้นฐานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานควบคู่
ไปกับการปรับบทบาทให้สามารถแข่งขันได้ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

2. เสริมสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีของภาคเอกชน ให้เอกชนประกอบธุรกิจโดยมี
ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียต่อภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน มีระบบการทำงานที่สามารถ
ตรวจสอบได้ รักษาผลประโยชน์ผู้ถือหุ้นทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม มีความโปร่งใสปราศจากการเบียดบัง
ผลประโยชน์ส่วนรวมและสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค โดยใช้มาตรการต่อไปนี้

2.1 จูงใจและยับยั้งเพื่อให้ภาคธุรกิจมีการทำงานที่ดี รับผิดชอบต่อสังคมและมี
ความโปร่งใส ตรวจสอบได้

2.2 ปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเพิ่มบทลงโทษที่รุนแรง

2.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายองค์กรผู้บริโภค โดยสนับสนุน
เครือข่ายที่ดีอยู่เสมอ พัฒนาข้อมูลกลางเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคและ
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับประชาชนที่จะใช้ฟ้องร้องและพิทักษ์สิทธิอันพึงมีพึงได้รวมทั้งระดม
เงินทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น ค่าปรับผู้ละเมิดกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง

บทที่ 4

แนวการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก

แนวความคิดของผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบก

ข้อมูลการสัมภาษณ์แนวการสร้างหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของหน่วยทหารในกองทัพบก

1. จัดเรียงข้อมูลการสัมภาษณ์ตามหลักธรรมาภิบาล และดำเนินการวิเคราะห์ความคิดเห็นปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวคิดในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานในกองทัพบก จากแบบสัมภาษณ์จำนวน 8 ข้อ โดยมีผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบก 1 คน รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก 2 คน เสนาธิการกองพล 1 คน หัวหน้ากองบริการ ศป. 1 คน และผู้บังคับหน่วย 1 คน

1.1 หลักนิติธรรม คือ การมีเกณฑ์ยุติธรรมและชัดเจน ได้แก่ การตราข้อบัญญัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นยอมรับขององค์กรและบุคคลในองค์กรยินยอมพร้อมปฏิบัติตามกฎหมาย

1.1.1 หน่วยงาน ได้มีการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้มีความเป็นธรรมทันสมัยและเป็นที่ยอมรับทางสังคมหรือไม่อย่างไร

พลตรีสุริยา เปาวรี ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกสระแก้ว (สัมภาษณ์, 2558) “การออกกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ถือเป็นหัวใจสำคัญในงานของหน่วยงาน ซึ่งการออกกฎระเบียบดังกล่าวมีหลายระดับและมีขั้นตอนมีกระบวนการตรวจสอบทั้งจากกระบวนการภายในและองค์กรภายนอก เพื่อให้มีความเป็นธรรม ทันสมัยเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งมีความสมดุลระหว่างการใช้อำนาจรัฐเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรับรองไว้ ดังนี้

1.1.1.1 การออกกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ตามพระราชบัญญัติความมั่นคง อันเป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่สำคัญ นอกจากนั้นการออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงจะต้องผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อน ซึ่งจะมีการสอบถามความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติ เพื่อให้กฎกระทรวงดังกล่าวมีความทันสมัย และออกเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติงานตามภารกิจ

1.1.1.2 การออกกฎ ระเบียบ และข้อบังคับภายในของหน่วยเพื่อให้การบริหารราชการเป็นเอกภาพ

การออกกฎประเภทนี้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งต่างๆ จะมีการจัดตั้งในรูปของคณะทำงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ ร่วมกันยกร่างมีการเวียนกันสอบถามความเห็นชอบของหน่วยงานผู้ปฏิบัติ และมีการเสนอร่างอนุบัญญัติดังกล่าวต่อที่ประชุมผู้บริหารเพื่อพิจารณาให้ความเห็นก่อนที่จะออกบังคับใช้ เพื่อให้เกิดความรอบคอบและเป็นที่ยอมรับของทุกหน่วยงานในสังกัด อันเป็นหลักประกันว่าแม้ระเบียบงานภายใน ก็มีกระบวนการออกระเบียบที่มีความเป็นธรรม ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับทางสังคมย่อยภายในหน่วยด้วย”

พลตรีมงคล รอดสวาสดี ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “หน่วย มีการออกกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ โดยมี พ.ร.บ.ด้านความมั่นคง ซึ่งทุกคนในองค์กร ต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบนั้น”

พลตรีอังกูร ทองประดับ ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) กองทัพบกมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ทันสมัยและเป็นธรรม โดยส่วนใหญ่เป็นกฎระเบียบข้อบังคับกับข้าราชการและบุคคลภายในองค์กรจึงไม่สามารถตอบได้ว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับดังกล่าวเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือประชาชนหรือไม่”

พันเอกชยทิต ทองสว่าง เสนาธิการกองพลทหารม้าที่ 3 (สัมภาษณ์, 2558) “ด้วยตัวของพระราชบัญญัติด้านความมั่นคง มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ หลายตัวที่ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมีการแก้ไขเพื่อให้มีความทันสมัย และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น การสนับสนุนในการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน”

พันเอกเฉลิม เรืองทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครนายก (สัมภาษณ์, 2558) “หน่วย มีการออกกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ด้วยความเป็นธรรม นั่นก็คือ พ.ร.บ.ด้านความมั่นคง ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นธรรม ทำงานเป็นทีมหรือเป็นชุดปฏิบัติการ และสังคมให้การยอมรับในการปฏิบัติงานของหน่วยเป็นอย่างดี”

พันเอกพยนต์ พระศุภร์ รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดปราจีนบุรี (สัมภาษณ์, 2558) “หน่วย มีการออกกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ

ด้วยความเป็นธรรม แต่การนำไปปฏิบัติยังไม่ชัดเจนและยังไม่ได้นำสู่ การปฏิบัติอย่างจริงจัง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เป็นเพียงลายลักษณ์อักษรเท่านั้น”

พันเอกภักดี ศรีชุมพล รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดสมุทรปราการ (สัมภาษณ์, 2558) ได้กล่าวว่า “กองทัพบกมีกฎระเบียบ และ ข้อบังคับจำนวนมากที่ใช้ในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังมีกฎที่เป็นระเบียบที่ใช้ในตรวจสอบและ การควบคุมการปฏิบัติด้วย เช่น ในเรื่องของการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ การพัฒนาบุคลากรก็มีระเบียบตัว ที่มารองรับ ได้แก่ การควบคุมงานโดยมีเรื่องโปรแกรมต่างๆ ขึ้นมาซึ่งเป็นตัวคอยควบคุมการทำงาน ให้อยู่ในกรอบ กติกา การพัฒนาด้านบุคลากรก็มีตัวชี้วัดมาเป็นตัวบังคับว่าจะต้องเสริมสร้างความรู้ ด้านใดบ้าง ซึ่งเท่าที่มองก็อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสมแก่การพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าไป ค่อนข้างจะครบ ทุกด้าน ”

พันเอกอนุสรณ์ ฐูปทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครสวรรค์ (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบก มี กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ จำนวนมากที่มีผลบังคับใช้ในการปฏิบัติงานโดยมีเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจนที่แสดงว่ากอง ทัพบกมีกฎ ระเบียบที่กำลังพลกองทัพบกต้องถือปฏิบัติทุกคน”

พันเอกวีรพล พิชัยณรงค์ หัวหน้ากองบริการ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ (สัมภาษณ์, 2558) " กฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานของกองทัพบกมีอยู่ 2 ส่วนคือ ส่วนแรก ถูกกำหนดไว้โดยกฎหมายและ กฎกระทรวงซึ่งทุกคนต้องยอมรับและปฏิบัติตามอยู่แล้ว ส่วนที่สองคือ ถูกกำหนดโดยอำนาจบริหารซึ่งมีการออกกฎระเบียบต่างๆ อย่างมีขั้นตอน กระบวนการและมีการ ทำงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย "

พันโทกฤษณพล โกชนาคา ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 12 รักษา พระองค์ (สัมภาษณ์, 2558) "กองทัพบก มีกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ที่พยายามปรับให้ สอดคล้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล คือ มีความเป็นธรรม ทันทสมัยและเป็นที่ยอมรับของ สังคม"

จากบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักนิติธรรม (คำถามที่ 1) สรุปได้ว่า กองทัพบกมีกระบวนการออกกฎ ระเบียบ ที่มีความเป็นธรรม ทันทสมัย และเป็นที่ยอมรับทางสังคมทั้ง ภายในและภายนอกองค์กรรวมทั้งมีความสมดุลระหว่างการใช้อำนาจรัฐเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย กับสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรับรองไว้ ถึงแม้ว่าผู้บริหารบาง

ท่านจะมองว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เป็นเพียงลายลักษณ์อักษร แต่จากลายลักษณ์อักษรดังกล่าวก็มีตัวชี้บ่งว่า หน่วยงานในกองทัพบกมีขั้นตอนและกระบวนการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้ปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ

1.2 หลักคุณธรรม คือ ความชอบธรรมการใช้อำนาจได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม ซื่อสัตย์ อุดมทุน มีระเบียบวินัย ประพฤติปฏิบัติตนและประกอบอาชีพสุจริต จนถือเป็นนิสัยประจำชาติ

1.2.1 กองทัพบก มีการส่งเสริมให้พนักงานปฏิบัติงานโดยเน้น หลักคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กับหลักความถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่อย่างไร

พลตรีสุรียา เปาวรี ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกสระแก้ว (สัมภาษณ์, 2554) “กองทัพบกมีกระบวนการส่งเสริมให้บุคลากรมีการปฏิบัติงานโดยเน้นหลักคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กับความถูกต้องตามหลักกฎหมาย ดังนี้

1.2.1.1 กองทัพบกได้ออกข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 โดยมีสภาพเป็น “ข้อบังคับ” เพื่อเป็นข้าราชการของกองทัพบกใช้เป็นกรอบมาตรฐานในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมโดยระบุหัวข้อการยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ การปฏิบัติหน้าที่โดยสามารถตรวจสอบได้ การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน การเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ และการดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้บริหารกองทัพบกใช้เป็นเครื่องมือกำกับควบคุมในการปฏิบัติและการประพฤติดนของข้าราชการ

พลตรีอังกูร ทองประดับ ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกมีการส่งเสริมพนักงานปฏิบัติงานโดยเน้นหลักคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับหลักความถูกต้องของหลักกฎหมายโดยจัดทำเอกสารคู่มือปฏิบัติงาน และคู่มือทางคุณธรรม จริยธรรม”

พลตรีมงคล รอดสวาสดี ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “ผู้บริหารของกองทัพบกมีข้อกำหนดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใสโดยเน้นย้ำกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต และคุณธรรมโดยให้คำตอบแทน และสวัสดิการเพื่อพูนความยุติธรรมและความซื่อสัตย์ไว้”

พันเอกชยทิต ทองสว่าง เสนาธิการกองพลทหารม้าที่ 3 (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกยังไม่มีตัวชี้วัดว่า ใครปฏิบัติงานโดยเน้นหลักคุณธรรม จริยธรรม”

พันเอกเฉลิม เรืองทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครนายก (สัมภาษณ์, 2558) กองทัพบกมีการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตควบคู่กับความถูกต้องของกฎหมายอยู่แล้ว แต่บางครั้งก็มีความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล”

พันเอกพยงค์ พระศุภร์ ทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดปราจีนบุรี (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกมีประมวลจริยธรรมเป็นตัวกำหนด ซึ่งพัฒนามาจากความเห็นร่วมกันของข้าราชการ อันนี้เป็นตัวตั้งต้นหลัก ประกอบร่วมกับระเบียบข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้องเป็นตัวคอยควบคุมให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องตามจริยธรรมและมีคุณธรรมตามความเหมาะสม”

พันเอกภักดี ศรีชุมพล ทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดสมุทรปราการ (สัมภาษณ์, 2558) “กำลังพลกองทัพบกส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอย่างตรงไป ตรงมา ผิดก็คือผิด มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในความถูกต้อง แต่ก็ยังมีบางคนที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมซึ่งเป็นส่วนน้อย”

พันเอกอนุสรณ์ รูปทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครสวรรค์ (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกมีการส่งเสริมให้พนักงานปฏิบัติงานโดยเน้นหลักคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับหลักความถูกต้องตามกฎหมาย คือ ออกกฎระเบียบ โดยมีรายละเอียดกำหนดไว้ว่าจะต้องปฏิบัติอะไร อย่างไร ทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ”

พันเอกวีรพล พิชัยณรงค์ หัวหน้ากองบริการ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกยึดแนวปฏิบัติในเรื่องของควมมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยเฉพาะเรื่องความซื่อสัตย์เป็นอันดับหนึ่ง ความตรงไปตรงมาและความรวดเร็ว อำนวยความยุติธรรมตามกฎหมายรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนก็เป็นหลักปฏิบัติ เรื่องควมมีจริยธรรม ทางกองทัพบกเองได้กำหนดเป็นประมวลจริยธรรมสำหรับกำลังพลให้ได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติหน้าที่”

พันโทภุชณพล โภชนาคา ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 12 รักษาพระองค์ (สัมภาษณ์, 2558) “การยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริตเป็นสิ่งที่ข้าราชการไทยต้องปฏิบัติอยู่แล้วแม้กระทั่งการจัดอบรม สัมมนาในเรื่องต่างๆ ก็ต้องสอดแทรกเนื้อหาหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตไปด้วยทุกครั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมให้กำลังพลมีความตระหนักและยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง”

จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักคุณธรรม (คำถามที่2) สรุปได้ว่า กองทัพบก ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ โดยมีกระบวนการส่งเสริมให้กำลังพลปฏิบัติงานโดยเน้นหลักคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่หลักความถูกต้องตามหลักกฎหมาย ถึงแม้ว่าหลักการปฏิบัติไม่สามารถวัดได้ชัดเจนแต่ในหลักการบริหารมีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับหลักคุณธรรม เช่น จัดทำคู่มือจริยธรรมและคุณธรรม จัดการสัมมนาเพื่อปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรมให้กับกำลังพล เป็นต้น

1.3 หลักความโปร่งใส คือ การทำงานที่สามารถเปิดเผย ตรวจสอบได้และมีข้อมูลที่โปร่งใส ซึ่งได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชน ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ

1.3.1 ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของกองทัพบก มีวิธีการ ทำให้เกิดความสุขจิตโปร่งใสและมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบหรือไม่อย่างไรบ้าง

พลตรีสุริยา เปาวรี ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกสระแก้ว (สัมภาษณ์, 2558) “การปฏิบัติงานของกองทัพบกมีวิธีการทำให้เกิดความสุขจิตโปร่งใส โดยการออกกฎ ระเบียบ และคำสั่งให้ถือปฏิบัติเป็นมาตรฐาน มีการทำงานในรูปของคณะทำงานและมีการตรวจสอบกำกับดูแล โดยผู้บังคับบัญชาเป็นลำดับชั้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการรายงานข้อเท็จจริงกรณีมีการถูกแทรกแซง การปฏิบัติงานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ดังที่กล่าวมาแล้ว ส่วนในประเด็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น กองทัพบกมีการดำเนินการหลายระดับและหลายวิธีการ ดังนี้

1.3.1.1 กองทัพบกมีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงาน และความคืบหน้าของงานที่สำคัญผ่านทางสื่อสาธารณะประเภทต่างๆ ที่ประชาชนเข้าถึงโดยง่ายอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น และมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กล่าวคือกรมสอบสวนคดีพิเศษมีการเปิดเผยข้อมูลตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ที่กำหนดตามกฎหมายให้ต้องเปิดเผย

พลตรีอังกู ทองประดับ ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “ความสุขจิต ความโปร่งใสเป็นสิ่งที่กองทัพบกถือเป็นหลักปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ข้อมูลบางอย่างก็เป็นความลับของทางราชการไม่สามารถเปิดเผยได้ แต่กองทัพบกก็ได้ปฏิบัติตามกฎหมายเพราะถือว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ”

พลตรีมงคล รอดสวาสดี ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) กองทัพบกมีวิธีปฏิบัติงานที่โปร่งใสโดยมีการปฏิบัติงานเป็นชุดปฏิบัติการถ้าบุคคลเห็นว่าไม่ถูกต้องหรือไม่มีความโปร่งใสก็สามารถค้านได้ ทุกอย่างต้องเป็นมติที่ประชุม”

พันเอกชยทิต ทองสว่าง เสนาธิการกองพลทหารม้าที่ 3 (สัมภาษณ์, 2558) “การปฏิบัติงานของกำลังพลกองทัพบกส่วนใหญ่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ทั้งจากองค์กรภายในและองค์กรภายนอกหรือประชาชนโดยทั่วไป”

พันเอกเฉลิม เรืองทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครนายก (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกมีนโยบายการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตโปร่งใส แต่ไม่มีตัวชี้วัดว่าปฏิบัติได้จริงหรือไม่”

พันเอกพยนต์ พระศุภร์ รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดปราจีนบุรี (สัมภาษณ์, 2558) “การปฏิบัติของกำลังพลมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้แต่การเปิดเผยข้อมูลให้กับประชาชนนั้นทำได้ในส่วนที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้นซึ่งไม่ใช่ข้อมูลทั้งหมด”

พันเอกภักดี ศรีชุมพล รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดสมุทรปราการ (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกมีระเบียบควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นไปตามกฎหมายมีระเบียบรองรับมีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีการประชุมกันเป็นประจำในประเด็นต่างๆ ซึ่งมีการขอเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ก็มีการหารือในข้อกำหนดแล้วอ้างอิงกับระเบียบ อันนี้มีการรอบชัดเจน”

พันเอกอนุสรณ์ ฐปทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครสวรรค์ (สัมภาษณ์, 2558) “การปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดสุจริตและความโปร่งใสต้องเริ่มจากการปลูกฝังจิตใจสำนึกให้ยึดมั่นในความถูกต้อง ความซื่อสัตย์ ความสุจริตก่อนแล้วความเป็นธรรมและความโปร่งใสก็จะตามมา”

พันเอกวีรพล พิชัยณรงค์ หัวหน้ากองบริการ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ (สัมภาษณ์, 2558) “การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารก็เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร คือประชาชนอยากจะรู้ข้อมูลข่าวสารก็มาดูข้อมูลได้ เพราะว่าจะมีตามพระราชบัญญัติ จุดที่จะแจ้งข่าวสารให้ประชาชนทราบ ที่นี้ถ้าเกิดเป็นข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวประชาชนเองก็สามารถขอยื่นความจำนงขอข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้”

พันโทกฤษณพล โภชนาคา ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 12 (สัมภาษณ์, 2558) “ความสุจริตโปร่งใสเป็นหลักธรรมภิบาลที่ถือเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินงานของ กองทัพบกอยู่แล้วซึ่งข้อมูลการปฏิบัติงานต่างๆ ของกองทัพบก ประชาชนสามารถเข้ามาตรวจสอบได้ โดยการเข้ามาหาข้อมูลข่าวสารในเว็บไซต์ของแต่ละหน่วยงานของกองทัพบกได้ค่อนข้างจะเสรี นอกจากนี้ ว่าเป็นความลับของทางราชการในแง่ของการดำเนินงานจริงๆ แต่โดยทั่วไปแล้วก็จะเปิดเผย แล้วก็สามารถแสดงผ่านทางเว็บไซต์ได้โดยตรง”

จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักความโปร่งใส (คำถามที่ 3) สรุปได้ว่า กองทัพบกมีกระบวนการทำงานที่สุจริต โปร่งใสมีการเปิดเผยมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ต่อประชาชนโดยปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารและมีคณะกรรมการกำกับดูแล เกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

1.4 หลักความรับผิดชอบ คือ การพร้อมรับการตรวจสอบ ได้แก่ การตระหนักใน สิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และ กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับ ผลการจากการกระทำ

1.4.1 ผู้บริหารกองทัพบก มีความตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และหน้าที่ต่อสังคม รวมทั้งพร้อมรับการตรวจสอบไม่น้อยเพียงใด

พลตรีสุริยา เปาวรี ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกสระแก้ว (สัมภาษณ์, 2558) “ผู้บริหารและข้าราชการของกองทัพบกทุกคน มีความตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ ของตนและหน้าที่ต่อสังคม รวมทั้งพร้อมรับการตรวจสอบเสมอ ซึ่งความรับผิดชอบในหน้าที่จะถูก ตรวจสอบโดยผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น โดยแบ่งเป็นระดับ ดังนี้ ระดับผู้บริหาร อันได้แก่ ผู้ บัญชาการกองทัพบก รองผู้บัญชาการกองทัพบก ผู้ช่วยผู้บัญชาการกองทัพบก และผู้บัญชาการกอง พล จะถูกตรวจสอบโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ระดับผู้ปฏิบัติงาน ถูกตรวจสอบโดย ผู้บริหารของกองทัพบก ตั้งแต่ระดับ แม่ทัพ รองแม่ทัพ เป็นลำดับ โดยมีตัวชี้วัดและคำรับรองการ ปฏิบัติราชการเป็นลำดับ

พลตรีอังกู ทองประดับ ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “การตรวจสอบการปฏิบัติงานของกองทัพบกมีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แบบเป็น

ทางการได้แก่ และระดับกระทรวง ส่วนการตรวจสอบอย่างไม่เป็นทางการ คือการตรวจสอบจากสื่อมวลชนหรือว่าหน่วยงานอิสระต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือว่าอาจจะได้รับการเชิญให้ไปชี้แจงอย่างเป็นทางการต่อกรรมาธิการคณะต่างๆ สำหรับเรื่องความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบนั้น ผู้บริหารได้เน้นย้ำกับเจ้าหน้าที่ทุกคนอยู่เสมอว่า จะทำงานอย่างไรให้คุ้มค่ากับผลตอบแทนที่ได้รับ และความคาดหวังของประชาชน"

พลตรีมงคล รอดสวาสดี ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก กล่าวว่า (สัมภาษณ์, 2558) “กำลังพลกองทัพบกทุกคนต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่รับผิดชอบในตนเองและรับผิดชอบต่อประชาชน และพร้อมรับการตรวจสอบทั้งจากองค์กรภายในหรือองค์กรภายนอก”

พันเอกชยชิต ทองสว่าง เสนาธิการกองพลทหารม้าที่ 3 (สัมภาษณ์ 2558) “การปฏิบัติงานของกำลังพลกองทัพบกต้องคำนึงถึงคุณภาพของงานเป็นหลักตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและพร้อมยอมรับการตรวจสอบจากประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดเวลา”

พันเอกเฉลิม เรืองทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครนายก (สัมภาษณ์, 2558) “กำลังพลกองทัพบกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานของตนและมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยให้ข้อมูลที่เป็นธรรมแก่ประชาชนเพื่อรักษาสีทิวและผลประโยชน์ของประชาชน”

พันเอกพยนต์ พระศุภร์ รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดปราจีนบุรี (สัมภาษณ์, 2558) “การตระหนักในความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมเป็นไปตามกระบวนการตามรัฐธรรมนูญ มีกรอบทั้งกรอบภายนอกและกรอบภายใน ซึ่งกระบวนการต้องเป็นไปตามกฎหมายเป็นตัวกำหนด

พันเอกภักดี ศรีชุมพล รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดสมุทรปราการ (สัมภาษณ์, 2558) “ปัจจุบันกำลังพลกองทัพบกส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโดยตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนและหน้าที่ต่อสังคมเป็นอย่างดีแต่สิ่งที่น่ากลัวสำหรับกองทัพบกในอนาคต ก็คือการถูกแทรกแซงจากการเมือง ดังนั้นจึงต้องมีระบบการบริหารจัดการเพื่อให้กำลังพลทุกคนมีความตระหนักในความถูกต้องเน้นหลักคุณธรรมและจริยธรรมให้มากขึ้น”

พันเอกอนุสรณ์ รูปทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครสวรรค์ (สัมภาษณ์, 2558) “กำลังพลกองทัพทุกคนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและมีกระบวนการตรวจสอบการทำงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร”

พันเอกวีรพล พิชัยณรงค์ หัวหน้ากองบริการ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ (สัมภาษณ์, 2558) “ผู้บริหารกองทัพมีความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบค่อนข้างจะเต็มที่สมบูรณ์โดยเฉพาะในระดับของผู้บริหาร ทำงานด้วยความทุ่มเทเต็มที่ เสียสละเวลาแม้กระทั่งวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการ มีความรับผิดชอบ ทั้งในเรื่องของงานที่ต้องรับผิดชอบในส่วนของตัวเองแล้วยังต้องเข้ามากำกับดูแลให้คำแนะนำโดยใกล้ชิดกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอรวมทั้งความซื่อสัตย์อย่างที่ได้กล่าวมาในข้อข้างต้น”

พันโทกฤษณพล โภชนาคา ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 12 (สัมภาษณ์, 2558) “ผู้บริหารกองทัพปฏิบัติงานโดยมีความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ของตนพร้อมรับการตรวจสอบได้เสมอทุกเรื่องที่เป็นกรปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ”

จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักความรับผิดชอบ (คำถามที่ 4) สรุปได้ว่า ผู้บริหารและกำลังพลกองทัพมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนและมีความสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม ใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนโดยมีหน่วยงานตรวจสอบการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรถึงแม้ว่าจะมีผู้บริหารบางท่านกล่าวว่ากองทัพจะถูกแทรกแซงจากปัจจัยภายนอกแต่ก็มีระบบการบริหารจัดการที่ดีเพื่อป้องกันการแทรกแซงดังกล่าว”

1.5 หลักการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจในประเทศชาติของตนไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น หรือการไต่สวน

1.5.1 กองทัพบก ได้มีวิธีการในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างไร

พลตรีสุริยา เปาว์วี ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกสระแก้ว (สัมภาษณ์, 2558) กองทัพบกมีช่องทางให้ประชาชนเข้ามาที่ส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของกองทัพบกหลายวิธีด้วยกัน ดังนี้

1.5.1.1 จัดตั้งศูนย์เครือข่ายและพันธมิตรภาคประชาชน ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายแผน และโครงการกิจกรรมการพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อร่วมเฝ้าระวังป้องกันการกระทำผิดด้านความมั่นคง

1.5.1.2 เปิดเว็บไซต์ของหน่วยงานในกองทัพบก เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆ

1.5.1.3 มีสถานีวิทยุของหน่วยงานของกองทัพบก เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคง

1.5.1.4 จัดโครงการอบรมให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ซึ่งเกิดปัญหาที่สำคัญ เช่น การกระทำผิดที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ”

พลตรีอังกร ทองประดับ ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกมีความชัดเจนในเรื่อง Public participation โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแจ้งเบาะแสต่างๆ หลายช่องทาง ได้แก่ เว็บไซต์ของหน่วยงานในกองทัพบก สถานีวิทยุ และนอกจากนั้นยังมีศูนย์เครือข่ายภาคประชาชนอีกด้วย”

พลตรีมงคล รอดสวาสดี ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกได้พยายามสร้างเครือข่ายประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติร่วมกับกองทัพบก โดยมีการประชุมการสร้างเครือข่ายเพื่อให้ประชาชนเข้าใจในหน้าที่ของกองทัพบก และให้ประชาชนเข้ามาเป็นสายให้กองทัพบกอย่างเป็นธรรมชาติ เพราะเชื่อว่าคนที่ช่วยสังคมได้ดีที่สุดคือประชาชนทุกๆ ไปที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลที่เป็จริงและชัดเจนแก่เจ้าหน้าที่ได้”

พันเอกชยชิต ทองสว่าง เสนาธิการกองพลทหารม้าที่ 3 (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกมีขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้ทั้งบุคคลภายในและบุคคลภายนอกได้มีส่วนร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นต่างๆ ของกองทัพบก แต่ยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน”

พันเอกเฉลิม เรื่องทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครนายก (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยมีโครงการเข้าไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ เช่น ภาคใต้ จังหวัดลงขลา ปัตตานี และจังหวัดยะลา กองทัพบกเข้าไปในพื้นที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยตรง”

พันเอกพยนต์ พระศุภร์ รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดปราจีนบุรี (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกมีช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนด้านความมั่นคง ซึ่งมีมาตั้งแต่ก่อตั้งกองทัพบก และปฏิบัติต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับนโยบายของกระทรวงที่กำหนดให้กองทัพบกจะต้อง

เข้ามามีส่วนร่วมด้านความมั่นคงระดับหมู่บ้าน มีผลทำให้เกิดความเป็นกรมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาชนกับองค์กรค่อนข้างใกล้ชิดมากขึ้น”

พันเอกภักดี ศรีชุมพล รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดสมุทรปราการ (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกมีวิธีการในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เช่น การออกไปสร้างเครือข่ายในพื้นที่ต่างๆ แล้วก็สร้างแหล่งข่าวรวมทั้งในเรื่องของการให้ข้อมูลเบาะแสจากประชาชน อันนี้ถือว่าเปิดโอกาสค่อนข้างมาก”

พันเอกอนุสรณ์ รูปทองรองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครสวรรค์ (สัมภาษณ์, 2558) กล่าวว่า “กองทัพบกเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหลายช่องทางได้แก่ 1) มีเครือข่ายภาคประชาชน ในเครือข่ายนั้นนอกจากจะรับข่าวสารข้อมูลจากประชาชนแล้วก็เป็นการเผยแพร่ผลงานของกองทัพบกให้กับเครือข่ายด้วย 2) มีเว็บไซต์ของหน่วยงานในกองทัพบกที่จะให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็นอะไรได้หรือสอบถามเรื่องต่างๆ ได้ 3) มีสถานีวิทยุของหน่วยงานในกองทัพบกเพื่อเป็นการเผยแพร่ข่าวสารให้กับประชาชน

พันเอกวีรพล พิชัยณรงค์ หัวหน้ากองบริการ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบก ยึดหลักการบริหารการจัดการที่ดีของภาครัฐ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีนโยบายด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย”

พันโทกฤษณพล โภชนาคา ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 12 รักษาพระองค์ (สัมภาษณ์, 2558) “การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนั้นกำลังพลปฏิบัติอยู่ตลอดเวลาอยู่แล้ว จะเห็นได้ว่าแม้กระทั่งบรรจุเอาเรื่องของศูนย์เครือข่ายภาคประชาชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้าง มีการรับฟังความคิดเห็นพร้อมทั้งมีช่องทางในการสื่อสารที่จะให้ประชาชนได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ แต่ว่าที่แน่นอนคือมีการทำแผน แล้วมีงบประมาณ แม้กระทั่งมีตัวชี้วัด รับฟังความคิดเห็น และการประเมินผลการปฏิบัติ”

จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักการมีส่วนร่วม (คำถามที่ 5) กล่าวโดยสรุปได้ว่ากองทัพบกเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับฟังและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกองทัพบกหลายช่องทาง เช่น การจัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชน เปิดเว็บไซต์หน่วยงานในกองทัพบก มีสถานีวิทยุเพื่อเผยแพร่ข้อมูลของกองทัพบก

1.6 หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุด ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม สามารถแข่งขันได้ และรักษาพัฒนาทรัพยากรบริหารให้สมบูรณ์ยั่งยืน

1.6.1 กองทัพบก มีการบริหารและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ ให้ทันสมัยและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บริหารประชาชนอย่างแท้จริงอย่างไร

พลตรีสุริยา เปาว์รี ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกสระแก้ว (สัมภาษณ์, 2558)

1.6.1.1 มีการจัดตั้งหน่วยงานวิจัยและพัฒนาเครื่องมือพิเศษ สำนักเทคโนโลยีและศูนย์การตรวจสอบ เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือในการปฏิบัติงานโดยเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการจัดทำโครงการร่วมกับสถาบันการศึกษาชั้นนำด้านเทคโนโลยีและหน่วยงานหรือองค์การของรัฐ เพื่อให้มีความทันสมัย ประหยัดงบประมาณ และสอดคล้องกับการใช้งานในประเทศ

1.6.1.2 มีแผนการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อทดแทนสิ่งของที่ล้าสมัยและมีการกระจายเครื่องมือและอุปกรณ์ไปยังหน่วยปฏิบัติ รวมทั้งจัดฝึกอบรมให้ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน สามารถใช้เครื่องมือ โดยเฉพาะเครื่องมือพิเศษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองต่อภารกิจได้

พลตรีอังกรู ทองประดับ ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “มีการพัฒนาเครื่อง อุปกรณ์ให้ทันสมัย เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น เครื่องมือสื่อสาร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น โทรศัพท์มือถือ โน้ตบุ๊ก ฯลฯ”

พลตรีมงคล รอดสวาสดี ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) กล่าวว่า “กองทัพบกเป็นหน่วยงานที่ค่อนข้างได้เปรียบหน่วยงานอื่นในเรื่องของการจัดหาอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่ทันสมัยนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน หรือแม้แต่การขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยกฎหมายก็ให้อำนาจในการบริหารจัดการ ฯลฯ เป็นต้น”

พันเอกชยชาติ ทองสว่าง เสนาธิการกองพลทหารม้าที่ 3 (สัมภาษณ์, 2558) “การบริหารและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ กองทัพบกมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือโดยตรงซึ่งบางครั้งไม่ได้ถามความคิดเห็นของ ผู้ปฏิบัติทำให้อุปกรณ์บางอย่างให้ใช้งานไม่ได้เต็มที่”

พันเอกเฉลิม เรืองทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครนายก (สัมภาษณ์, 2558) “การบริหารและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ เพื่อให้ทันสมัยและเกิดประโยชน์สูงสุดของกองทัพบกนั้นยังมีความล่าช้า เนื่องจากปัจจัยหลายๆ ปัจจัย ทั้งในเรื่องของงบประมาณ และปัจจุบันเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานบางอย่างไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติได้อย่างแท้จริง”

พันเอกพยนต์ พระศุภร์ รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดปราจีนบุรี (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกมีอุปกรณ์เครื่องมือพร้อมเพียง โดยเครื่องมือต่างๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสม เพราะฉะนั้นอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานบางอย่างค่อนข้างจะทันสมัย แต่บางอย่างก็ติดขัดในเรื่องของงบประมาณแต่ก็ไม่ได้ถึงขนาดว่าทำให้เราขาดเครื่องมือในการปฏิบัติงานเสียทีเดียว”

พันเอกภักดี ศรีชุมพล รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดสมุทรปราการ (สัมภาษณ์, 2558) “การบริหารพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ ของกองทัพบกมีหน่วยงานที่รับผิดชอบและมีการบริหารที่ดีอยู่แล้ว”

พันเอกอนุสรณ์ รูปทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครสวรรค์ (สัมภาษณ์, 2558) “เครื่องมืออุปกรณ์พิเศษต่างๆ ก็มีการพยายามจัดหามาเพื่อให้เพียงพอต่อการปฏิบัติการตามภารกิจของหน่วยต่างๆ ซึ่งก็จะส่งผลให้การปฏิบัติการกิจของหน่วยต่างๆ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ส่งผลไปถึงประชาชนในทางอ้อม”

พันเอกวีรพล พิชัยณรงค์ หัวหน้ากองบริการ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ (สัมภาษณ์, 2558) “การบริหารและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ส่วนใหญ่แล้วในแง่ของการทำงานไม่มีปัญหาสำหรับกองทัพบก เพราะว่าหน่วยต่างๆ ได้รับจัดสรรงบประมาณจากทางรัฐค่อนข้างมากในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน”

พันโทกฤษณพล โภชนาคา (สัมภาษณ์, 2558) “การบริหารและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ของกองทัพบกได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีอุปกรณ์เครื่องมือทันสมัย จึงต้องมีการพัฒนาในเรื่องของการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ได้อย่างคุ้มค่า”

ผลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักความคุ้มค่า (คำถามที่ 6) สรุปได้ว่า กองทัพบก มีการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรโดยมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ ให้ทันสมัยตามโลกของเทคโนโลยี ถึงแม้ว่าปัจจุบันเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้การพัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือบางอย่างยังมีความล่าช้าหลังไม่ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีปัจจุบันแต่ทั้งนี้กองทัพบกก็ได้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รมรงค์ให้คนในองค์กรมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่ดีมีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และพัฒนาทรัพยากร ธรรมชาติให้สมบูรณ์ ยั่งยืน

1.7 ปัญหาและอุปสรรค

1.7.1 ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานของ กองทัพบก

พลตรีสุริยา เปาวรี ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกสระแก้ว (สัมภาษณ์, 2558) “ตามนโยบายการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานไม่พบปัญหาและอุปสรรคแต่ในแง่ทางปฏิบัติมีปัญหาและอุปสรรค คือ ระบบการบริหารงบประมาณภาครัฐยังมีความล่าช้าไม่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ กล่าวคือการจัดการหาเครื่องมือในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการจัดซื้อครุภัณฑ์ที่เป็นเครื่องมือพิเศษ จะต้องมีการตั้งงบประมาณล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 ปี รวมทั้งมีกระบวนการปรับลดงบประมาณ ทำให้การจัดหาสิ่งของเป็นไปอย่างล่าช้า และไม่ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หลายกรณีได้สิ่งของที่ล้าสมัย ทำให้การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ และสิ้นเปลืองงบประมาณโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้

พลตรีอังกู ทองประดับ ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ

1.7.1.1 ปัญหาในเรื่องของความโปร่งใส ข้อมูลบางอย่างเป็นความลับไม่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนหรือแจ้งให้ประชาชนทราบได้

1.7.1.2. หลักความคุ้มค่าเป็นสิ่งที่วัดได้ยากหรือไม่สามารถวัดได้เลย เนื่องจากการปฏิบัติเป็นเชิงคุณภาพไม่ใช่เชิงปริมาณไม่สามารถคิดต้นทุนต่อหน่วยได้”

พลตรีมงคล รอดสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของกองทัพบกคิดว่ามีครบทั้ง 6 ข้อแต่การ

ปฏิบัติไม่สามารถตอบได้ว่าปฏิบัติครบ 6 ข้อ ทุกคนหรือไม่โดยเฉพาะในเรื่องของความเป็นธรรมและความโปร่งใส”

พันเอกชยทิต ทองสว่าง (สัมภาษณ์, 2558) “หลักธรรมาภิบาลในกองทัพบกไม่สามารถวัดได้ปฏิบัติได้จริงหรือไม่”

พันเอกเฉลิม เรื่องทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครนายก (สัมภาษณ์, 2558) “ปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติคือ ระบบสังคมไทยยังเป็นระบบอุปถัมภ์ เป็นสังคมที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ช่วยเหลือเครือญาติ เพื่อนฝูง หรือ บุคคลที่รู้จัก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้”

พันเอกพยนต์ พระศุภร์ รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดปราจีนบุรี (สัมภาษณ์, 2558) “ปัญหาของการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานไม่ได้อยู่ที่ระบบแต่เป็นปัญหาเรื่องคน แต่ละคนมีความความเห็นที่แตกต่างกัน ต่างมุมมอง ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น มีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน”

พันเอกภักดี ศรีชุมพล รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครนายก (สัมภาษณ์, 2558) “ปัญหาอุปสรรคทุกอย่างอยู่กับคนมากกว่า จิตวิญญาณจิตสำนึกของแต่ละคนโดยเฉพาะคนที่เรียนกฎหมายและด้านความมั่นคงมาก็ย่อมอยากจะทำให้ในสิ่งที่ถูกต้องด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หากแต่เราก็จะได้รับปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกันมา เพราะฉะนั้นเมื่อมารวมกันในสภาพของวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน การปฏิบัติจึงแตกต่างกัน”

พันเอกอนุสรณ์ รูปทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนครสวรรค์ (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกยังขาดวัฒนธรรมองค์กรที่ชัดเจน ให้ความสำคัญเป็นเอกภาพวัฒนธรรมองค์กรยังไม่เข้มแข็ง”

พันเอกวีรพล พิชัยณรงค์ หัวหน้ากองบริการ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ (สัมภาษณ์, 2558) “ปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร ถ้าในแง่ของการบริหารงานไม่มีปัญหาอะไร เพราะที่กำลังพลกองทัพบกต่างยึดมั่นในการทำงานอย่างตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลัก แล้วก็อำนวยความสะดวกและความโปร่งใส รวดเร็ว ตรวจสอบได้ตามหลักของกฎหมายรัฐธรรมนูญและธรรมาภิบาลที่ทางรัฐได้วางหลักการเอาไว้ แต่ปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารบางส่วนซึ่งเป็นการบริหารงานภายใน เช่น การบริหารงานบุคคลต้องยอมรับว่าสังคมไทยอาจจะมีบ้างที่เกี่ยวกับเรื่องการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย ให้ความดี

ความชอบ ก็อาจจะมีในเรื่องระบบอุปถัมภ์เข้ามาสอดแทรกอยู่บ้าง แต่ถ้าพูดถึงส่วนใหญ่แล้ว 80 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป ก็จะมียึดมั่นในหลักระบบคุณธรรมมากกว่าระบบอุปถัมภ์”

พันโทเกษม พล โภชนาคา ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 12 รักษาพระองค์ (สัมภาษณ์, 2558) “การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของกองทัพบก ในภาพรวมแล้วไม่มีปัญหาและอุปสรรค”

จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค (คำถามที่ 7) สรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของกองทัพบก คือ

1. ระบบการบริหารงบประมาณมีความล่าช้าและไม่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกตามยุคโลกาภิวัตน์
2. ระบบสังคมไทยยังเป็นระบบอุปถัมภ์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในองค์กรขึ้นและเกิดการแทรกแซงจากองค์กรภายนอกได้

1.8. แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

1.8.1 แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองทัพบก

พลตรีสุริยา เปารีย์ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกสระแก้ว (สัมภาษณ์, 2558) “เห็นว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และกองทัพบกได้นำหลักการดังกล่าวมาใช้ในการบริหารงาน จากปัญหาสืบเนื่องมาข้อ (7) เห็นว่าภาครัฐควรมีระบบการบริหารงบประมาณแผ่นดินที่เอื้อต่อความเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์มากกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบบริหารงบประมาณแผ่นดิน ตาม พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีมากกว่า 50 ปี ทำให้บางขั้นตอนหรือบางกระบวนการอาจล้าสมัย โดยเห็นว่าอาจแบ่งประเภทบริหารงบประมาณตามลักษณะงานของหน่วยงานเช่น หน่วยงานด้านความมั่นคง หน่วยงานด้านสังคม หน่วยงานด้านการศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณแผ่นดินก็ได้

พลตรีอังกรู ทองประดับ ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558) “กองทัพบกเป็นหน่วยงานที่ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานและการปฏิบัติงานอยู่แล้ว ดังนั้นควรรักษาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ต่อไป”

พลตรีมงคล รอดสวาสดี ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (สัมภาษณ์, 2558)
 “การที่กองทัพบกจะเป็นหน่วยงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานได้สมบูรณ์แบบประการ
 แรกกองทัพบกต้องเป็นองค์กรอิสระไม่ขึ้นตรงกับหน่วยงานใดหรือไม่มีส่วนได้เสียกับหน่วยงานใด
 เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และโปร่งใส”

พันเอกชยทิต ทองสว่าง เสนาธิการกองพลทหารม้าที่ 3 (สัมภาษณ์,
 2558) “การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ให้มีประสิทธิภาพได้นั้นองค์กรต้องเป็นอิสระ ไม่ให้ถูก
 แทรกแซงทางการเมืองหรือจากองค์กรภายนอก”

พันเอกเฉลิม เรืองทอง รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่ง
 คนภายในจังหวัดนครนายก (สัมภาษณ์, 2558) “ข้อเสนอแนะของการนำหลักธรรมาภิบาลมา
 ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของกองทัพบก คือ

1. การบริหารงานต้องมีการแข่งขันกันที่ผลงาน
2. ต้องไม่มีระบบอุปถัมภ์หรือระบบฝาก
3. ผู้บริหารต้องมี Vision หรือวิสัยทัศน์ที่ดีและกว้างไกล

พันเอกพยนต์ พระศุภร์ รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่ง
 คนภายในจังหวัดปราจีนบุรี (สัมภาษณ์, 2558) “ต้องสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้ได้มากที่สุด
 ลดความขัดแย้ง ให้ความเสมอภาคเป็นธรรมให้มากที่สุด แล้วก็หล่อหลอมให้เป็นองค์กรที่มีวัฒนธรรม
 ในแนวทางเดียวกันเพราะวัฒนธรรมขององค์กรเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้เกิดธรรมาภิบาลใน
 องค์กร”

พันเอกภักดี ศรีชุมพล รองผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่ง
 คนภายในจังหวัดสมุทรปราการ (สัมภาษณ์, 2558) “การปลูกฝังจิตสำนึก การสร้างจริยธรรม
 คุณธรรมเป็นสิ่งจำเป็นต้องเร่งกระทำโดยเร่งด่วนแล้วผู้บริหารเองก็ต้องทำเป็นตัวอย่างให้เห็นว่าตน
 จะต้องยึดมั่นในกรอบจริยธรรม คุณธรรมด้วย”

พันเอกอนุสรณ์ รูปทอง (สัมภาษณ์, 2558) “การที่จะทำให้เกิดธรรมาภิ
 บาลในองค์กรต้องเริ่มที่การหล่อหลอมวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นอันหนึ่งเดียวกัน หลังจากนั้นต้องมี
 นโยบายจากผู้บริหารที่ชัดเจนว่า จะต้องปฏิบัติภารกิจต่างๆ โดยยึดธรรมาภิบาล”

พันเอกวีรพล พิชัยณรงค์ หัวหน้ากองบริการ ศูนย์การทหารปืนใหญ่
 (สัมภาษณ์, 2558) “แนวทางแก้ไขก็คือ ถ้าในแง่ของการบริหารงาน หลักการว่าไม่ควรที่จะไปยึดถือ

กระแสนี้เกิดขึ้นจากสังคมโดยตรง หรือว่าจากฝ่ายการเมืองควรมีจุดยืนบนพื้นฐานการอำนวยความสะดวกด้วยตนเองส่วนในแง่ของการแก้ไขปัญหา เรื่องหลักธรรมาภิบาลภายในก็คือว่าผู้บริหารระดับสูงก็ต้องยึดมั่นในระบบคุณธรรมให้มาก เช่น ไม่เล่นพรรคเล่นพวก ไม่ตอบสนองความต้องการของฝ่ายการเมืองจนเกินไป แล้วก็เอาหลักเลือกคนจากคุณสมบัติของงาน และหลักสมรรถนะของบุคคลเป็นหลัก (Competency) ที่ทางกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่างๆ ให้ตรงไปตรงมา”

พันโทชอุณหพล โกชนาคา ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 12 รักษาพระองค์ (สัมภาษณ์, 2558) “สร้างจิตสำนึกให้คนเราคิดดี ทำดี แค่นี้ก็จะเกิดธรรมาภิบาลขึ้นในองค์กรแล้ว ไม่ว่าจะป็นองค์กรไหนๆ ก็ทำได้”

จากผลการสัมภาษณ์แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (คำถามข้อที่ 8) สรุปได้ว่า ปัจจุบันกองทัพบกได้นำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานแล้วแต่ยังพบปัญหาและอุปสรรคดังผลการสัมภาษณ์คำถามที่ 7 ที่ได้กล่าวมาแล้วเบื้องต้น ดังนั้นเพื่อให้การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของกองทัพบกเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยมีความคาดหวังว่าทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกคนในกองทัพบกจะได้นำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงได้มีแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารงาน/การปฏิบัติงานของกองทัพบก
2. จัดอบรมหรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่กำลังพลในองค์กรทุกคนได้ทราบถึงหลักธรรมาภิบาล การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ รวมถึงผลที่ได้รับจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร เพื่อให้ทุกคนทราบ มีความตระหนักและยึดหลักปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง
3. ปลุกฝังจิตสำนึก จริยธรรม คุณธรรม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีในองค์กร
4. ภาครัฐควรมีระบบการบริหารงบประมาณแผ่นดินให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปของกำลังพลจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มงานที่ปฏิบัติ โดยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ เพื่อทราบข้อมูลของกำลังพลฯ ดังตาราง

ตาราง 4 - 1 จำนวน (n) และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

n=110		
ปัจจัยส่วนบุคคล	n	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	87	79.1
หญิง	23	20.9
รวม	110	100
2. อายุ		
23 – 39 ปี	32	29.1
40 – 50 ปี	51	46.3
51 ปีขึ้นไป	27	24.6
รวม	110	100
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	14	12.8
ปริญญาตรี	75	68.2
สูงกว่าปริญญาตรี	21	19
รวม	110	100
4. กลุ่มงาน		
กลุ่มงานบริหาร	23	20.9
กลุ่มงานวิชาการ	39	35.5
กลุ่มงานปฏิบัติการ	48	43.6
รวม	110	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนลักษณะส่วนบุคคล จากตาราง 4 - 1 พบว่า กำลังพล จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชายคิดเป็นร้อยละ 79.1 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 20.9 สำหรับกลุ่มอายุ ส่วนใหญ่มีกลุ่มอายุ 40 - 50 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 23 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.1 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 19 สำหรับกลุ่มงานส่วนใหญ่เป็นกลุ่มงานปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาคือกลุ่มงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 39

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล

ตารางที่ 4-2 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ด้านหลักนิติธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1.หน่วยมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน	2.41	0.84	น้อย
2.หน่วยมีการกำกับการใช้แผนการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด	2.64	0.97	ปานกลาง
3.หน่วยมีการปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ ให้มีความเหมาะสม	2.87	1.08	ปานกลาง
4.หน่วยมีมาตรการให้บุคลากรรักษาระเบียบวินัย	2.98	0.98	ปานกลาง
5.หน่วยมีการดำเนินการทางวินัย ที่ชัดเจน	2.61	0.71	ปานกลาง
6.หน่วยมีการกำหนดภารกิจ หน้าที่ แต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน	3.25	1.06	ปานกลาง
7.หน่วยกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานของบุคลากรอย่างชัดเจน	3.46	1.13	ปานกลาง
8.หน่วยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำกับดูแลให้มีการ			

n=110

ดำเนินงานตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ	3.54	0.99	มาก
รวม	2.97	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 - 2 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($X=2.97$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 8 หน่วยมีการแต่งตั้งคณะทำงาน กำกับดูแลให้มีการดำเนินงานตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($X=3.54$) รองลงมาคือ ข้อที่ 7 หน่วยกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานของบุคลากรอย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย ($X=3.46$) และข้อที่ 6 หน่วยมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($X=2.41$)

ตารางที่ 4 - 3 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

	n=110		
ด้านหลักคุณธรรม	X	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1.หน่วยมีการจัดระเบียบจรรยาบรรณสำหรับกำลังพล	3.66	0.85	มาก
2.หน่วยมีการสรรหาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของหน่วยงาน	3.52	0.79	มาก
3.หน่วยมีการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรอย่างเป็นธรรม	3.48	0.95	ปานกลาง
4.หน่วยมีการนำผลงานไปประกอบการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ	3.51	0.64	มาก
5.หน่วยงานมีการแจ้งเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.45	0.71	ปานกลาง
6.หน่วยมีการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ปฏิบัติงานทุกปี	3.37	0.58	ปานกลาง
7.หน่วยมีการดำเนินการทางวินัย อย่างเป็นธรรม	3.75	0.42	มาก
8.หน่วย มีขั้นตอนการรับเรื่องร้องทุกข์	3.58	0.98	มาก

รวม	3.54	0.74	มาก
------------	------	------	-----

จากตารางที่ 4 - 3 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=3.54$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 7 หน่วยมีการดำเนินการทางวินัยอย่างเป็นธรรม ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($X=3.75$) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 หน่วยมีการจัดระเบียบจรรยาบรรณสำหรับกำลังพล โดยมีค่าเฉลี่ย ($X = 3.46$) และข้อที่ 6 หน่วยมีการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ปฏิบัติงานทุกปี ($X = 3.37$)

ตารางที่ 4 - 4 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ด้านหลักความโปร่งใส	X	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติงาน
n=110			
1.หน่วยมีการประกาศหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรให้ทราบอย่างทั่วถึง	2.55	0.42	ปานกลาง
2.หน่วยมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่แนวทางการปฏิบัติของหน่วยอย่างชัดเจน	2.41	0.36	น้อย
3.หน่วยมีการประกาศแจ้งให้กำลังพลทราบเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับสวัสดิการ	2.37	0.48	น้อย
4.หน่วยมีการประกาศประมุลงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง	2.61	0.63	ปานกลาง
5.หน่วยมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรรับรู้ปัญหาของหน่วย	2.27	0.59	น้อย
6.หน่วยมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ตรงไปตรงมา	2.49	0.82	น้อย
รวม	2.45	0.55	น้อย

จากตารางที่ 4 - 4 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำลังพลจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($X=2.45$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4 หน่วยมีการประกาศประมุลงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($X=2.61$)

รองลงมาคือ ข้อที่ 1 หน่วยมีการประกาศหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกำลังพลให้ทราบอย่างทั่วถึง โดยมีค่าเฉลี่ย ($X = 2.55$) และข้อที่ 5 หน่วยมีการเปิดโอกาสให้กำลังพลรับรู้ปัญหาของหน่วย ($X = 2.27$)

ตารางที่ 4 - 5 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลัก
 ธรรมมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

n=110

ด้านหลักการมีส่วนร่วม	X	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติงาน
1.หน่วยมีการกำหนดมาตรฐานปรับปรุง กฎ ระเบียบ โดยฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	2.35	0.79	น้อย
2.กำลังพลในหน่วยมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ประจำปีของหน่วย	2.46	0.94	น้อย

ตารางที่ 4 - 5 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลัก
 ธรรมมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (ต่อ)

n=110

ด้านหลักการมีส่วนร่วม	X	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติงาน
3.ผู้บังคับบัญชาของหน่วยมีการรับฟังข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารจากกำลังพล	2.49	0.85	น้อย
4.หน่วยมีการเปิดโอกาสให้กำลังพลในหน่วยงานมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน	2.44	0.23	น้อย
5.หน่วยมีการสนับสนุนส่งเสริมให้กำลังพลทำงานเป็น ทีม	2.53	0.98	ปานกลาง
6.หน่วยมีการจัดสวัสดิการโดยคำนึงถึงความต้องการ ของกำลังพล	2.01	0.84	น้อย
รวม	2.38	0.87	น้อย

จากตารางที่ 4 - 5 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำลังพลจังหวัด
 ทหารบกกาญจนบุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($X=2.38$) เมื่อจำแนกเป็นราย

ข้อ พบว่า ข้อ 5 หน่วยมีการสนับสนุนส่งเสริมให้กำลังพลทำงานเป็นทีม ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($X=2.53$) รองลงมาคือ ข้อที่ 3 ผู้บังคับบัญชาของหน่วยมีการรับฟังข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจากกำลังพล โดยมีค่าเฉลี่ย ($X = 2.49$) และข้อที่ 6 หน่วยมีการจัดสวัสดิการโดยคำนึงถึงความต้องการของกำลังพล ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($X = 2.01$)

ตารางที่ 4 - 6 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

n=110

ด้านหลักความรับผิดชอบ	X	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติงาน
1.หน่วยมีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตรงตาม แผนงานหรือปฏิทิน	2.74	1.02	ปานกลาง
2.ผู้บังคับบัญชา กำลังพลของหน่วยมีความตระหนัก ในบทบาทหน้าที่ในภาระงาน ความรับผิดชอบที่ได้รับ มอบหมาย	2.51	0.97	ปานกลาง
3.หน่วยมีการจัดสายบังคับบัญชาอย่างเหมาะสม	2.67	1.16	ปานกลาง

ตารางที่ 4 - 6 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (ต่อ)

n=110

ด้านหลักความรับผิดชอบ	X	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติงาน
4.หน่วยมีการกำหนดแผนขั้นตอนความรับผิดชอบการ ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	2.49	1.05	น้อย
5.หน่วยมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กำลังพลอย่าง ต่อเนื่อง	2.58	1.29	ปานกลาง
6.หน่วยมีการพัฒนากำลังพลโดยการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	2.79	1.23	ปานกลาง
รวม	2.63	1.12	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 - 6 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำลังพลจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($X=2.63$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 6 หน่วยมีการพัฒนากำลังพลโดยการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($X=2.79$) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 หน่วยมีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตรงตามแผนงานหรือปฏิทิน โดยมีค่าเฉลี่ย ($X = 2.74$) และข้อที่ 4 หน่วยมีการกำหนดแผนขั้นตอนความรับผิดชอบการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($X = 2.49$)

ตารางที่ 4 - 7 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

n=110			
ด้านหลักความคุ้มค่า	X	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1.หน่วยมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการทำงาน	2.69	0.91	ปานกลาง
2.หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานสอดคล้องกับงบประมาณ	2.87	0.82	ปานกลาง
3.หน่วยมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อลดค่าใช้จ่าย	2.61	0.87	ปานกลาง
4.หน่วยงานมีการส่งเสริมการดำเนินงานแบบลดขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือ(One Stop Service)	2.73	0.94	ปานกลาง
5.หน่วยงานมีการนำวัสดุที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่	2.90	0.73	ปานกลาง

ตารางที่ 4 - 7 จำนวน (n) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ (ต่อ)

n=110			
ด้านหลักความคุ้มค่า	X	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
6.หน่วยงานมีการรณรงค์การใช้วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างประหยัด	3.12	0.71	ปานกลาง
รวม	282	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 - 7 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำลังพลจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($X=2.82$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 6 หน่วยงานมีการรณรงค์การใช้วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างประหยัด ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($X=3.12$) รองลงมาคือ ข้อที่ 5 หน่วยงานมีการนำวัสดุที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ โดยมีค่าเฉลี่ย ($X = 2.90$) และข้อที่ 3 หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อลดค่าใช้จ่าย ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($X = 2.61$)

ตารางที่ 4-8 ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง

หลักธรรมาภิบาล	ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล		
	X	SD	
1. ด้านหลักนิติธรรม	2.97	0.97	ปานกลาง
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.54	0.74	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	2.45	0.55	น้อย
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	2.38	0.87	น้อย
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	2.63	1.12	ปานกลาง
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	2.82	0.83	ปานกลาง
หลักธรรมาภิบาลโดยเฉลี่ยรวม	2.79	0.84	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 4 - 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 2.79$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($X = 3.54$) รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม ($X = 2.97$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($X = 2.82$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($X = 2.63$) ด้านหลักความโปร่งใส ($X = 2.45$) และด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($X = 2.38$)

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน โดยแยกเป็นสมมติฐานย่อย ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 - 9 จำนวน (n) ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

n=110			
การปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาล	n	X	S.D.
ด้านหลักนิติธรรม			
ชาย	87	3.23	.52
หญิง	23	3.51	.84
ด้านหลักคุณธรรม			
ชาย	87	3.55	.84
หญิง	23	3.59	.75
ด้านหลักความโปร่งใส			
ชาย	87	2.89	.56
หญิง	23	3.44	.69
ด้านหลักการมีส่วนร่วม			
ชาย	87	2.91	.71
หญิง	23	2.98	.61
ด้านหลักความรับผิดชอบ			
ชาย	87	3.18	.62
หญิง	23	3.05	.92
ด้านหลักความคุ้มค่า			
ชาย	87	2.95	.85
หญิง	23	2.84	.58
ด้านหลักคุณธรรม			
ชาย	87	2.95	.85
หญิง	23	2.84	.58
การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวม			
ชาย	87	3.12	.68
หญิง	23	3.24	.73

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ในตารางที่ 4-9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง ($X = 3.24$) มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมมากกว่าเพศชาย ($X = 3.12$)

ตารางที่ 4-10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ					
ตัวอย่าง	n	X	S.D.	t	p-value
ชาย	87	3.12	.68	1.069**	.71
หญิง	23	3.24	.73		

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศในตารางที่ 4-10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เพศหญิง ($X = 3.24$) มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่าเพศชาย ($X = 3.12$)

สมมติฐานที่ 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

ตารางที่ 4-11 จำนวน (n) ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน

n=110

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามกลุ่มงาน	n	X	S.D.
ด้านหลักนิติธรรม			
กลุ่มงานบริหาร	23	2.97	.88
กลุ่มงานวิชาการ	39	3.07	.95
กลุ่มงานปฏิบัติการ	48	3.44	.56
รวม	110	3.20	.68
ด้านหลักคุณธรรม			
กลุ่มงานบริหาร	23	3.56	.64
กลุ่มงานวิชาการ	39	3.59	.82
กลุ่มงานปฏิบัติการ	48	3.52	.87

รวม	110	3.55	.77
ด้านหลักความโปร่งใส			
น้อยกว่าหรือเท่ากับมัธยมศึกษา	75	3.69	.57
อนุปริญญา/ประกาศนียบัตร	105	3.71	.57
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	81	4.05	.44

ตารางที่ 4 - 11 จำนวน (n) ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน(ต่อ)

n=110

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามกลุ่มงาน	n	X	S.D.
ด้านหลักการมีส่วนร่วม			
กลุ่มงานบริหาร	23	2.97	.91
กลุ่มงานวิชาการ	39	3.36	.94
กลุ่มงานปฏิบัติการ	48	2.97	.91
รวม	110	3.10	.92
ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ			
กลุ่มงานบริหาร	23	3.61	.57
กลุ่มงานวิชาการ	39	2.95	.81
กลุ่มงานปฏิบัติการ	48	3.45	.62
รวม	110	3.33	.66
ด้านหลักความคุ้มค่า			
กลุ่มงานบริหาร	23	3.20	1.13
กลุ่มงานวิชาการ	39	3.18	.79
กลุ่มงานปฏิบัติการ	48	2.88	.85
รวม	110	3.08	.92
การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวม			
กลุ่มงานบริหาร	23	3.32	.83
กลุ่มงานวิชาการ	39	3.26	.85
กลุ่มงานปฏิบัติการ	48	3.23	.74

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน ในตารางที่ 4 - 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานบริหาร มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมสูงที่สุด ($X = 3.32$) รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานด้านวิชาการ ($X = 3.26$) และกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานปฏิบัติการ ($X = 3.23$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 - 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน

แหล่งความแปรปรวน					
	df	SS	MS.	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	87	9.019	3.006	13.668 ^{**}	.000
ภายในกลุ่ม	23	87.100	.220		
รวม	111	96.119			

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน ในตารางที่ 4 - 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานแตกต่างกันเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD พบความแตกต่าง ดังตารางที่ 4 - 13

ตารางที่ 4 - 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นรายคู่ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน	X	กลุ่มงาน		
		(1)	(2)	(3)
(1) กลุ่มงานบริหาร	3.32	-		
(2) กลุ่มงานวิชาการ	3.26	*	-	
(3) กลุ่มงานปฏิบัติการ	3.23	**	ns	-

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นรายคู่ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มงาน ในตารางที่ 4 – 13 พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานปฏิบัติการ ($X = 3.23$) มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานวิชาการ ($X = 3.26$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานปฏิบัติการ มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานปฏิบัติการ ($X = 3.23$) มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีบริหาร ($X = 3.32$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานปฏิบัติการ มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานบริหาร ($X = 3.32$) และมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีปฏิบัติการ ($X = 3.23$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานปฏิบัติการ มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานบริหาร

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

ตารางที่ 4 - 14 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง กับ การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

n = 261

ปัจจัยส่วนบุคคล	การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล											
	ด้านนิติธรรม		ด้านคุณธรรม		ด้านความโปร่งใส		ด้านการมีส่วนร่วม		ด้านความรับผิดชอบ		ด้านความคุ้มค่า	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
เพศ	.483**	.000	.398**	.000	.373**	.000	.318**	.000	.477**	.000	.522**	.000
อายุ	.462**	.000	.393**	.000	.330**	.000	.346**	.000	.323**	.000	.474**	.000
ระดับการศึกษา	.505**	.000	.549**	.000	.302**	.000	.400**	.000	.348**	.000	.541**	.000

กลุ่มงาน	.505**	.000	.549**	.000	.302**	.000	.400**	.000	.348**	.000	.541**	.000
โดยรวม	.604**	.000	.574**	.000	.407**	.000	.458**	.000	.485**	.000	.648**	.000

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ในตารางที่ 4-14 พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวม และรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์หาแนวทางของการสร้างต้นแบบ

1.1 หลักนิติธรรม หมายถึง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้ในองค์กรเป็นข้อตกลงร่วมกันและบังคับใช้กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับจากสมาชิกทุกฝ่ายในองค์กร กฎ และข้อบังคับ เหล่านี้ต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในองค์กรรวมทั้งสร้างภาพเอื้อต่อการควบคุมและพัฒนาสังคม นั้นด้วย

แนวทางในการประยุกต์ใช้หลักนิติธรรม

1.1.1 ให้ความรู้แก่สมาชิกในองค์กรเรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ สิทธิเสรีภาพ บทบาท และความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กร รวมทั้งขอบเขตในการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบประชาธิปไตย

1.1.2 พัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน และ พัฒนาการผลิตบุคลากรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น กำหนด กฎ ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ มีความเป็นธรรมสามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดี และมีการปรับปรุง กฎ ข้อบังคับ และ ระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

1.1.3 กำหนดให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และรับการยอมรับจากประชาชนและ ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเป็นธรรม มีความประพฤติสุจริตปราศจากการคอร์รัปชัน นอกจากนี้ในองค์กรควรมีอัตรากำลังคนและงบประมาณลดลง

1.1.4 กำหนดนโยบายให้มีข้อร้องเรียนคดีความและการฟ้องร้อง รวมทั้งทำสถิติการทำผิดกฎต่างๆ ลดลง

1.1.5 บุคลากรในองค์กรตระหนักในสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพของตนเองรู้และเข้าใจกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตยในการแสดงความคิดเห็นในกรณีต่างๆ

1.2 หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบการอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ เป็นพลเมืองดี คือ ปฏิบัติตามขรวาจาธรรม ได้แก่

สัจจะ การรักษาความสัตย์

ทมะ การรู้จักข่มใจตนเอง

ขันติ การอดทน อดกลั้นและการอดออม

จาคะ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต

แนวทางการดำเนินการตามหลักคุณธรรม

1.2.1 ส่งเสริมการเรียนรู้ และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม โดยเริ่มตั้งแต่พนักงานที่บรรจุใหม่ และจัดอบรมสัมมนาแก่พนักงานเก่าที่เข้าทำงานแล้ว

1.2.2 รณรงค์ใช้หลักคุณธรรมอย่างกว้างขวาง จริงจังโดยเริ่มจากผู้บังคับบัญชา

1.2.3 รณรงค์ให้สังคมร่วมสนับสนุนผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมที่ถูกรังแกโดยผู้มีอำนาจเหนือกว่า รวมถึงการยอมรับเชิดชูให้เกียรติ และการให้แรงเสริม ในรูปแบบต่างๆ

1.2.4 องค์กรมีการกำหนดหลักจริยธรรม คุณธรรม ในการปฏิบัติงาน

1.3 หลักความโปร่งใส คือการสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กรโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เช่น บุคลากรองค์กรรู้ขั้นตอนวิธีการทำงานที่ติดต่อกัน และสามารถสอบการทำงานได้ภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน บริหารเงิน บริหารคน และมีการสื่อสารที่ดีในองค์กร เช่น มีการกระจายข่าวรายวัน หรือสัปดาห์ ให้สมาชิกในองค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กร

แนวทางในการสร้างความโปร่งใสในองค์กร

1.3.1 สํารวจความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องความโปร่งใสที่
ต้องการจากบุคลากร

1.3.2 ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติตามแนวทางที่
กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
ราชการปกครอง พ.ศ. 2539

1.3.3 ปรับปรุงระบบเอกสาร ระบบสารสนเทศให้เป็นระเบียบ สะดวกต่อการใช้
งานและการสืบค้นตรวจสอบของประชาชน

1.3.4 จัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการใช้บริการของส่วนราชการที่เข้าใจง่าย
สะดวกต่อการติดต่อกันของหน่วยงานประชาชน

1.3.5 มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กร

1.3.6 สร้างทัศนคติที่ดีมีการให้บริการข้อมูลข่าวสารและตอบข้อสงสัยของ
ประชาชน

1.4 หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลใน
องค์กรทุกระดับเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงานหรือการดำเนินการต่างๆ
ขององค์กรได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุน ติดตามและ
ตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

แนวทางการสร้างความมีส่วนร่วม

1.4.1 องค์กรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งออกกฎ ระเบียบ
ข้อบังคับให้บุคลากรในองค์กรถือปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนากลไก ระบบการทำงานและการบริหารจัดการ
ให้มีประสิทธิภาพเพื่อเอื้อต่อการสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรและประชาชนมีส่วนร่วมอย่าง
กว้างขวาง

1.4.2. กระจายอำนาจในการบริหารจัดการสู่บุคลากรตามหน้าที่ที่ได้รับ
มอบหมายเพื่อให้บุคลากรสามารถบริหารภารกิจตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างตรงตามความต้องการ

1.4.3 รมรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชน เห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

1.4.4 จัดทำคู่มือชี้แนะแนวทางการมีส่วนร่วมในงาน/ โครงการต่างๆ รวมทั้งให้ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างพอเพียง เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและ ประชาชนซึ่งจะทำให้การมีส่วนร่วมนั้นมีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.4.5 แสดงผลลัพธ์จากการเข้ามามีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมให้ผู้เกี่ยวข้องและ ประชาชนได้ทราบ พร้อมทั้งมีรางวัลตอบแทนแก่เจ้าของความคิดเห็นที่นำไปสู่การปฏิบัตินั้นๆ

1.4.6. สร้างหลักประกันในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้เข้าร่วม แสดงความคิดเห็น หรือวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานขององค์กร

1.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่น และตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็ม ความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จสอดคล้องตามกฎ ระเบียบขององค์กร ปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อ หน้าที่ สังคม ประชาชนและประเทศชาติ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียหยุดจนวนพร้อมแสดง ข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชนสามารถชี้แจงเหตุผลได้ และพร้อมรับการตรวจจาก สาธารณะ

แนวทางในการดำเนินการตามหลักความรับผิดชอบ

1.5.1 ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดีด้วยการยก ย่องและส่งเสริมความประพฤติของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

1.5.2 องค์กรมีระบบตรวจสอบและการประเมินผลที่น่าเชื่อถือได้

1.5.3 ส่งเสริมผู้มีความสามารถโดยการให้รางวัล และลงโทษที่เหมาะสมรวมทั้ง การจูงใจด้วยค่าตอบแทนอื่นๆ

1.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่าง กำจัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน

แนวทางการดำเนินการตามหลักความคุ้มค่า

- 1.6.1 ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- 1.6.2 ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นหรือเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียว เพื่อให้สะดวกและรวดเร็ว
- 1.6.3 ปฏิบัติงานอย่างประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา และบรรลุในวัตถุประสงค์ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม
- 1.6.4 กำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายให้ชัดเจน
- 1.6.5 สร้างระบบความคุ้มค่าและรายงานผลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เพื่อการตรวจสอบ
- 1.6.6 นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน
- 1.6.7 เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการต่างๆ ที่นำไปสู่ความคุ้มค่า และรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลภายนอกเพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานในองค์กร
- 1.6.8 ให้ความสำคัญกับระบบติดตามประเมินผลและควรประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทราบเป็นระยะๆ
- 1.6.9 ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องในหลักความคุ้มค่า

แนวทางการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาล

จากการศึกษาวิจัย และการวิเคราะห์เงื่อนไขสถานการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาหน่วยในระยะต่อไป ประกอบกับการระดมความคิดเห็นของกำลังพลในหน่วยมาสังเคราะห์เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ กำหนดวิสัยทัศน์ของการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนหลักเหตุผลของความเป็นไปได้ เป็นที่ยอมรับและสามารถตอบสนองความต้องการการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

ศึกษาสภาพทั่วไปของหน่วยและได้นำมากำหนดประเด็นต่างๆ เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาของหน่วย (SWOT ANALYSIS) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength), จุดอ่อน (Weakness) ปัจจัยภายในหรือสภาวะแวดล้อมภายใน และการวิเคราะห์ถึงโอกาส (Opportunity) และภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด (Threat) ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกหรือสภาวะแวดล้อมภายนอก (External Factors) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนา ดังนี้

1. การพัฒนาด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของกำลังพลและหน่วย
2. ส่งเสริมการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคน ให้มีความรู้ความสามารถ มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ขยายโอกาสทางการศึกษา
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมุ่งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของกำลังพลตามระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการ
4. ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานของหน่วย พัฒนาระบบการบริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและรวดเร็ว ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการ
5. การปรับปรุงภูมิทัศน์ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวใช้เป็นหลักการส่งเสริมประชาสัมพันธ์หน่วย โดยมุ่งปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบและสวยงาม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์ให้คงอยู่ฟื้นฟูและรักษาไว้ต่อไป แสวงหาความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การบำรุงรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
6. การเสริมสร้างรากฐานของสังคมโดยชุมชนเข้มแข็ง โดยมุ่งการพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชน และสังคม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีสุขสามารถเป็นแกนนำในการพัฒนา ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1.ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ

1. การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินชีวิตของกำลังพลตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. การส่งเสริมพัฒนาและประชาสัมพันธ์หน่วยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

2. ยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1. การพัฒนาการจัดการศึกษาและการฝึกอบรม
2. การส่งเสริมและสนับสนุนการส่งกำลังพลเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ
3. การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศาสนา

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการ

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. การพัฒนาทรัพยากรบุคคล
3. การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
4. การพัฒนาระบบบริการประชาชน
5. การพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ และข้อมูลข่าวสาร
6. การพัฒนาระบบข้อมูล เพื่อการพัฒนา

4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต

1. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
2. การส่งเสริม และพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ
3. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
4. การเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
5. การจัดสวัสดิการและการสังคมสงเคราะห์

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

การบริหารที่เป็นศาสตร์ก็คือการบริหารที่มีการจัดการที่เป็นระบบมีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่ฟังเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการบริหารจึงทำให้การบริหารเป็นศาสตร์ (Science) และการบริหารที่เป็นศิลป์ก็คือการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้หลักการและทฤษฎีไปปรับปรุงใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมการบริหารจึงมีลักษณะเป็นศิลป์(Art) และสิ่งที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นและสำคัญยิ่งของการบริหารประกอบด้วย 7 อย่าง หรือที่เรียกว่า 4 M/1 I/

2T ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials)การจัดการ (Management) ระบบสารสนเทศ (Information) เวลา (Time) และเทคโนโลยี (Technology) และการบริหารเองก็ยังมีข้อจำกัดหลายประการด้วยกันอันได้แก่ สถานภาพทางภูมิศาสตร์ ประชากร ทรัพยากร ลักษณะนิสัยและความสามารถขององค์กร ความเชื่อถือและศรัทธา ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม และอุดมการณ์ทางสังคม หลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพได้แก่

1. การบริหารที่มีผู้บริหารเพียงคนเดียวในองค์กร (Division of Labor)
2. มีการกำหนดมาตรฐานการทำงานที่ชัดเจน (Standardization)
3. มีเอกภาพในการบังคับบัญชา (Untidy of Command)
4. มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ร่วมงาน (Delegation of Authority and Responsibility)
5. มีการมอบหมาย การควบคุมดูแลที่เหมาะสม (stability)
6. มีการเปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ในองค์กรได้ (flexibility)
7. สามารถทำให้คนในองค์กรเกิดความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย (Security)
8. มีการยอมรับนโยบายส่วนบุคคลที่มีความสามารถ (Personal Policy)
9. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งส่วนบุคคลและองค์กร (Evaluation)
- 10.มีความสามารถเป็นผู้นำในสังคมได้ (ceremonial head)

การพัฒนางานเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาคน พัฒนาตนและพัฒนางานควบคู่กันไป ทั้งนี้ เพราะองค์ประกอบสำคัญทั้ง 3 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาคน คนนับเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาในทุกด้าน การพัฒนาคนเป็นทั้งเป้าหมาย และวิธีการของการพัฒนาที่นักบริหารงานสวัสดิการสังคมจักต้องให้ความสำคัญทั้งในระดับบุคคลกลุ่มสังคม แต่ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงเฉพาะการพัฒนาคนภายใน ดังนี้

1.1. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กำลังพล ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรเพราะต้องใช้ความรู้ ความสามารถปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ให้บรรลุผลสำเร็จจึงควรพัฒนา

1.2 จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร โดยกระบวนการมีส่วนร่วม รวมทั้งจัดส่งบุคลากรในหน่วยงานเข้าประชุม อบรม สัมมนา โดยให้สอดคล้องตามแบบแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มความรู้ให้กำลังพล

1.3 ส่งเสริมการพัฒนาระบบการบริการประชาชนให้ได้มาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป

1.4 ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และกฎหมาย ระเบียบที่เปลี่ยนแปลงใหม่ เป้าหมายเพื่อให้กำลังพล ปรับความคิด เปลี่ยนวิธีทำงาน จัดกลุ่มงานให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและในอนาคต ตลอดจนส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ให้สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลคุ้มค่า

2. การพัฒนาตน ผู้บริหารควรมีการกำหนดแนวทางพัฒนาตนเอง ดังนี้

2.1 **ด้านร่างกาย จิตใจ** ได้แก่การพัฒนาตนเองให้มีร่างกายที่แข็งแรงมีสุขภาพดี ซึ่งจะส่งผลให้มีสุขภาพจิตที่ดีด้วย โดยการหมั่นออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และละเว้นอบายมุข สิ่งเสพติดทุกรูปแบบทั้งนี้เพื่อให้มีสุขภาพ ร่างกาย บุคลิกภาพที่ดี มีอารมณ์ที่มั่นคง แยกเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวไม่นำมาปะปนกัน ขยันทำงาน พร้อมปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 **ด้านสติปัญญา** ได้แก่ การหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งการค้นคว้าแสวงหาความรู้ใหม่ๆ การฝึกอบรม สัมมนา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รู้ เป็นต้น เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลรู้จักการวิเคราะห์ห้อย่างมีเหตุผล ทันท่วงการเปลี่ยนแปลงของโลก ในอันที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนางานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

2.3 **ด้านคุณธรรม** จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชนทั่วไป ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ประพฤติตนเป็นตัวอย่างแก่สังคมด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ ขยัน อดทน เทียงตรง เสียสละ

2.4 ด้านความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย

(1) มีความเฉลียวฉลาด ความหลักแหลมในการวิเคราะห์ปัญหา หรือวิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ซับซ้อนได้ รวมทั้งความสามารถในการรับรู้ การติดต่อสื่อสาร การจูงใจให้บุคคลอื่นเชื่อถือได้

(2) การบรรลุวุฒิภาวะทางสังคม สนใจเรื่องต่างๆ ไปอย่างกว้างขวางและต้องมีความมั่นคงทางอารมณ์ไม่หวั่นไหวง่าย

(3) มีกิจกรรมต่างๆ มากมายที่ต้องทำ ต้องอดทนต่อภาวะคับข้องใจได้สูง ไม่มีทัศนคติเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมหรือองค์กร และเชื่อมั่นในตนเอง เคารพตนเองและผู้อื่น ใช้วิถีชีวิตแบบวิถีประชาธิปไตย

(4) มีมนุษยสัมพันธ์ โดยต้องตระหนักอยู่เสมอว่าจะทำงานให้สำเร็จได้อย่างไรโดยอาศัยพึ่งพาศักดิ์บุคคลอื่น และใช้ระบบประชาธิปไตย คือ ต้องไว้วางใจเชื่อใจทีมงานทำงานอย่างมีส่วนร่วม และมีความยืดหยุ่นสูงปรับตัวเข้าได้กับทุกสถานการณ์

3.การพัฒนางาน

1. บริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของหน่วยเป็นการบริหารงานราชการแบบมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานและมีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน ตลอดจนมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่แสดงประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ด้วยการทำข้อตกลงในการปฏิบัติราชการเพื่อที่จะกำกับกับการปฏิบัติราชการให้ประสบความสำเร็จและเกิดผลสัมฤทธิ์ของงานโดยจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการระหว่างนายกองค้การบริหารส่วนตำบลกับหัวหน้าส่วนราชการ

2. บริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของหน่วย ด้วยการกำหนดวิธีการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจ โดยมีหลักการคือ

2.1 หลักความโปร่งใสการทำงานอย่างโปร่งใสเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ตรงไปตรงมา ตรวจสอบได้

2.2 หลักความคุ้มค่า (Economic) กำหนดวิธีการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าในการปฏิบัติราชการ

3. การปรับปรุงภารกิจของหน่วย ด้วยการดำเนินการตรวจสอบภารกิจทุกเรื่องในความรับผิดชอบว่าภารกิจใดมีความจำเป็นต้องปฏิบัติหรือไม่ ถ้าไม่จำเป็นก็ควรยกเลิกภารกิจนั้นเสียหรือปรับปรุงภารกิจเพื่อให้มีประสิทธิภาพขึ้น

4. ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน หมายถึง การลดระยะพิจารณา การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่มีผลโดยตรงต่อประชาชนด้วยการกระจายอำนาจและการตัดสินใจโดยผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด

5. การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยให้แต่ละฝ่ายงานกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของกระบวนการ แล้วประกาศขั้นตอนระยะเวลาการปฏิบัติราชการให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน และจัดทำแผนภูมิแสดงขั้นตอนของระยะเวลาการปฏิบัติไว้ ณ จุดบริการ พร้อมทั้งจัดระบบรับเรื่องร้องเรียน รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะและการพิจารณาเรื่องร้องเรียนกรณีที่ประชาชนเห็นว่ายังไม่ได้รับบริการตามคำมั่นสัญญาที่ประกาศ

6. การประเมินผลการปฏิบัติราชการ เป็นกระบวนการวัดผลการบริหารงานและปฏิบัติราชการของหน่วยว่ามีผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายภารกิจหรือไม่ ซึ่งการประเมินดังกล่าวเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริม พัฒนา หรืออนุมัติการดำเนินการซึ่งจะบ่งชี้ว่ากระบวนการ วิธีการ แผน หรือโครงการนั้นผลเป็นอย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการสร้างต้นแบบหลักธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก และเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอันพึงประสงค์ของกองทัพบกในอนาคต

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้แบ่งการเข้าถึงข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร/การเก็บข้อมูลภาคสนาม

ได้ทำการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการจากแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นตัวบุคคลและสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น เอกสาร วารสาร แผ่นพับ หนังสือ ประกาศ หนังสือราชการ รวมทั้งหนังสือที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์กรต่างๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยการศึกษาประเด็นคำถามจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของคำถามสามารถปรับได้ตามลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยอาศัยหลักการตั้งแนวคำถามที่มีข้อความเข้าใจง่าย คำถามปลายเปิดไม่มีคำถามนำ

ขั้นตอนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์ โดยมีได้นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เพื่อความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์หรือผู้ให้ข้อมูล จากนั้นทำการสัมภาษณ์ แบบถึงตัว เป็นการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการก่อนแนวความคิดในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารว่ามีความคิดเห็นอย่างไรแล้วจึงถามคำถามที่เตรียมไว้ แบบทางการเป็นหัวข้อๆ เป็นประเด็นๆไป การสัมภาษณ์แบบใกล้ชิดแบบกันเอง โดยผู้วิจัยได้ทำการบันทึกการสัมภาษณ์พร้อมทั้งจดบันทึกการสัมภาษณ์ทุกๆคำถามอย่างละเอียด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย เพื่อสรุปผลการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับแนวคิดการสร้างต้นแบบการบริหารงาน

ตามหลักธรรมาภิบาลพร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในกองทัพบกในเชิงบรรยาย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองทัพบก

1.หลักนิติธรรม

การบริหารงานตามหลักคุณธรรม กองทัพบก มีกระบวนการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ใช้บังคับในการปฏิบัติงานอย่างมีขั้นตอน เป็นธรรม ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับทางสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งมีความสมดุลระหว่างการใช้อำนาจรัฐเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทยรับรองไว้

2. หลักคุณธรรม

การบริหารงานตามหลักคุณธรรม กองทัพบก ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ โดยมีกระบวนการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยเน้นหลักคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับหลักความถูกต้องตามหลักกฎหมาย เช่น การจัดอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่กำลังพล

3. หลักความโปร่งใส

การบริหารงานตามหลักความโปร่งใส กองทัพบก มีวิธีการทำให้เกิดความสุจริต โปร่งใส โดยการออกกฎ ระเบียบ และคำสั่งให้ถือปฏิบัติเป็นมาตรฐาน มีการทำงานในรูปของคณะทำงาน และมีการตรวจสอบกำกับดูแลโดยผู้บังคับบัญชาเป็นลำดับชั้นรวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการรายงานข้อเท็จจริง กรณีมีการถูกแทรกแซงการปฏิบัติงานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ส่วนในประเด็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น กองทัพบกมีการดำเนินการในหลายระดับและหลายวิธีการ ดังนี้

3.1มีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงาน และความคืบหน้าของงานที่สำคัญผ่านทางสื่อสาธารณะประเภทต่างๆ ที่ประชาชนเข้าถึงโดยง่ายอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

3.2 มีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงาน และความคืบหน้าของงานที่สำคัญ ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกองทัพบก การสื่อสารผ่านสถานีวิทยุ เป็นต้น

3.3 เปิดช่องทางให้ประชาชนแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการปฏิบัติที่มีชอบของเจ้าหน้าที่รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการร้องเรียนขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกำลังพล ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ ของกองทัพบก

3.4 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

4 หลักความรับผิดชอบ

การบริหารงานตามหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารและข้าราชการของกองทัพบก ทุกคนมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของตนและหน้าที่ต่อสังคม ใส่ใจปัญหา สาธารณะของบ้านเมือง และกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนโดยมีหน่วยงานตรวจสอบการ ปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร

5. หลักการมีส่วนร่วม

การบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วม กองทัพบกมีการเปิดช่องทางให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม รับรู้ รับฟังและแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของกองทัพบกหลายช่องทาง ดังนี้

5.1 จัดตั้งศูนย์เครือข่ายและพันธมิตรภาคประชาชนเป็นหน่วยงานทำหน้าที่ในการ กำหนดนโยบาย แผน และโครงการกิจกรรมการพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อร่วมเฝ้าระวังและ ป้องกันการกระทำผิดกับเครือข่ายภาคประชาชน

5.2 เปิดช่องทางการให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานของกองทัพบกผ่านทางเว็บไซต์ ของหน่วยต่างๆ ในสังกัดกองทัพบก

5.3 เปิดช่องทางการให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานของกองทัพบกผ่านทางโทรศัพท์ มาয়งสถานีวิทยุของกองทัพบก

5.4 จัดโครงการอบรมให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่

6. หลักความคุ้มค่า

การบริหารงานตามหลักความคุ้มค่า กองทัพบก มีการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรโดยมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ ให้ทันสมัยตามโลกของเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รณรงค์ให้คนในองค์กรมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่ดีมีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากร ธรรมชาติให้สมบูรณ์ ยั่งยืน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในกองทัพบกในเชิงบรรยาย

1.ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของกองทัพบก

1.1จากการวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ข้อ ที่กองทัพบกได้นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานนั้นพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคดังนี้

1.1.1ระบบการบริหารงบประมาณมีความล่าช้าและไม่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกตามยุคโลกาภิวัตน์

1.1.2 มีความหลากหลายของวัฒนธรรมองค์กร ทำให้มีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ไม่มีความเป็นเอกภาพขององค์กร

1.1.3 ระบบสังคมไทยยังเป็นระบบอุปถัมภ์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในองค์กรขึ้นและเกิดการแทรกแซงจากองค์กรภายนอกได้

2.แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลัก ธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองทัพบก

2.1สืบเนื่องจากปัญหาและอุปสรรคแนวคิดในการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของกองทัพบกในอนาคต จึงได้มีแนวคิดการแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อให้การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองทัพบกเป็นไป สมบูรณ์และยั่งยืน ดังนี้

2.1.1มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน/การปฏิบัติงาน

2.1.2 จัดอบรมหรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานในองค์กรทุกคนได้ทราบถึงหลักธรรมาภิบาล การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ รวมถึงผลที่จะได้รับจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรเพื่อให้ทุกคนทราบมีความตระหนักและยึดหลักปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง

2.1.3 ปลุกฝังจิตสำนึก จริยธรรม คุณธรรม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีความเป็นเอกภาพ

2.1.4 กองทัพบกต้องเป็นองค์กรอิสระไม่ขึ้นตรงกับหน่วยงานใดหรือไม่ถูกแทรกแซงจากองค์กรภายนอก

2.1.5 ภาครัฐควรมีระบบการบริหารงบประมาณแผ่นดินให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

2. อภิปรายผล

2.1. ข้อจำกัดงานวิจัย วิธีการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบถึงตัว โดยได้มีการนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า

2.2.การประเมินผลการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารของกองทัพบก

2.2.1 หลักนิติธรรม จากการสัมภาษณ์แนวคิดของผู้บริหารกองทัพบกเรื่องการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยงานของกองทัพบก ในด้านหลักนิติธรรม พบว่า จากการที่กองทัพบกมีการประยุกต์ใช้หลักนิติธรรมในการบริหารงานซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องหลักนิติธรรม กล่าวคือ

2.1.1.1 กองทัพบกมีการออกกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ที่ใช้บังคับในงานของกองทัพบกซึ่งเป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่สำคัญในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบต่อ

สิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยตรง นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนและกระบวนการตรวจสอบจากทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร เพื่อให้มีความเป็นธรรม ทันสมัย เป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งมีความสมดุลระหว่างการใช้อำนาจรัฐเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยกับสิทธิเสรีภาพประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรองรับไว้

2.2.2 หลักคุณธรรม จากการสัมภาษณ์แนวคิดผู้บริหารกองทัพบกเรื่องการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในกองทัพบก ในด้านหลักคุณธรรม พบว่า จากการที่กองทัพบกได้ส่งเสริมให้บุคคลากรปฏิบัติงานโดยยึดมั่นในความถูกต้อง เน้นหลักคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปกับความถูกต้องตามหลักกฎหมายดังนี้

2.2.2.1 ออกข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกระทรวงกลาโหม ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 โดยมีสภาพเป็น “ข้อบังคับ” เพื่อให้ข้าราชการใช้เป็นกรอบมาตรฐานในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมโดยระบุหัวข้อการยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่โดยสามารถตรวจสอบได้ การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน การเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ และการดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยผู้บริหารได้ใช้เป็นเครื่องมือกำกับควบคุมในการปฏิบัติและการประพฤติตนของข้าราชการ

จากเครื่องมือดังกล่าวข้างต้นที่ผู้บริหารกองทัพบกได้มีแนวคิดในการนำมาประยุกต์ใช้จึงเป็นหลักประกันที่สำคัญของกองทัพบกว่าได้มีการส่งเสริมให้พนักงานปฏิบัติงานโดยเน้นหลักคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับหลักความถูกต้องตามหลักกฎหมายอย่างแท้จริง

2.2.3 หลักความโปร่งใส จากการสัมภาษณ์แนวคิดผู้บริหารกองทัพบกเรื่องการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในกองทัพบก ในด้านหลักความโปร่งใสพบว่า กองทัพบกได้นำหลักความโปร่งใสมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน กล่าวคือ การปฏิบัติงานมีวิธีการทำให้เกิดความสุจริตโปร่งใส โดยการออกกฎ ระเบียบ และคำสั่งให้ถือปฏิบัติเป็นมาตรฐาน มีการทำงานในรูปของคณะทำงานและมีการตรวจสอบกำกับดูแลโดยผู้บังคับบัญชาเป็นลำดับขั้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการรายงานข้อเท็จจริงกรณีมีการถูกแทรกแซงการปฏิบัติงานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ส่วนในประเด็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น มีระเบียบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กล่าวคือ มีการเปิดเผยข้อมูลที่ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ที่กำหนดตามกฎหมายให้ต้องเปิดเผย โดยได้มีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานและความคืบหน้าของงานที่สำคัญผ่านทางสื่อสาธารณะประเภทต่างๆ ที่ประชาชนเข้าถึงโดยง่ายอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือเว็บไซต์หน่วยงานในสังกัดกองทัพบก

2.2.4 หลักความรับผิดชอบ จากการสัมภาษณ์แนวคิดผู้บริหารกองทัพบกเรื่องการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในกองทัพบก ในด้านหลักความรับผิดชอบพบว่า กองทัพบกได้นำหลักความรับผิดชอบมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดตามหลักความรับผิดชอบ กล่าวคือ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนมีความตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ที่จะถูกตรวจสอบโดยผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

2.2.5 หลักการมีส่วนร่วม จากการสัมภาษณ์แนวคิดผู้บริหารกองทัพบกเรื่องการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในกองทัพบกในอนาคต ในด้านหลักการมีส่วนร่วมพบว่า ปัจจุบันกองทัพบกได้นำหลักการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน กล่าวคือ กองทัพบกมีการเปิดช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของกองทัพบกหลายด้าน ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์เครือข่ายและพันธมิตรภาคประชาชน เพื่อร่วมเฝ้าระวังและป้องกันการกระทำผิดกับเครือข่ายภาคประชาชน, เปิดเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดกองทัพบกเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับข้อมูลข่าวสารและรวมแสดงความคิดเห็นต่างๆ โดยมีสถานีวิทย์ และเปิดช่องทางรับคำแนะนำผ่านทางจดหมาย และนอกจากนี้ยังได้จัดโครงการอบรมให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่

2.2.6 หลักความคุ้มค่า จากการสัมภาษณ์แนวคิดผู้บริหารเรื่องการต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในกองทัพบก ในด้านหลักความคุ้มค่าพบว่า ปัจจุบันกองทัพบกได้นำหลักความคุ้มค่ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหลักความคุ้มค่าตามหลักธรรมาภิบาล กล่าวคือ กองทัพบกมีการบริหารและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ ให้ทันสมัยและเกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้บริการประชาชนอย่างแท้จริงโดยได้มีการจัดตั้งส่วนวิจัยและพัฒนาเครื่องมือพิเศษ สำนักเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบ เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือในการปฏิบัติงาน โดยเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการจัดทำโครงการร่วมกับสถาบันการศึกษาชั้นนำด้านเทคโนโลยีและหน่วยงานหรือองค์การของรัฐ เพื่อให้มีความทันสมัย การประหยัดงบประมาณ และสอดคล้องกับการใช้งานในประเทศ ถึงแม้ว่าบางครั้งการจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพนั้นเป็นไปด้วยความล่าช้าไม่ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่กองทัพบกก็มีแผนการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อทดแทนสิ่งของที่ล้าสมัยและมีการกระจายเครื่องมือและอุปกรณ์ไปยังหน่วยปฏิบัติ รวมทั้งจัดฝึกอบรมให้ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน สามารถใช้เครื่องมือโดยเฉพาะเครื่องมือพิเศษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองต่อภารกิจได้อย่างคุ้มค่า

2.2.7 ปัญหาและอุปสรรค จากการสัมภาษณ์แนวคิดผู้บริหารกองทัพบกเรื่องการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในกองทัพบก ปัจจุบันพบปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน ดังนี้

2.2.7.1 กองทัพบกมีความหลากหลายของวัฒนธรรมองค์กร ทำให้มีการปฏิบัติที่แตกต่างกันไม่มีความเป็นเอกภาพขององค์กร

2.2.7.2 ระบบสังคมไทยรวมทั้งสังคมของกองทัพบกยังเป็นระบบอุปถัมภ์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในองค์กรและเกิดการแทรกแซงจากองค์กรภายนอกได้

2.2.7.3 ระบบการบริหารงบประมาณของภาครัฐมีความล่าช้าและล่าช้าไม่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกตามยุคโลกาภิวัตน์

2.8 แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองทัพบก ในด้านหลักนิติธรรม

2.2.8.1 มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร/การปฏิบัติงานของกองทัพบก

2.2.8.2 จัดอบรมหรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานในองค์กรทุกคนทั้งระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติได้ทราบถึงหลักธรรมาภิบาล การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ รวมถึงผลที่จะได้รับจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร เพื่อให้ทุกคนทราบมีความตระหนักและยึดหลักปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง

2.2.8.3 ปลุกฝังจิตสำนึก จริยธรรม คุณธรรม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีความเป็นเอกภาพ

2.2.8.4 ภาครัฐควรมีระบบการบริหารงบประมาณแผ่นดินให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน

จากการศึกษาเรื่องการสร้างต้นแบบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของกองทัพบก พบว่า กองทัพบกมีนโยบายและหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลครบทั้ง 6 ข้อ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 ได้กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลไว้ 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของถวิลวดี บุรีกุล (ถวิล บุรีกุล และคณะ , 2545: 17) ซึ่งได้จัดทำโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี (The Development of Indicator for Measuring Good Governance) ผลการศึกษาพบว่าหลักการบริหารจัดการที่ดีทั้ง 6 หลัก มีความเหมาะสมในการอธิบายการบริหารจัดการที่ดีไว้ ถึงแม้ว่าการวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถวัดได้ว่าผู้ปฏิบัติได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของกองทัพหรือไม่ แต่ในด้านการบริหารพบว่ามี การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้อย่างสมบูรณ์โดยมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล แต่ทั้งนี้ก็พบปัญหา และอุปสรรคในการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล คือ กองทัพมีความหลากหลายของ วัฒนธรรมองค์กร ทำให้มีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน กองทัพยังมีระบบอุปถัมภ์ในองค์กร ซึ่งเป็น ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในองค์กรและเกิดการแทรกแซงจากองค์กรภายนอกได้ง่าย และนอกจากนี้ยังพบปัญหาของระบบการบริหารงบประมาณมีความล่าช้าส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงาน จากปัญหาที่พบดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อ พัฒนาการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของกองทัพ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืนใน องค์กรนี้ได้

- 1.ควรมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน/ การปฏิบัติงาน
- 2.จัดอบรมหรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานในองค์กร ทุกคนทั้งระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติได้ทราบถึงหลักธรรมาภิบาล การนำหลักธรรมาภิบาลมา ประยุกต์ใช้รวมถึงผลที่จะได้รับจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร เพื่อให้ทุกคนทราบ มี ความตระหนักและยึดหลักปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง
- 3.ปลูกฝังจิตสำนึก จริยธรรม คุณธรรม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีความ เป็นเอกภาพ
- 4.ภาครัฐควรมีระบบการบริหารงบประมาณแผ่นดินให้เหมาะสมกับ สภาวะการณ์ปัจจุบัน

3. สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 79.1 และเป็นเพศหญิง 20.9 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.3 โดยมีอายุเฉลี่ย 44.13 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.2 และปฏิบัติงานกลุ่มปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 43.6

4. การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

ข้อมูลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54, 2.97, 2.82, 2.63, 2.45, 2.38 และ 2.97 ตามลำดับ

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

การศึกษารายบุคคล และการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล มีผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

5.1. สมมติฐานที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมแตกต่างกัน โดยแยกเป็นสมมติฐานย่อย ดังนี้

5.1.1. สมมติฐานที่ 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1.2 สมมติฐานที่ 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1.3 สมมติฐานที่ 1.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1.4 สมมติฐานที่ 1.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นรายด้าน พบว่า การด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่าของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาล ทำให้ทราบข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในการบริหารงานของกองทัพบกให้มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6.1.1 ควรมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานหรือการปฏิบัติงาน

6.1.2 ปลุกฝังจิตสำนึก จริยธรรม คุณธรรม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีความเป็นเอกภาพ

6.1.3 ภาครัฐควรมีระบบการบริหารงบประมาณแผ่นดินให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ปัจจุบัน

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรจัดอบรมหรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานในองค์กร ทุกคนทั้งระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติได้ทราบถึงหลักธรรมาภิบาล และการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้รวมถึงผลที่จะได้รับจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร เพื่อให้ทุกคนทราบ มีความตระหนักและยึดหลักปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง

6.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

6.3.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติในกองทัพบก โดยทำการเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติและสร้างตัวชี้วัด เพื่อประเมินว่ากองทัพบกมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติจริงตามนโยบายของผู้บริหารหรือไม่

6.3.2 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร เพื่อเป็นเครื่องมือให้ผู้บริหารนำไปพัฒนาการบริหารและการปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กัลยา เนติประวัติ. การยอมรับรูปแบบการจัดการองค์การทางสังคมแบบใหม่ตามหลักการบริหาร
กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในองค์กรภาครัฐ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2544.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ธรรมนูญภาคการเมืองบทบาทภาคการเมือง. รัฐสภาสาร.
กรุงเทพฯ, 2546.
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ
สังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร
กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.พ.,
2544.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. พ.ศ. 2546, ม.ป.ท.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 10. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, 2544.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 9. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, 2549.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ธรรมนูญในสถานศึกษา.(Online).เข้าถึงได้จาก
<http://www.edu.cmu.ac.th/news/E60WIU38pdf>,
สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2547.
- ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. การศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดผลการพัฒนาระบบบริหาร
จัดการที่ดี. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2545.
- นันทพล สุรนนครินทร์. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการ
ที่ดีตามธรรมนูญ: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสัน
ทราย จังหวัดเชียงใหม่. ภาคนิพนธ์, สาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง

การปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.

ประมวล รุจน์เสรี. **การบริหาร-การจัดการที่ดี**. กรุงเทพฯ : รักษาดินแดน. 2542.
สถาบันพระปกเกล้า. **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

ประเวศ วสี. **“เส้นทางธรรมาภิบาลกับสังคมไทย”**. เอกสารประกอบการบรรยาย,
2542.

รัชนา ศานติยานนท์ และคณะ. **“รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง รูปแบบใหม่ของการบริหาร
จัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย”**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

วารุณี ภาระอนันต์. **“การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเมืองท่าโขลง”**.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553.

วิจิต ชูเชิด. **แนวคิดด้านความมั่นคงของชาติ**. (Online). เข้าถึงได้จาก
[http://www.tortharn.net/contents/index.php?option=com
_content&task=view&id=40&itemid=75](http://www.tortharn.net/contents/index.php?option=com_content&task=view&id=40&itemid=75)
สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2558.

รุ่งอรุณ บุญสายันต์ และคณะ. **“ธรรมาภิบาลไทย : กรณีศึกษาภูมิปัญญาอีสาน**. เอกสาร
ประกอบการบรรยายการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 6.”
เชียงใหม่ : มิ่งเมือง, 2548.

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและสถาบันพระปกเกล้า. **“ธรรมาภิบาลที่วัดได้ ตัวชี้วัดการ
มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม”**. กรุงเทพฯ,
2546.

สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. **แผนและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ**.
กรุงเทพมหานคร : 2541.

สามารถ อินตามูล. “การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.

สุจิตรา บุญรัตน์. ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิต
พัฒนาบริหารศาสตร์, 2549

สุวกิจ ศรีปัดถา. รายงานการวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
สถาบันอุดมศึกษา”, มหาสารคาม, 2545.

สำรวจ ทวีชัย. ธรรมาภิบาลในการบริหารทรัพยากรบุคคลของกรมราชทัณฑ์. วิทยานิพนธ์ศิลป
ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2551.

ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์. การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลอำเภอ
เมืองลำพูน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการ
ปกครอง , มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

อรพินท์ สฟโชคชัย. สังคมเสถียรภาพและกลไกประชารัฐที่ดี. กรุงเทพฯ. 2541.

อมรา พงศาพิชญ์ และนิตยา กัทลิตระพันธ์. “ธรรมรัฐและธรรมาภิบาลกับองค์กร
ประชาสังคมในการจัดการปกครอง.” เอกสารประกอบการประชุม
วิชาการในวาระครบรอบ 50 ปี คณะรัฐศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2546.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำลังพลจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี ซึ่งการวิจัยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57 ข้อมูลต่าง ๆ ที่ท่านแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้จะถูกนำไปประเมินผลในเชิงวิชาการ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้คำตอบแบบสอบถามตามข้อเท็จจริงและหวังว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี

แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

งานวิจัยจะสำเร็จลุล่วงไม่ได้หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และเสียสละเวลาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

พลตรีสมบุญ ติรอต

นักศึกษวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57.

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน เพียง 1 คำตอบ ใน 1 ข้อ และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อคำถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี.....เดือน

3. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษา

อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.)

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. กลุ่มงาน

ด้านการบริหาร

ด้านวิชาการ

กลุ่มงานสนับสนุนการบริการ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำลังพลจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการปฏิบัติงานท้ายข้อความเพียงคำ

ตอบเดียว กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

คำถาม	ระดับการปฏิบัติงาน			
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
หน่วยงานของท่านได้ปฏิบัติรายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด				
หลักนิติธรรม				
1. หน่วยงานมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน				
2. หน่วยงานมีการกำกับการใช้แผนการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด				
3. หน่วยงานมีการปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับให้มีความเหมาะสม				
4. หน่วยงานมีมาตรการให้บุคลากรรักษาระเบียบวินัย				

5. หน่วยงานมีการดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจน				
6. หน่วยงานมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานของบุคลากร ชัดเจน				
คำถาม หน่วยงานของท่านได้ปฏิบัติรายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับการปฏิบัติงาน			
	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด
7. หน่วยงานมีการแต่งตั้งคณะทำงาน กำกับดูแลให้มีการดำเนินงาน ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ				
8. หน่วยงานมีการกำหนดภารกิจ หน้าที่แต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน				
หลักคุณธรรม				
9. หน่วยงานมีการจัดระเบียบจรรยาบรรณสำหรับบุคลากร				
10. หน่วยงานมีการสรรหา บรรจุแต่งตั้งบุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงกับ ความต้องการของหน่วยงาน				
11. หน่วยงานมีการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรอย่างเป็น ธรรม				
12. หน่วยงานมีการนำผลงานไปประกอบพิจารณาความดีความชอบ เป็นกรณีพิเศษ				
13. หน่วยงานมีการแจ้งเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่าง ชัดเจน				
14. หน่วยงานมีการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ปฏิบัติงานทุกปี				
15. หน่วยงานมีการประกาศมีการดำเนินการทางวินัยอย่างเป็นธรรม				
16. หน่วยงานมีขั้นตอนการรับเรื่องราวร้องทุกข์อย่างชัดเจน				
หลักความโปร่งใส				
17. หน่วยงานมีการประกาศหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรให้ ทราบอย่างทั่วถึง				

18. หน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานอย่างชัดเจน				
19. หน่วยงานมีการแจ้งประกาศให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับสวัสดิการอย่างชัดเจน				
20. หน่วยงานมีการประกาศประมุขงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม				
21. หน่วยงานมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา				
คำถาม	ระดับการปฏิบัติงาน			
หน่วยงานของท่านได้ปฏิบัติรายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
22. หน่วยงานมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา				
หลักการมีส่วนร่วม				
23. หน่วยงานมีการกำหนดมาตรการปรับปรุงกฎระเบียบ โดยรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง				
24. บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการวางแผนประจำปีของหน่วย				
25. ผู้บริหารของหน่วยมีการรับฟังข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจากบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ				
26. หน่วยงานมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน				
27. หน่วยงานมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรทำงานโดยให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม				
28. หน่วยงานมีการจัดสวัสดิการโดยคำนึงถึงความต้องการของบุคลากร				
หลักความรับผิดชอบ				
29. หน่วยงานมีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตรงตามแผนงาน				
30. ผู้บริหาร บุคลากรของหน่วยงานมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่				

ในภาระงาน ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย				
31. หน่วยงานมีการจัดสายบังคับบัญชาอย่างเหมาะสม				
32. หน่วยงานมีการกำหนดขั้นตอนความรับผิดชอบการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน				
33. หน่วยงานมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง				
34. หน่วยงานมีการพัฒนาบุคลากรโดยการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ				

คำถาม	ระดับการปฏิบัติงาน			
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
หน่วยงานของท่านได้ปฏิบัติรายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด				
หลักความคุ้มค่า				
35. หน่วยงานมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการทำงาน				
36. หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างสอดคล้องกับงบประมาณ				
37. หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่าเพื่อลดค่าใช้จ่าย				
38. หน่วยงานมีการส่งเสริมการดำเนินงานแบบลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (One Stop Service)				
39. หน่วยงานมีการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำเพื่อลดค่าใช้จ่าย				
40. หน่วยงานมีการรณรงค์การใช้วัสดุครุภัณฑ์อย่างประหยัด				

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้ เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับการศึกษาเพื่อทำรายงานของหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57 ข้อมูลต่าง ๆ ที่ท่านแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้จะถูกนำไปประเมินผลในเชิงวิชาการ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้คำตอบแบบสัมภาษณ์ตามข้อเท็จจริงและหวังว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี

ตอนที่ 1. ข้อมูลพื้นฐานผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
3. อายุ

☐ 20 – 30 ปี	☐ 31 – 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี	☐ 51 ปีขึ้นไป
4. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ สูงกว่าปริญญาโท
5. ระยะเวลาทำงาน

☐ ไม่เกิน 2 ปี	☐ 3 – 4 ปีขึ้นไป
☐ 5 – 6 ปีขึ้นไป	☐ 6 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารกองทัพบก

1. ท่านคิดว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในหน่วยทหารในกองทัพบกจะมีความเป็นธรรม ทันสมัย และเป็นที่ยอมรับทางสังคมหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หน่วยทหารในกองทัพบกในปัจจุบัน มีการกำหนด ปรับปรุง กฎ ระเบียบ วินัย และกำหนดภารกิจ หน้าที่ ประเมินผลการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านคุณธรรมหน่วยมีการจัดระเบียบจรรยาบรรณ เช่น การสรรหาบุคลากรที่ตรงตามความต้องการของหน่วย การพิจารณาความดีความชอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ การดำเนินการทางวินัย การรับเรื่องราวร้องทุกข์ ฯลฯ เพื่อให้เป็นธรรม ทันท่วงที และเป็นที่ยอมรับทางสังคมหรือไม่อย่างไร

.....

.....

9. ท่านคิดว่า จะมีปัญหาอุปสรรคใดๆ หรือไม่ ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการงานของบริหารงานของหน่วยงาน
ทหารในกองทัพบก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของหน่วย
ทหารในกองทัพบก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์นี้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี สมบูรณ์ ดีรอด	
วัน เดือน ปีเกิด	27 สิงหาคม 2502	
การศึกษา	ปริญญาตรี วท.บ.(ทบ.) รร.จปร. รุ่นที่ 30	พ.ศ.2526
	หลักสูตรกระโดดร่ม รุ่นที่ 132	พ.ศ.2524
	หลักสูตรจู่โจม รุ่นที่ 65	พ.ศ.2525
	หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่า ป. รุ่นที่ 24	พ.ศ.2526
	หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่า ป. รุ่นที่ 34	พ.ศ.2532
	หลักสูตรหลักประจำ รร.สธ.ทบ.สบส. ชุดที่ 69	พ.ศ.2534
	หลักสูตรหลักประจำ วทบ.สบส. ชุดที่ 51	พ.ศ.2549
	ประวัติการทำงาน	ผู้ตรวจการณหน้า ร้อย.ปืนใหญ่ ป.พัน.19
รรก.ผช.ฝอ.๓ ร้อย.บก.และบริการ ป.พัน.19		พ.ศ.2527
รรก. ร้อย.ปืนใหญ่ ป.พัน.19		พ.ศ.2528
ผบ.ร้อย.ปืนใหญ่ ป.พัน.19		พ.ศ.2529
ฝอ.3 ป.พัน.109		พ.ศ.2532
ประจำ รร.สธ.ทบ.สบส.		พ.ศ.2533
อจ.แผนกวิชา ฝอ.รร.ป.ศป. (พ.ต.)		พ.ศ.2534
อจ.แผนกวิชา ฝอ.รร.ป.ศป. (พ.ท.)		พ.ศ.2535
ผบ.ป.พัน.19		พ.ศ.2538
เสธ.ป.9		พ.ศ.2544
รอง ผบ.ป.9		พ.ศ.2548
ผบ.ป.9		พ.ศ.2552
รอง ผบ.จทบ.ก.จ.		พ.ศ.2555

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี พ.ศ.2557

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเมือง (Politics)

เรื่อง	การสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก
ผู้วิจัย	พลตรีสมบุญ ดิรอด
หลักสูตร	วปอ รุ่นที่ 57
ตำแหน่ง	ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในการที่จะใช้บริหารงานในองค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนให้อยู่รอดและยั่งยืน ซึ่งทุกๆ ส่วนขององค์กรล้วนแต่ค้นหาหลักการบริหารที่จะทำให้เกิดความสำเร็จสูงสุดกับองค์กรของตนเองอยู่ตลอดเวลาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

ปัจจุบันสถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหารงานของรัฐทั้งภายในและต่างประเทศมีความเปลี่ยนแปลงไปมากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง ทั้งนี้เนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วสู่ประชาชนในขณะที่สภาพแวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ แต่ระบบการบริหารงานของภาครัฐ และสังคมไทยโดยรวมที่ผ่านมามีไม่สอดคล้องไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการปรับเปลี่ยนบทบาทของสังคมโดยการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย

แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เริ่มนำมาใช้ครั้งแรกเพื่อเป็นกรอบในการแก้ปัญหา โดยมีที่มาจากรายงานของธนาคารโลกเมื่อ ค.ศ.1989 ในรายงานเรื่อง Sub-Sahara Africa: From Crisis to Sustainable Growth ซึ่งในรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ด้อยพัฒนาที่เกิดขึ้นกับประเทศในแถบลาตินอเมริกาและแอฟริกาว่าเกิดจากการขาดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในการบริหาร ทำให้เกิดการคอร์รัปชันและการรวมศูนย์อำนาจมากเกินไป ซึ่งรัฐบาลในประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นรัฐบาลเผด็จการ ทั้งการทหารและพลเรือนทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ โดยธนาคารโลกกล่าวว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเปรียบเสมือนเป็นลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจในการบริหารทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งทั้งธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้สนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการ

พิจารณาการช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยประเทศเหล่านั้นต้องดำเนินนโยบายสาธารณะตามที่ได้ทำสัญญาไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อนำไปฟื้นฟูเศรษฐกิจในประเทศให้มีเสถียรภาพโดยเร็ว(สำรวจ ทวีชัย, 2551)

ในประเทศไทยการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีได้เป็นที่รู้จักนับตั้งแต่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 ทำให้ต้องขอความช่วยเหลือจาก IMF ซึ่ง IMF ได้ระบุให้รัฐบาลไทยในขณะนั้นรักษาสัญญาที่จะต้องสร้างการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีให้เกิดทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม ซึ่งในขณะนั้นเกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอย่างกว้างขวาง รัฐบาลไทยจึงต้องมีการปฏิรูประบบราชการครั้งใหญ่ หลักธรรมาภิบาลมีสาระสำคัญจากความเชื่อมโยงของความพร้อมที่จะชี้แจงหรือสามารถตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ความโปร่งใส และความเสมอภาค พร้อมทั้งยึดหลักความยุติธรรมและมีคุณธรรมในการปฏิบัติด้วยสิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักในการบริหาร

หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพราะมีการปรับวิถีคิด วิธีการบริหารราชการของประเทศไทยทั้งระบบ โดยกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินเพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบแก้ปัญหา พัฒนานำพาแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืน และก้าวไกลดังพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชที่ว่า “เราจะแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” หลักธรรมาภิบาล จึงตั้งอยู่บนรากฐานของความถูกต้อง ดีงาม มั่นคง หรือธรรมธิปไตย ที่มุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การบริหารจัดการ การบริหารในทุกระดับ ปรับวัฒนธรรมขององค์กรภาครัฐใหม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้บัญญัติรับรองการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ คือ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินพัฒนางานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรับควบคุมไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน ให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐให้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ จัดระบบราชการและงานรัฐอย่างยั่งยืนเพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน(เสกสรร นิสัยกล้า, 2551 อ้างใน วารุณี การอนันต์, 2553: 1)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ ข้อ 3.3 สร้างภาคราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล เน้นการอำนวยความสะดวกแทนการควบคุมกำกับ และการทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา โดยเน้นการสร้างภาคราชการและข้าราชการให้ทันสมัย โปร่งใส และมีขีดสมรรถนะสูงขึ้น รวมถึงการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการให้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการ

จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี เป็นหน่วยงานที่ดูแลด้านความมั่นคง จัดตั้งครั้งแรก เมื่อ 1 ตุลาคม 2515 มีนามว่า จังหวัด ทหารบกกาญจนบุรี ส่วนแยกกาญจนบุรี โดยแปรสภาพมาจาก “ศูนย์ดำเนินกรรมวิธีสหทหารไป

รบนอกประเทศ” และต่อมาได้แปรสภาพหน่วย และปรับการจัดหน่วย เป็นจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี แนวทางการดูแลงานความมั่นคงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีได้หน่วยงานต้องมีการบริหารจัดการองค์ภายในให้มีประสิทธิภาพโดยจะต้องมีการจัดระบบงาน พัฒนาคอร์คอร์ ประสิทธิภาพของงานจะเกิดได้หน่วยจะต้องได้รับความร่วมมือจากกำลังพลในการพัฒนางาน โดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปกครองอันจะนำไปให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบแก้ปัญหา พัฒนานำพาแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบ สันติสุข เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้วิจัยในฐานะผู้บังคับการจังหวัดทหารบกกาญจนบุรีมีแนวความคิดที่จะสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารในโอกาสที่จะมีการเปลี่ยนแปลงหน่วยเป็นมณฑลทหารบก หากกองทัพมีความประสงค์และเห็นชอบตามแนวทางนี้ ก็สามารถนำไปปรับใช้บริหารหน่วยทหารในสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำลังพลจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี
2. เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอันพึงประสงค์ของกองทัพในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

1. เน้นการวิจัยแนวทางการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก สร้างความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงขั้นตอนการให้บริการของภาครัฐ
2. เพื่อเป็นการเสนอกรอบ แนวทางการปฏิบัติสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
3. จะดำเนินการวิจัยเฉพาะส่วนที่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้เท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ด้วยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อมาวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อให้ได้แนวทางใหม่ในการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหารของกองทัพบก สร้างความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนา และปรับปรุงขั้นตอนการให้บริการของภาครัฐ การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากประชากรกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือเพื่อหาข้อมูลทุติยภูมิมา

ร่วมกับข้อมูลปฐมภูมิที่มีอยู่ รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงในเรื่องนโยบายของกองทัพบกจำนวน 10 คน โดยมีโครงสร้างประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ท่านคิดว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในหน่วยทหารในกองทัพบกจะมีความเป็นธรรมชาติทันสมัย และเป็นที่ยอมรับทางสังคมหรือไม่อย่างไร

2. หน่วยทหารในกองทัพบกในปัจจุบัน มีการกำหนด ปรับปรุง กฎ ระเบียบ วินัย และกำหนดภารกิจ หน้าที่ ประเมินผลการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

3. ด้านคุณธรรมหน่วยมีการจัดระเบียบจรรยาบรรณ เช่น การสรรหาบุคลากรที่ตรงตามความต้องการของหน่วย การพิจารณาความดีความชอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ การดำเนินการทางวินัย การรับเรื่องร้องทุกข์ ฯลฯ เพื่อให้เป็นธรรมชาติทันสมัย และเป็นที่ยอมรับทางสังคมหรือไม่ อย่างไร

4. หน่วยทหารปัจจุบัน มีการส่งเสริมให้กำลังพลปฏิบัติงาน โดยเน้นหลักคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับหลักความถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่อย่างไร

5. ในการทำงานด้านต่างๆ ของหน่วยทหารในกองทัพบก มีวิธีการทำให้เกิดความสุจริต โปร่งใสและมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบหรือไม่อย่างไร

6. ท่านคิดว่าผู้บังคับบัญชาของหน่วยทหาร มีความตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และหน้าที่ต่อสังคม รวมทั้งพร้อมรับการตรวจสอบมากน้อยเพียงใด

7. หน่วยทหารในกองทัพบก ได้มีวิธีการในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในงานบริการอย่างไร

8. หน่วยทหารในกองทัพบก มีการบริหารและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ ให้ทันสมัยและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บริการประชาชนอย่างแท้จริงอย่างไร

9. ท่านคิดว่า จะมีปัญหาอุปสรรคใดๆ หรือไม่ ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการงานของบริหารงานของหน่วยงานทหารในกองทัพบก

10. แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของหน่วยทหารในกองทัพบก

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล

พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

แนวทางของการสร้างต้นแบบธรรมาภิบาลในหน่วยทหาร

แนวทางในการประยุกต์ใช้หลักนิติธรรม

1.1.1 ให้ความรู้แก่สมาชิกในองค์กรเรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ สิทธิเสรีภาพ บทบาท และความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กร

1.1.2 พัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน

1.1.3 กำหนดให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และรับการยอมรับจากประชาชน

1.1.4 กำหนดนโยบายให้มีข้อร้องเรียนคดีความและการฟ้องร้อง รวมทั้งทำสถิติการทำผิดกฎต่างๆ ลดลง

1.1.5 บุคลากรในองค์กรตระหนักในสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพของตนเองรู้และเข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตยในการแสดงความคิดเห็นในกรณีต่างๆ

แนวทางการดำเนินการตามหลักคุณธรรม

1.2.1 ส่งเสริมการเรียนรู้ และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม

1.2.2 รณรงค์ใช้หลักคุณธรรมอย่างกว้างขวาง จริงจังโดยเริ่มจากผู้บังคับบัญชา

1.2.3 รณรงค์ให้สังคมร่วมสนับสนุนผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมที่ถูกรังแก

แนวทางในการสร้างความโปร่งใสในองค์กร

1.3.1 สำนวณความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องความโปร่งใส

1.3.2 ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540

1.3.3 ปรับปรุงระบบเอกสาร ระบบสารสนเทศให้เป็นระเบียบ

1.3.4 จัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการใช้บริการของส่วนราชการที่เข้าใจง่าย

1.3.5 มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กร

1.3.6 สร้างทัศนคติที่ดีมีการให้บริการข้อมูลข่าวสารและตอบข้อสงสัย

แนวทางการสร้างความมีส่วนร่วม

1.4.1 องค์กรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากรในองค์กรถือปฏิบัติ

1.4.2. กระจายอำนาจในการบริหารจัดการสู่บุคลากรตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

1.4.3 รมรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

1.4.4 จัดทำคู่มือชี้แนะแนวทางการมีส่วนร่วมในงาน/ โครงการต่างๆ

1.4.5 แสดงผลลัพธ์จากการเข้ามามีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมให้ผู้เกี่ยวข้อง

1.4.6. สร้างหลักประกันในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน

แนวทางในการดำเนินการตามหลักความรับผิดชอบ

1.5.1 ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดี

1.5.2 องค์กรมีระบบตรวจสอบและการประเมินผลที่น่าเชื่อถือได้

1.5.3 ส่งเสริมผู้มีความสามารถโดยการให้รางวัล และลงโทษที่เหมาะสม

แนวทางการดำเนินการตามหลักความคุ้มค่า

1.6.1 ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

- 1.6.2 ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นหรือเบ็ดเสร็จในขั้นตอน
- 1.6.3 ปฏิบัติงานอย่างประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา
- 1.6.4 กำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายให้ชัดเจน
- 1.6.5 สร้างระบบความคุ้มค่าและรายงานผลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- 1.6.6 นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน
- 1.6.7 เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการต่างๆ
- 1.6.8 ให้ความสำคัญกับระบบติดตามประเมินผล
- 1.6.9 ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องในหลักความคุ้มค่า